

2021–2027 metų Europos Sąjungos fondų investicijų programos ir Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano „Naujos kartos Lietuva“ valdymo ir kontrolės sistemos audito paslaugų ataskaita

KPMG Baltics, UAB,
2022 m. lapkričio 29 d.

Trumpiniai ir sąvokos

ADMI	Administruojančioji institucija
AI	Audito institucija
ARACHNE	Europos Komisijos sukurta integruota duomenų gavybos ir duomenų gerinimo IT priemonė
BDAR	Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas
BIVP	Bendruomenės inicijuotos vietos plėtros iniciatyvos Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/1060 2021 m. birželio 24 d. kuriuo nustatomos bendros Europos regioninės plėtros fondo, „Europos socialinio fondo +“, Sanglaudos fondo, Teisingos pertvarkos fondo ir Europos jūrų reikalų, žvejybos ir akvakultūros fondo nuostatos ir šių fondų bei
BNR	Prieglobsčio, migracijos ir integracijos fondo, Vidaus saugumo fondo ir Sienų valdymo ir vizų politikos finansinės paramos priemonės taisyklės
Reglamentas (ES) 2021/241	Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/241, kuriuo nustatoma ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonė
CPVA	Viešoji įstaiga Centrinė projektų valdymo agentūra
CPO	Centrinė perkančioji organizacija
CVAS	Lietuvos Respublikos finansų ministerijos Centralizuoto vidaus audito skyrius
DG	Europos Komisijos generalinis direktoratas
EGADP	Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonė
ECA	Europos Audito Rūmai
EK	Europos Komisija
EPPO	Europos prokuratūra
ERPF	Europos regioninės plėtros fondas
ES	Europos Sąjunga
ESF+	Europos socialinis fondas +
FENIX	Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonių išlaidų deklaratavimo sistema
FM	Lietuvos Respublikos finansų ministerija
FNTT	Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnyba prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos
FPD	Lietuvos Respublikos finansų ministerijos Finansų politikos departamentas
IA	Viešoji įstaiga Inovacijų agentūra
IAVDD	Lietuvos Respublikos finansų ministerijos Išlaidų atitikties vertinimo ir deklaratavimo departamentas
IAVDD IAS	Lietuvos Respublikos finansų ministerijos Išlaidų atitikties vertinimo ir deklaratavimo departamento Išlaidų audito skyrius
ID	Lietuvos Respublikos finansų ministerijos Investicijų departamentas
INVESTIS	Naujai kuriama Europos Sąjungos investicijų administravimo informacinė sistema
IP	2021–2027 metų Europos Sąjungos fondų investicijų programa
IP ir NKL administravimo taisyklės	2021–2027 metų Europos Sąjungos fondų investicijų programos ir Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano „Naujos kartos Lietuva“ administravimo

	taisyklės, projektų administravimo ir finansavimo taisyklės bei Finansinių priemonių įgyvendinimo taisyklės patvirtintos LR finansų ministro 2022 m. birželio 22 d. įsakymu Nr. 1K-237.
Įsakymas Nr. 1K-237	Lietuvos Respublikos finansų ministro 2021 m. liepos 2 d. įsakymas Nr. 1K-237 „Dėl funkcijų paskirstymo įgyvendinant 2021–2027 metų Europos Sąjungos fondų investicijų programą“
JP	Jungtiniai projektai
„Laikinasis įrankis“	CPVA šiuo metu naudojamų informacinių sistemų visuma, skirta NKL paramos priemonių kontrolei ir priežiūrai
LRV	Lietuvos Respublikos Vyriausybė
MKA	Metinė kontrolės ataskaita
NKL	Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planas „Naujos kartos Lietuva“
Nutarimas Nr. 1322	2020 m. lapkričio 25 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimas Nr. 1322 „Dėl pasirengimo administruoti Europos Sąjungos lėšas ir jų administravimo“
OLAF	Europos kovos su sukčiavimu tarnyba
PJP	Projekto įgyvendinimo planas
SADM	Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ir darbo ministerija
SIA	Supaprastintas išlaidų apmokėjimas
SK	Stebėsenos komitetas
Sutartis	2022 m. birželio 20 d. sutartis Nr. 14P-40, sudaryta tarp Lietuvos Respublikos finansų ministerijos ir „KPMG Baltics“, UAB
SFC2021	Valstybių narių ir Komisijos elektroninio keitimosi duomenimis sistema
STT	Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnyba
TAS	Tarptautiniai audito standartai
TI	Tarpinė institucija
TPF	Teisingos pertvarkos fondas
VBAMS	Valstybės biudžeto, apskaitos ir mokėjimų sistema
VI	Vadovaujančioji institucija
VID	Lietuvos Respublikos finansų ministerijos Valstybės išdo departamentas
VKS	Valdymo ir kontrolės sistema
VKS aprašas	2022-08-02, 2021–2027 metų Europos Sąjungos fondų investicijų programos valdymo ir kontrolės sistemos aprašymas
VKS EK gairės	EK parengtos Komisijai ir valstybėms narėms skirtos gairės dėl bendrosios valdymo ir kontrolės sistemų vertinimo valstybėse narėse metodikos
VP	Valdymo pareiškimas
VRM	Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerija
VVG	Vietos veiklos grupė

Turinys

1.	Įvadas	5
1.1	Audito objektas ir tikslas	5
1.2	Audito apimtis	5
1.3	VKS struktūra	6
1.4	VKS vertinimo metodologija	9
2	IP ir NKL VKS vertinimas	12
2.1	Naudota informacija	12
2.2	Pagrindinių VKS reikalavimų vertinimas	13
2.2.1	1 pagrindinis reikalavimas. Tinkamas funkcijų atskyrimas ir rašytiniai susitarimai dėl TI deleguojamų ataskaitų teikimo, priežiūros ir stebėsenos užduočių	13
2.2.2	2 pagrindinis reikalavimas. Tinkami veiksmų atrankos kriterijai ir procedūros	19
2.2.3	3 pagrindinis reikalavimas. Tinkamos informacijos apie atrinktų veiksmų paramai taikytinas sąlygas teikimas paramos gavėjams	25
2.2.4	4 pagrindinis reikalavimas. Tinkami valdymo patikrinimai, įskaitant tinkamas tikrinimo procedūras (įskaitant, ar įvykdytos su išlaidomis nesiejamo finansavimo ir SIA sąlygos, užtikrinamas dvigubo finansavimo prevencijos, nustatymo ir ištaisymo priemonės)	27
2.2.5	5 pagrindinis reikalavimas. Veiksminga užtikrinimo sistema, kad turimi visi audito sekai reikalingi dokumentai	33
2.2.6	6 pagrindinis reikalavimas. Patikima informacinė sistema, skirta stebėsenos, vertinimo, finansų valdymo, patikrinimų ir audito duomenų įrašymui ir saugojimui (įskaitant duomenis apie ES finansavimo gavėjų tikruosius savininkus)	36
2.2.7	7 pagrindinis reikalavimas. Veiksmingas sukčiavimo, korupcijos ir interesų konflikto prevencijos, nustatymo ir ištaisymo priemonių įgyvendinimas	39
2.2.8	8 pagrindinis reikalavimas. Tinkamos VP rengimo procedūros	43
2.2.9	9 pagrindinis reikalavimas. Tinkamos patvirtinimo procedūros, kad į sąskaitas įtrauktos išlaidos yra teisėtos ir tvarkingos	44
2.2.10	10 pagrindinis reikalavimas. Tinkamos mokėjimo paraiškų ir sąskaitų rengimo, tvirtinimo ir pateikimo procedūros	47
2.2.11	11 pagrindinis reikalavimas. Tinkamas AI funkcijų atskyrimas ir jų funkcinis tarpusavio nepriklausomumas ir audito darbas atliekamas pagal tarptautiniu mastu pripažintus audito standartus	50

2.2.12	12 pagrindinis reikalavimas. Tinkamas sistemų auditas	53
2.2.13	13 pagrindinis reikalavimas. Tinkamas veiksmų auditas	56
2.2.14	14 pagrindinis reikalavimas. Tinkamas sąskaitų auditas	58
2.2.15	15 pagrindinis reikalavimas. Tinkamos patikimos audito nuomonės teikimo ir metinės kontrolės ataskaitos / auditų santraukos rengimo procedūros	60
2.3	Pagrindinių VKS reikalavimų bendra išvada	61
2.4	BNR reikalavimų bendra išvada	64
2.5	NKL sutarties su EK ir Reglamento (ES) 2021/241 reikalavimų bendra išvada	65
2.6	Ministerijų funkcijų neįtraukimo į VKS strateginio planavimo kontekste, „skėtinių“ projektų koncepcijos, per CPO vykdomų pirkimų (ne)priežiūros vertinimas	68
3	Galutinės išvados, rekomendacijos bei nuomonės dėl IP ir NKL VKS	71
3.1	Galutinės apibendrintos išvados, nustatyti faktai ir rekomendacijos	71
4	Ataskaitos priedai	74

1. Įvadas

„KPMG Baltics“, UAB, vadovaudamasi Sutartimi, atliko IP ir NKL VKS auditą, kurio metu įvertino visų VKS institucijų pasirengimą administruoti ir audituoti IP ir NKL fondų lėšas, VKS atitiktį EK reglamentams ir kitiems IP ir NKL reglamentuojantiems nacionaliniams ir tarptautiniams teisės aktams.

Remdamiesi atliktais vertinimais, parengėme VKS audito ataskaitą, kurioje detalai aprašome atlikto audito objektą, apimtį, išsikeltus tikslus ir darbų metodologiją. Ataskaitą parengėme su dviem atskiromis išvadomis, nuomonėmis ir rekomendacijomis dėl IP ir NKL VKS.

1.1 Audito objektas ir tikslas

VKS audito objektas – IP ir NKL VKS vertinimas.

VKS audito tikslas – įvertinti IP ir NKL VKS institucijų pasirengimą administruoti ir audituoti ES fondų lėšas, IP ir NKL VKS institucijų atitiktį reglamentuojantiems nacionaliniams ir tarptautiniams teisės aktams, ar sukurta VKS veikia pakankamai efektyviai ir ar VKS institucijose įdiegtos kontrolės priemonės padės sumažinti klaidų ir neatitiktį tikimybę bei padės jas laiku nustatyti ir ištaisyti.

1.2 Audito apimtis

Vadovaujantis Sutarties 1 priedo ES lėšų VKS audito paslaugų techninėje specifikacijoje nurodytais reikalavimais bei VKS atitiktį reglamentuojančiais nacionaliniais ir ES teisės aktais, IP ir NKL VKS audito apimtį sudaro:

- detalaus Sutarties vykdymo veiksmų plano parengimas ir suderinimas su užsakovu;
- IP ir NKL VKS tikrinimo klausimyno parengimas ir suderinimas su užsakovu. VKS klausimynas rengiamas vadovaujantis toliau išvardintais dokumentais:
 - Sutarties 1 priedo 8 punkte nurodytais reikalavimais;
 - BNR ir Reglamento (ES) 2021/241 reikalavimais;
 - Komisijai ir valstybėms narėms skirtų gairių dėl bendrosios VKS vertinimo valstybėse narėse metodikos reikalavimų 2014–2020 m. programavimo periodo versija bei naujausia projektine minėtų gairių versija, skirta 2021–2027 m. programavimo periodui;
 - NKL paramos sutarties su EK reikalavimais;
- atlikti detalų IP ir NKL VKS vertinimą, remiantis parengtu ir suderintu VKS klausimynu;
- konstruktyviai ir operatyviai bendradarbiauti su programų VKS institucijų atstovais audituojamu laikotarpiu, siekiant geriau suprasti VKS institucijų veiklą, bei laiku gauti visus reikiamus tinkamo formato įrodymus, reikalingus atliekamam VKS vertinimui pagrįsti;
- esant poreikiui, organizuoti nuotolinius arba gyvus susitikimus siekiant geriau suprasti VKS institucijų atliekamas funkcijas bei aptarti kitus iškilusius klausimus;
- siekiant padidinti surinktų duomenų tikslumą, nuotolinių susitikimų metu numatyta įrašyti visus vyksiančius susitikimus su VKS institucijų atstovais;
- parengti ir pateikti derinimui vienos VKS audito ataskaitos su dviem atskiromis išvadomis bei rekomendacijomis projektą;
- parengti ir pateikti derinimui dviejų atskirų nuomonių projektus dėl IP ir NKL VKS vertinimų;
- įvertinti užsakovo pateiktas pastabas ir atitinkamai, atsižvelgiant į pastabų tikslingumą ir pobūdį, pakoreguoti ataskaitos su išvadomis, rekomendacijomis ir nuomonių projektus. Ataskaitos bus pakoreguotos ir pateiktos užsakovui patikrinti neviršijant Sutarties 1 priede nustatytą terminų;

- gavus patvirtinimą iš užsakovo, kaip nurodyta Sutarties 1 priede, parengti ir pateikti audito įmonės vadovo bei auditą atlikusio pagrindinio auditoriaus pasirašytas galutinę audito ataskaitą su dviem atskiromis išvadomis bei rekomendacijomis ir dvi atskiras audito nuomones;
- audito rezultatai bus pateikti lietuvių kalba ir elektroniniu formatu (USB laikmenoje, *Word* formatu);
- parengti rekomendacijų įgyvendinimo ir stebėsenos ataskaitą pagal suderintus terminus su užsakovu.

1.3 VKS struktūra

IP ir NKL VKS dalyvaujančios institucijos pateikiamos toliau.

SK

SK yra tarpžinybinė institucija, sudaryta LRV 2022 m. balandžio 27 d. nutarimu Nr. 439, atsakinga už **IP** įgyvendinimo priežiūrą ir kokybę, tvirtina projektų atrankos kriterijus. SK taip pat atsižvelgia į kriterijų atitikimą Europos partnerystės elgesio kodeksui ir Jungtinių Tautų neįgaliųjų teisių konvencijai, ES pagrindinių teisių chartijai bei nagrinėja kitus klausimus, susijusius su pasirengimu IP įgyvendinimui. Už SK sudarymą atsako VI – FM. Šiuo metu SK sudaro 44 pagrindiniai nariai iš skirtingų institucijų, o šių narių detalus sąrašas ir kita informacija, susijusi su SK veikla, viešai skelbiama interneto svetainėje www.esinvesticijos.lt.

SK neatsako už NKL VKS, SK funkcijos apima tik IP VKS. Už NKL priežiūrą tiesiogiai atsako EK.

VI

Nutarimu Nr. 1322 nustatyta, kad IP ir NKL VI paskiriama FM. Pagrindinės VI atliekamos funkcijos nurodytos toliau:

- VKS kūrimas, tobulinimas ir priežiūra;
- finansuojamų projektų atrinkimas bei šių projektų vertinimo kriterijų parengimas ir teikimas tvirtinti SK;
- padeda SK atlikti savo funkcijas;
- atsako už visos IP ir NKL valdymą;
- prižiūri, kaip ADMI ir TI atlieka joms priskirtas funkcijas;
- užtikrina tinkamą audito sekai reikalingų visų projektų duomenų įrašymą ir saugojimą;
- rengia VP / deklaraciją ir teikia galutinį variantą CPVA, atliekančiai apskaitos funkcijas.

FM VI funkcijų atlikimas yra paskirstytas tarp **3 FM struktūrinių padalinių**. Šios funkcijos detaliai aprašytos Įsakymu Nr. 1K-237 ir 2021–2027 metų ES fondų IP VKS apraše. Pagrindinės minėtų padalinių VKS funkcijos apima:

- **ID** – VKS kūrimas, priežiūra ir tobulinimas; prižiūri ADMI ir TI priskirtų funkcijų atlikimą; koordinuoja informacinės sistemos, skirtos projektų duomenims ir dokumentams registruoti, kaupiti, saugoti ir perduoti kūrimą ir tobulinimą; VP / valdymo deklaracijos rengimas, sąskaitų EK tvirtinimas nustatytas BNR 74 straipsnyje (1 dalies e punkte).
- **VID** – išmoka ES fondų ir (arba) valstybės biudžeto lėšas bei tvarko šių lėšų apskaitą.
- **FPD** – ES investicijų įgyvendinimo vertinimas; rengia ir teikia SK pritarti IP vertinimo planą, užtikrina šio plano įgyvendinimą.

AI

Nutarimu Nr. 1322 nustatyta, kad IP ir NKL AI paskiriama FM.

AI funkcijas Lietuvos Respublikos finansų ministro sprendimais patvirtintuose nuostatuose buvo pavesta atlikti dviem FM struktūriniams padaliniams: CVAS ir IAVDD bei jo IAS. Šiais finansų ministro sprendimais tvirtinami minėtų struktūrinių padalinių ir IAS nuostatai, kuriuose išvardinamos atliekamos IP ir NKL AI funkcijos pagal padalinių kompetenciją. AI funkcijas atliekantys padaliniai yra funkciškai nepriklausomi nuo kitų FM struktūrinių padalinių ir tiesiogiai atsakingi finansų ministrui.

AI (CVAS, IAVDD IAS) atlieka šias pagrindines funkcijas 2021–2027 metų ES fondų IP ir NKL VKS apimtyje:

- IP ir NKL audito strategijų rengimą;
- AI funkcijų atlikimo rizikos vertinimus;
- SIA vertinimus;
- IP sistemų (VKS) auditus;
- IP veiksmų (deklaruočių išlaidų EK) auditus;
- IP sąskaitų EK auditus;
- VP patikrinimus;
- NKL VKS auditus;
- NKL įgyvendinimo (tarpinių ir siektinų reikšmių, o prireikus pagal nustatytas rizikas ir išlaidų) auditus;
- NKL atliktų auditų santraukos rengimą;
- IP metinės audito nuomonės ir MKA rengimą;
- kitas taikytinuose ES reglamentuose ir nacionaliniuose teisės aktuose nustatytas funkcijas.

TI / ADMI

Nutarimu Nr. 1322 paskirtos šios IP ir NKL VKS TI ir ADMI:

- **VRM – IP TI**, kurios pagrindinės funkcijos yra dalyvavimas kuriant IP VKS, BIVP iniciatyvų įgyvendinimo koordinavimas; BIVP reglamentuojančių teisės aktų, BIVP strategijų atrankos kriterijų rengimas ir tvirtinimas; BIVP strategijų tvirtinimas ir jų įgyvendinimo priežiūra bei stebėseną; integruotų teritorinių investicijų planavimo ir įgyvendinimo koordinavimas;
- **CPVA – IP TI / ADMI ir NKL ADMI**, kurios pagrindinės funkcijos yra dalyvavimas kuriant VKS ir užtikrinant tinkamą jo veikimą; projektų atrankos organizavimas ir vykdymas; sprendimų dėl projektų įgyvendinimo planų (PĮP) atmetimo priėmimas; projektų sutarčių su pareiškėjais sudarymas; priežiūra, kaip PĮP vykdytojai laikosi įsipareigojimų ir atlieka įtariamų pažeidimų tyrimus, priima sprendimus dėl pažeidimų ir lėšų gražinimo; mokėjimo paraiškų ir sąskaitų EK pagal BNR 76 straipsnį rengimas, tvirtinimas ir teikimas; NKL – prašymų sumokėti finansinį įnašą rengimas, tvirtinimas ir teikimas;
- **IA – IP TI / ADMI**, kurios pagrindinės funkcijos yra dalyvavimas kuriant VKS ir užtikrinant tinkamą jos veikimą; priemonių valdyti rizikoms dėl netinkamo ADMI funkcijų atlikimo ir netinkamo IP įgyvendinimo diegimas ir taikymas; projektų atrankos organizavimas ir vykdymas; sprendimų dėl projektų įgyvendinimo planų (PĮP) atmetimo priėmimas; projektų sutarčių su pareiškėjais sudarymas; priežiūra, kaip PĮP vykdytojai laikosi įsipareigojimų ir atlieka įtariamų pažeidimų tyrimus; sprendimų dėl pažeidimų ir lėšų susigrąžinimo priėmimas.

TI ir ADMI, VI atsakomybe, deleguotos VI funkcijos detaliam aprašytos Įsakymu Nr. 1K-237, 2021–2027 metų ES fondų IP VKS apraše bei IP ir NKL administravimo taisyklėse.

Apskaitos funkciją atliekanti institucija

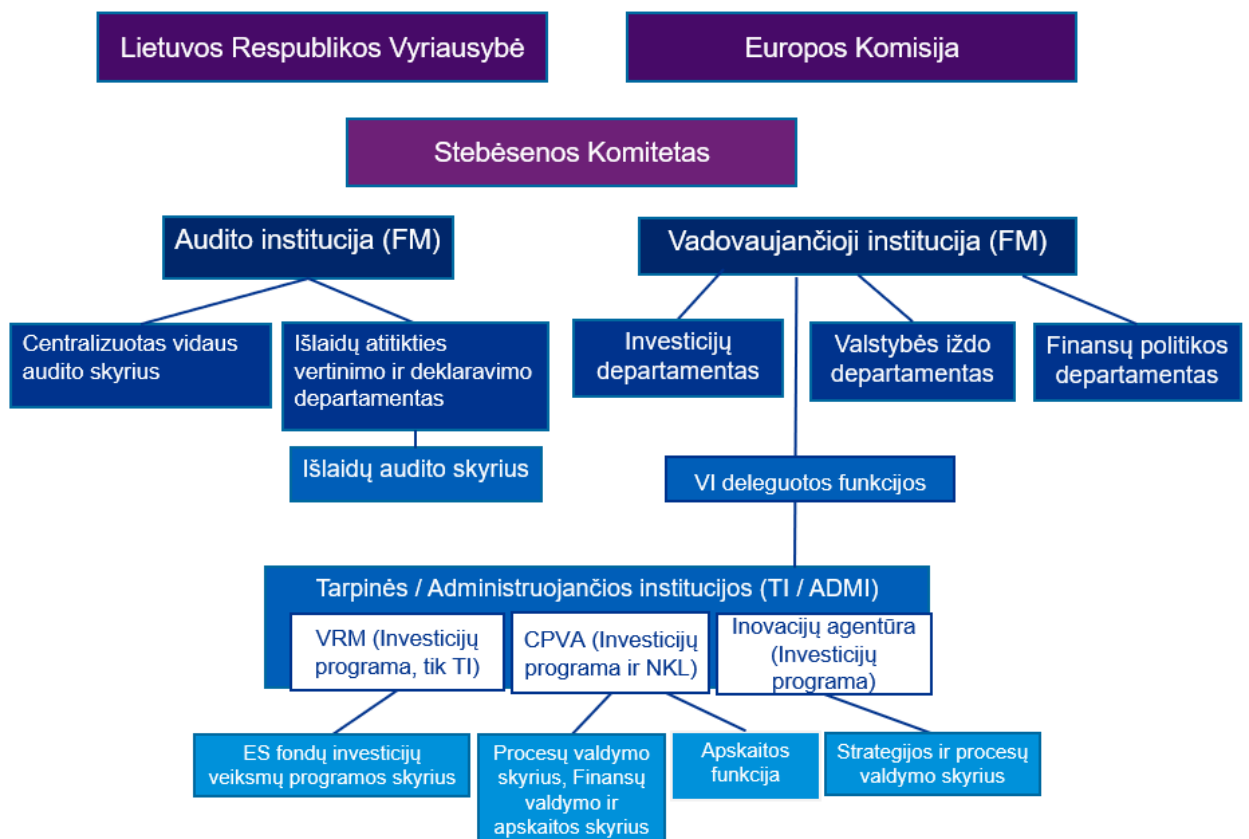
Pagal Nutarimą Nr. 1322, Įsakymą Nr. 1K-237 bei BNR 76 straipsnį, **IP TI / ADMI ir NKL ADMI – CPVA**, atlieka IP ir NKL VKS apskaitos institucijos funkciją. CPVA savininko teises ir pareigas įgyvendina FM.

IP TI / ADMI ir NKL ADMI – CPVA atliekamos pagrindinės apskaitos institucijos funkcijos:

- rengia, tvirtina ir teikia IP mokėjimo paraiškas ir sąskaitas EK;
- teikia EK informaciją apie finansinius IP duomenis ir prognozes;
- pasiekus NKL nustatytus tikslus ar jų dalį, rengia prašymą EK sumokėti finansinį įnašą ir kartu su valdymo deklaraciją bei atliktų auditų santrauka teikia juos EK.

Toliau pateikiamoje lentelėje nurodoma detali IP ir NKL VKS institucijų struktūra.

1 lentelė. VKS institucijų struktūra ir bendradarbiavimo modelis su išorės auditoriais

1.4 VKS vertinimo metodologija

Vadovaudamiesi Sutartimi bei tarptautiniu mastu pripažintais audito standartais (4000-asis tarptautinis aukščiausiųjų audito institucijų standartas – Atitikties audito standartas, 3000-asis tarptautinis aukščiausiųjų audito institucijų standartas – Veiklos audito standartas), įvertinome 2021–2027 metų ES fondų IP ir NKL VKS institucijų pasirengimą administruoti ir audituoti ES fondų lėšas ir šių VKS institucijų atitiktį reglamentuojantiems nacionaliniams ir tarptautiniams teisės aktams, ar sukurta VKS veikia pakankamai efektyviai ir ar VKS institucijose įdiegtos kontrolės priemonės padės sumažinti klaidų ir neatitiktųjų tikimybę bei padės jas laiku nustatyti ir ištaisyti.

Vertinimas buvo atliktas remiantis mūsų parengtu ir su užsakovu suderintu IP ir NKL VKS tikrinimo klausimynu. Šis klausimynas buvo parengtas remiantis Sutarties 1 priede, ES lėšų VKS audito paslaugų techninėje specifikacijoje, nurodytais kriterijais:

- Sutarties 1 priedo 8.2 punkte nurodyti VKS vertinimui taikomi pagrindiniai reikalavimai, parengti užsakovo pagal BNR XI priedą, buvo perkelti į *Excel* formato VKS vertinimo klausimyną siekiant atlikti detalų atitikties vertinimą;
- palyginome 2014 m. gruodžio 18 d. VKS EK gairių reikalavimus, taikytinus pagrindė 2014–2020 m. paramos programavimo periodui, ir šių VKS EK gairių atnaujintos projektinės versijos atnaujintus reikalavimus naujam 2021–2027 m. programavimo periodui;
- atlikę VKS EK gairių palyginimą ir gavę užsakovo patvirtinimą, nusprendėme klausimyne naudoti pagrindinius VKS vertinimo reikalavimus iš 2021–2027 m. VKS EK gairių projekto ir klausimyną papildyti tik tais senesnio periodo VKS EK gairių reikalavimais, kurie nepateko į naują VKS EK gairių versiją ir yra taikytini naujam periodui;
- siekdami detalai įvertinti VKS atitiktį BNR ir Reglamento (ES) 2021/241 reikalavimams, perkėlėme VKS vertinimui aktualius reglamentų straipsnių reikalavimus į VKS tikrinimo klausimyną;
- į klausimyną taip pat perkėlėme NKL 2021 m. rugpjūčio 2 d. finansavimo sutartyje su EK nurodytus VKS atitikties reikalavimus;
- pagal parengtą VKS tikrinimo klausimyną atlikome detalius visų į klausimyną perkeltų reikalavimų atitikties vertinimus. Šių vertinimų metodika apėmė įvairaus lygio dokumentinę patikrą, susirašinėjimą su VKS institucijų atstovais, nuotolinių susitikimų / interviu rengimą su visų VKS institucijų atstovais ir kitus žingsnius, reikalingus įsitikinti tinkama IP ir NKL VKS atitiktimi reikalavimams, nurodytiems VKS tikrinimo klausimyne (detalūs kiekvieno pagrindinio kriterijaus vertinimai aprašyti šios ataskaitos 2 dalyje).

VKS vertinimas bus atliekamas laikotarpiui nuo 2022-08-16 iki 2022-11-22, vertinimo metodika paremta EK VKS gairių metodologija, BNR XI priedo 2 lentelė ir profesine auditoriaus nuomone. Įvertintas kiekvienas į VKS tikrinimo klausimyną perkeltas reikalavimas ir šiuos reikalavimus sudarantys elementai (vienas reikalavimas gali turėti keletą atskirų kriterijų, kurie sujungiami į viena bendrą reikalavimą). Kiekvienam atitinkamą reikalavimą sudarančiam elementui priskirtas vertinimo balas nuo 1 iki 4 ir šiam balui priskirta atitinkama svertinė procentinė vertė (atsižvelgiant į elemento reikšmingumą bendram pagrindinio kriterijaus vertinimui). Atlikus atskirų reikalavimų elementų vertinimą, padaryta bendra išvada, paremta toliau išvardintomis kategorijomis kiekvienam reikalavimui.

1 kategorija. Veikia gerai. Tobulinti nereikia arba reikia tik minimaliai patobulinti. Trūkumų nėra arba nustatyti tik nedideli trūkumai. Šie trūkumai neturi poveikio arba turi nedidelį poveikį tam, kaip vykdomi vertinami pagrindiniai reikalavimai ir (arba) kaip veikia institucijos ir (arba) sistema.

2 kategorija. Veikia. Reikia šiek tiek patobulinti. Nustatyta tam tikrų trūkumų. Šie trūkumai turi vidutinį poveikį tam, kaip vykdomi vertinami pagrindiniai reikalavimai ir (arba) kaip veikia institucijos ir (arba) sistema. Parengtos rekomendacijos, ką turi įgyvendinti audituojama institucija.

3 kategorija. Veikia iš dalies. Reikia iš esmės tobulinti. Nustatyta didelių trūkumų, dėl kurių fondams kyla pažeidimų rizika. Jie turi didelį poveikį tam, kaip vykdomi pagrindiniai reikalavimai ir (arba) veikia institucijos ir (arba) sistema.

4 kategorija. Iš esmės neveikia. Nustatyta daug didelių ir (arba) plačiai paplitusių trūkumų, dėl kurių fondams kyla pažeidimų rizika. Poveikis tam, kaip veiksmingai vykdomi vertinami pagrindiniai reikalavimai ir (arba) veikia institucijos ir (arba) sistema, yra didelis – jie beveik arba visiškai nevykdomi ir neveikia.

Toliau pateiktoje lentelėje nurodyti visi pagrindiniai VKS vertinimo žingsniai pagal parengtą ir su užsakovu suderintą VKS tikrinimo klausimyną, vadovaujantis VKS EK gairių metodika.

2 lentelė. IP ir NKL VKS pagrindiniai vertinimo etapai

Trečiame etape bus parengiama išvada dėl pagrindinių reikalavimų įvykdymo, remiantis atliktu vertinimu, aprašytu antrame etape. Išvadoje nurodysime, ar tinkamai vykdomi tikrinti reikalavimai. Kiekvieno reikalavimo vykdymas institucijoje bus vertinamas atskirai nuo kitų reikalavimų vykdymo toje pačioje institucijoje.

Norime atkreipti dėmesį, kad remiantis VKS EK gairių c punkte aprašyta metodika, kai kurie pagrindiniai reikalavimai bus vertinami kaip turintys esminės svarbos išlaidų teisėtumui ir tvarkingumui ir tinkamam atitinkamos institucijos darbui, šie svarbiausi pagrindiniai reikalavimai taikytini IP VKS pateikiami toliau.

1. VI (tik IP): 2 (veiksmų atranka), 4 (valdymo patikrinimai), 5 (visų su išlaidomis ir auditu susijusių dokumentų audito seka), 9 (išlaidų teisėtumo ir tvarkingumo patvirtinimas, metinių sąskaitų rengimas ir tvirtinimas) svarbiausi pagrindiniai reikalavimai.

2. AI (tik IP): 12 (sistemų auditas), 13 (veiksmų auditas) ir 15 (patikimos audito nuomonės teikimas ir MKA rengimas) svarbiausi pagrindiniai reikalavimai.

Jei pirmiau nurodyti 7 pagrindiniai reikalavimai bus įvertinti 1 arba 2 kategorija, toks vertinimas turės teigiamą įtaką bendrai VKS audito išvadai.

Jeigu vertinant nustatoma, kad vienas ar daugiau iš 1 ir 2 punkte nurodytų 7 svarbiausių pagrindinių reikalavimų bus įvertintas 3 arba 4 kategorija, tokiu atveju bendras tikrinamos institucijos vertinimas negali būti įvertintas aukštesne nei 3 kategorija.

Jeigu vertinant nustatoma, kad 2 ar daugiau iš visų 15 pagrindinių reikalavimų bus įvertinti 3 arba 4 kategorija, tokiu atveju bendras tikrinamos institucijos vertinimas negali būti įvertintas aukštesne nei 3 kategorija.

Jeigu tam tikros funkcijos perduotos TI, vertinant bus taikomi tie patys kriterijai kaip ir VI, siekiant padaryti išvadą dėl TI, o ja remiantis – bendrą išvadą dėl VI.

Rengiant bendrą VKS audito išvadą bus atsižvelgta į nustatytus rizikas mažinančius veiksnius.

Vertinimo matricose, kurios naudojamos šios ataskaitos 2 ir 3 dalyse, balai apskaičiuojami padauginus kiekvienam vertinimo kriterijui suteiktos kategorijos balą iš kriterijui priskirtos svertinės vertės (pvz., jei kriterijus bus įvertintas 2 kategorija, jam bus skiriama 0.3 balo ($2 \times 15\% = 0.3$ balo)). Bendras vertinimas balais bus atliekamas susumuojant reikšmes bendruose vertinimo stulpeliuose.

Remiantis profesiniu sprendimu ir preliminariu IP ir NKL VKS vertinimu bus teikiamos išvados ir nuomonės, kurios gali būti:

- **besąlyginė (visiška atitiktis, reikalingi nedideli patobulinimai);**
- **sąlyginė (dalinė atitiktis, reikalingi esminiai patobulinimai);**
- **neigiamą (neatitiktis).**

Pažymėtina, kad nustatytų faktų pobūdis skirstomas į tris kategorijas:

- **didelės svarbos nustatyti faktai (D);**
- **vidutinės svarbos nustatyti faktai (V);**
- **mažos svarbos nustatyti faktai (M).**

Rekomendacijos teikiamos visiems nustatytiems faktams, atsižvelgiant į jų reikšmingumo lygį.

Galutinis rezultatas. Pagal Sutarties 1 priedo reikalavimus ir atliktus pirmiau nurodytus vertinimus parengta viena IP ir NKL VKS audito ataskaita su dviem atskiromis išvadomis ir rekomendacijomis bei 2 atskiros nuomonės.

2 IP ir NKL VKS vertinimas

2.1 Naudota informacija

Vertinant IP ir NKL VKS, analizuoti šie dokumentai, duomenys bei informacija:

- ES reglamentai: BNR, (ES) Nr. 2021/1056, (ES) Nr. 2021/1057, (ES) Nr. 2021/1058, (ES) Nr. 2018/1046, Reglamentas (ES) 2021/241, (ES) Nr. 2021/2106;
- 2021–2027 metų ES fondų IP Lietuvai, patvirtinta 2022-08-03 EK sprendimu Nr. C(2022)5742;
- NKL, priimtas 2021 m. liepos 28 d. ES Tarybos įgyvendinimo sprendimu dėl NKL patvirtinimo;
- 2021-08-02 NKL finansavimo sutartis tarp EK ir Lietuvos Respublikos;
- 2014 m. gruodžio 18 d. EK parengtos Komisijai ir valstybėms narėms skirtų gairių dėl bendrosios VKS vertinimo valstybėse narėse metodika ir naujausia, projektinė šių gairių versija, taikytina 2021–2027 m. programavimo periodui (EGESIF_14-0010-final);
- Nutarimas Nr. 1322;
- Įsakymas Nr. 1K-237;
- 2021–2027 metų ES fondų IP ir NKL administravimo taisyklės, projektų administravimo ir finansavimo taisyklės bei Finansinių priemonių įgyvendinimo taisyklės patvirtintos LR finansų ministro 2022 m. birželio 22 d. įsakymu Nr. 1K-237;
- 2021–2027 metų ES fondų IP SK darbo reglamentas ir patvirtinimo duomenys;
- VKS aprašas;
- skėtinių projektų veiksmų teisinis reguliavimas ir pavyzdžiai;
- nuotolinio 2021–2027 metų ES fondų IP SK 2022 m. gegužės 31 d. posėdžio protokolinis sprendimas (2022 m. gegužės 31 d. Nr. 46P-1(1));
- 2021–2027 metų ES fondų IP SK personalinė sudėtis (2022 m. gegužės 17 d.);
- interneto puslapiuose www.esinvesticijos.lt ir www.miestobendruomene.lt pateikta viešai prieinama informacija, aktuali VKS vertinimui;
- NKL viešai skelbiami kvietimai ir jų priedai ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo paramos programoms (<https://2021.esinvesticijos.lt/kvietimai-2>);
- NKL (patvirtinta 2021-12-31) ir IP (patvirtinta 2022-05-30) audito strategijos, pateiktos kartu su auditų planais;
- 2022-04-06 IP VKS institucijų ir horizontalių veiklos sričių rizikos vertinimas pagal atitinkamų rizikos veiksmų poveikį;
- DG posėdžių, vykusių 2022-09-30 ir 2022-09-16, protokolai;
- DG paklausimas Ares(2021)2871517 - 29/04/2021 dėl „Changes in the Management and Control System for programming period 2021-2027“;
- atsakymas EK į 2021-04-29 Nr. Ares(2021)2871517 užklausą „Dėl 2021–2027 m. Europos Sąjungos fondų Investicijų programos valdymo ir kontrolės sistemos ir audito institucijos“;
- NKL rizikos veiksnių vertinimas, teiktas kartu su NKL audito strategija;
- NKL „Laikinojo įrankio“ aprašymas;
- 2022–09–20 NKL duomenų kaupimo ir stebėsenos sistemos audito ataskaita, parengta FM CVAS;
- 2022–09–20 nuomonė dėl NKL duomenų kaupimo ir stebėsenos sistemos, parengta FM CVAS;

- ES investicijų administravimo informacinės sistemos (INVESTIS) kūrimo, vystymo, palaikymo ir garantinės priežiūros paslaugų projekto vykdymo kalendorinis planas;
- ES investicijų administravimo informacinės sistemos nuostatai, patvirtinti finansų ministro 2022-07-28 pasirašytu įsakymu „Dėl ES investicijų administravimo informacinės sistemos steigimo“;
- duomenų subjektų teisių įgyvendinimo tvarkant asmens duomenis ES investicijų administravimo informacinėje sistemoje tvarkos aprašas, patvirtintas finansų ministro 2022-07-28 pasirašytu įsakymu „Dėl ES investicijų administravimo informacinės sistemos steigimo“;
- „Microsoft“ aktyvių katalogų sistemos, „Windows Server“, „Exchange Server“, KDV migracijos dokumentacija ir atitiktis minimaliems BDAR reikalavimams įvertinimas (AIS IA sistema);
- ES investicijų administravimo informacinės sistemos duomenų saugos nuostatai, patvirtinti finansų ministro 2022-07-28 pasirašytu įsakymu „Dėl ES investicijų administravimo informacinės sistemos steigimo“;
- ES investicijų administravimo informacinės sistemos kūrimas, vystymas ir palaikymas, funkcinė techninė specifikacija;
- 2019 m. gruodžio 23 d. finansų ministro įsakymas Nr. 1K-402 dėl vidaus audito įgyvendinimo;
- IP ir NKL VKS institucijų struktūros (VKS apraše ir atitinkamų institucijų interneto puslapiuose);
- detalūs FM padalinių, atliekančių VI funkcijas (ID, VID ir FPD), vidinių procedūrų aprašai ir sąrašai, nuostatai, pareigybių aprašai, vykusių mokymų aprašai, funkcijų sąsajų lentelė, FM valdymo struktūros;
- detalūs FM padalinių, atliekančių AI funkcijas (CVAS ir IAS), vidinių procedūrų aprašai, nuostatai, pareigybių aprašai ir sąrašai, valdymo struktūra, vidaus auditorių pareigybių aprašai ir kasmetinio vertinimo anketos, CVAS 2022 metų veiklos planas;
- detalūs TI – IA – vidinių procedūrų aprašai ir sąrašai, nuostatai, pareigybių aprašai, valdymo struktūra, vykusių mokymų aprašai, AIS IT sistemos naudojimo pavyzdžiai (ekrano vaizdai ir kt.), informacinių sistemų ir technologijų eksploatavimo vidaus tvarkos aprašas;
- detalūs TI ir ADMI – CPVA – įstatai, vidinių procedūrų aprašai, vykusių mokymų aprašai, pareigybių aprašai ir sąrašai, valdymo struktūra, „Laikinojo įrankio“ aprašas ir jo naudojimo pavyzdžiai (ekrano vaizdai, registrai, parodytas naudojimas interviu metu ir kt.);
- detalūs TI – VRM – nuostatai, pareigybių aprašai ir sąrašai, pareigybių sąsajų suvestinė, vykusių mokymų aprašai, valdymo struktūra, korupcijos prevencijos aprašas, 2021–2027 metų ES fondų investicijų administravimo VRM tvarkos aprašas, VRM dokumentų valdymo taisyklės ir duomenų valdymo sistemos aprašas, vietos plėtros strategijų rengimo ir atrankos taisyklių projektas, preliminarus planas dėl kuriamų procedūrų aprašų / darbo vadovų;
- interviu ir susirašinėjimas su VKS institucijų atstovais, kurių pagalba buvo renkama informacija apie institucijų veiklą ir aptarti iškilę klausimai;
- remtasi ir viešai prieinama informacija bei vieša informacija, pateikta IP ir NKL VKS institucijų internetiniuose puslapiuose.

2.2 Pagrindinių VKS reikalavimų vertinimas

2.2.1 1 pagrindinis reikalavimas. Tinkamas funkcijų atskyrimas ir rašytiniai susitarimai dėl TI deleguojamų ataskaitų teikimo, priežiūros ir stebėsenos užduočių

1 pagrindinis reikalavimas (taikomas IP ir NKL VKS) – tinkamas funkcijų atskyrimas ir rašytiniai susitarimai dėl TI deleguojamų ataskaitų teikimo, priežiūros ir stebėsenos užduočių – yra išskaidytas į 7 dalis, kurios detalai aprašytos šios ataskaitos 1 priede - VKS tikrinimo klausimyno darbalaukyje „Pagrindiniai reikalavimai“, 1.1–1.7 papunkčiuose. Šių papunkčių vertinimas aprašytas žemiau.

1.1 papunktis. Aiškiai aprašyta VKS. Šis papunktis VKS EK gairėse apima BNR 69 (1,11) ir 71 straipsnius, todėl atlikus vertinimą šiam reikalavimui vertinimo rezultatai dalinai padengs ir reikalavimus nurodytuose BNR straipsniuose. Šio papunkčio vertinimo metu buvo dalinai įvertinti NKL finansavimo sutarties su EK 1 priedo 1 punkto reikalavimai, bei Reglamento (ES) 2021/241 22 straipsnio reikalavimai.

Tikrindami šio papunkčio reikalavimą, pagrinde rėmėmės VI pateiktu detaliu IP ir NKL VKS aprašu ir jame nurodytais taikytiniais teisės aktais, IP ir NKL administravimo taisyklėmis ir kitais aktualiais dokumentais.

Nutarimu Nr. 1322 yra nustatytos IP ir NKL VKS priskirtos institucijos bei detalai aprašytos NKL VKS institucijų funkcijos, IP VKS institucijų funkcijos detalai aprašytos įsakymu Nr. 1K-237.

Detalus IP ir NKL VKS aprašymas pateikiamas IP ir NKL administravimo taisyklėse, kur detalai aprašyta: IP ir NKL VKS rengimo, keitimo ir sudarymo tvarka; VKS institucijų funkcijos, atsakomybės, struktūra ir kita aktuali VKS informacija.

2022 m. rugpjūčio 8 d. buvo baigtas rengti ir pateiktas IP VKS aprašas, kuriame papildomai detalizuota aukščiau nurodytais įsakymais aprašyta ir papildoma IP VKS aktuali informacija. VKS apraše patikrinta ši 1.1 papunkčio reikalavimą atitinkanti informacija:

- detali IP VKS struktūra;
- SK veikla;
- IP VKS institucijų funkcijų paskirstymas, aprašymas ir ryšiai tarp institucijų;
- IP VKS institucijų valdymo struktūrų grafikai;
- darbuotojų atrankos ir kaitos metodika, kvalifikaciniai reikalavimai;
- žmogiškieji ištekliai, skirti VKS institucijų funkcijoms atlikti, įskaitant pareigybių pasiskirstymo numatomą struktūrą bei etatų skaičius.

Visi pirmiau išvardinti VKS aprašo punktai buvo pagrįsti patikrintais VKS institucijų vidiniais dokumentais bei taikytiniais teisės aktais (detalus tikrintų dokumentų sąrašas pateiktas šios ataskaitos 2 skyriaus 1 dalyje ir 1 priede).

Vertinant šio papunkčio reikalavimus, taip pat peržiūrėjome pateiktus IP ir NKL VKS institucijų darbuotojų pareigybių aprašymus ir funkcijų priskyrimo lenteles, kuriose nurodoma kokias dalis etatų bus skirta ES struktūrinių fondų administravimo funkcijoms atlikti.

Tikrinimo metu nustatėme šiuos vidutinės svarbos faktus:

- nėra parengti bendradarbiavimo susitarimai tarp VI ir TI / ADMI, kaip nurodoma VKS EK gairių 1.1 punkto ir BNR 71 straipsnio reikalavimuose. Šie susitarimai turėtų būti parengti tarp VI ir TI, ir juose turėtų būti detalai aprašytos VI funkcijos bei funkcijos, deleguotos TI, taip pat kiti bendradarbiavimo tarp institucijų nuostatai. Kadangi šių bendradarbiavimo susitarimų nėra, mūsų nuomone, funkcijų atskyrimas ir pasiskirstymas tarp institucijų nėra aprašytas, kaip to reikalaujama BNR 71 straipsnyje.

VI paaiškino, kad detalus funkcijų pasiskirstymas tarp institucijų aprašytas VKS apraše, Nutarime Nr. 1322 bei Įsakyme Nr. 1K-237. Norime atkreipti dėmesį, kad pagal VKS EK gairių ir BNR 71 straipsnio reikalavimus turi būti parengti formalūs, raštu įforminti ir abiejų šalių pasirašyti bendradarbiavimo susitarimai. Atsižvelgdami į tai, manome, kad VKS aprašas ir įvardinti teisės aktai neatitinka reikalavimuose nurodyto bendradarbiavimo susitarimo apibrėžimo.

VI patvirtino, kad bendradarbiavimo susitarimas tarp VI, AI, TI ir ADMI, kuriame bus detalizuojamas institucijų tarpusavio bendradarbiavimas ir tvarka, šiuo metu yra rengiamas. Numatomas susitarimo pasirašymo terminas – 2022-12-31.

2022 m. rugpjūčio 8 d. VKS aprašo pavadinime nustatėme techninę klaidą žodyje „Inesticijų“. 2022 m. lapkričio 21 d. VI pateikė patikslintą VKS aprašą su ištaisyta technine klaida pavadinime.

Įvertinę aukščiau išvardintus dokumentus ir tai, kad VI nurodė ištaisyti mūsų nustatytus faktus, manome, kad IP ir NKL VKS yra pakankamai aiškiai aprašyta.

Atsižvelgdami į pirmiau nurodytus nustatytus faktus ir VI komentarus, 1.1 reikalavimui nusprendėme skirti **1 kategoriją. Veikia gerai. Tobulinti nereikia arba reikia tik minimaliai patobulinti.** Detalesnė vertinimo

metodika pateikta šios ataskaitos 2.2.1.1 dalyje. Vertindami atsižvelgėme į pateiktus rizikas mažinančius veiksnius (VKS institucijų komentarus, pateiktus trūkstamų sistemų / dokumentų parengimo planus ir kt.).

1.2 papunktis. Aiškiai aprašytas apskaitos funkciją atliekantis subjektas. Šis papunktis VKS EK gairėse apima BNR 71(1), 72(2), 76(1) straipsnius, todėl atlikus vertinimą šiam reikalavimui vertinimo rezultatai dalinai padengs ir reikalavimus nurodytuose BNR straipsniuose. Šio papunkčio vertinimo metu buvo dalinai įvertinti NKL finansavimo sutarties su EK 1 priedo 1 punkto reikalavimai, bei Reglamento (ES) 2021/241 22, 27 straipsnių reikalavimai.

IP ir NKL apskaitos funkciją pavesta vykdyti IP TI ir NKL ADMI - CPVA, kuri rengia, tvirtina ir teikia mokėjimo paraiškas bei sąskaitas EK, teikia EK informaciją apie finansinius IP duomenis ir prognozes;

Detalus CPVA atliekamų apskaitos funkcijų aprašymas buvo pateiktas IP VKS apraše, IP ir NKL administravimo taisyklėse, Įsakyme Nr. 1K-237 ir CPVA pateiktuose vidiniuose procedūrų aprašuose ir pareigybių aprašymuose (detalus tikrintų dokumentų sąrašas pateiktas šios ataskaitos 2 skyriaus 1 dalyje ir 1 priede).

Paminėtina, kad dalį apskaitos funkcijų, kurios nepatenka į BNR 76 straipsnio reikalavimo apibrėžimą, atlieka VID, kuris išmoka ES fondų ir (arba) valstybės biudžeto lėšas bei tvarko šių lėšų apskaitą.

Įvertinę aukščiau pateiktą informaciją, manome, kad IP ir NKL VKS aiškiai aprašyta apskaitos funkciją atliekanti institucija.

Mažos, vidutinės ar didelės svarbos faktų šiam reikalavimo papunkčiui nenustatėme. Atsižvelgdami į tai, šiam reikalavimui suteikiame **1 kategoriją. Veikia gerai. Tobulinti nereikia arba reikia tik minimaliai patobulinti.**

1.3 papunktis. Pakankamas kompetentingų darbuotojų skaičius skirtingoms funkcijoms atlikti atsižvelgiant į paramos programų specifiką. Tikrindami šio papunkčio reikalavimą, pagrįdėme rėmėmės VI 2022-08-09 pateiktu detaliu IP ir NKL VKS aprašu ir jame nurodytais taikytiniais teisės aktais, IP ir NKL administravimo taisyklėmis, VKS institucijų pareigybių aprašais ir sąrašais (detalus tikrintų dokumentų sąrašas pateiktas šios ataskaitos 2 skyriaus 1 dalyje ir 1 priede)

Šio papunkčio vertinimo metu buvo dalinai įvertinti NKL finansavimo sutarties su EK 1 priedo 1 punkto reikalavimai, bei Reglamento (ES) 2021/241 22 straipsnio reikalavimai.

Vertinimo metu patikrinome, ar IP VKS apraše ir jį pagrindžiančiuose dokumentuose, IP ir NKL administravimo taisyklėse pateikta informacija atitinka 1.3 pagrindinį reikalavimą. Pateiktame VKS apraše ir pagrindžiančiuose dokumentuose pateikta ir patikrinta ši 1.3 papunktį atitinkanti informacija:

- detali VKS struktūra;
- darbuotojų atrankos ir kaitos metodika, kvalifikaciniai reikalavimai;
- žmogiškieji ištekliai, skirti VKS institucijų funkcijoms atlikti, įskaitant pareigybių pasiskirstymo numatomą struktūrą ir etatų skaičių;
- atskirų VKS institucijų pareigybių aprašai ir sąrašai, etatai, priskirti 2021–2027 metų ES fondų IP ir NKL VKS funkcijoms atlikti;
- dalyje „Perkamos paslaugos“ nurodytos pagrindinės perkamų išorės paslaugų kategorijos, sudarytos sutartys, sutarčių pasirašymo datos ir terminai, kada paslaugos buvo įsigytos, bei pateikti perkamų paslaugų aprašymai.

IP ir NKL administravimo taisyklėse detalai aprašyta IP ir NKL VKS rengimo, keitimo ir sudarymo tvarka, VKS institucijų atsakomybės, struktūra ir kita informacija.

Peržiūrėjome pateiktus IP ir NKL VKS institucijų pareigybių aprašymus, darbuotojų susiejimo lenteles.

Manome, kad IP ir NKL VKS yra pakankamas kompetentingų darbuotojų skaičius skirtingoms funkcijoms atlikti.

Mažos, vidutinės ar didelės svarbos faktų šiam reikalavimo papunkčiui nenustatėme. Atsižvelgdami į tai, šiam reikalavimui suteikiame **1 kategoriją. Veikia gerai. Tobulinti nereikia arba reikia tik minimaliai patobulinti.**

1.4 ir 1.5 papunkčiai. Tinkamas funkcijų atskyrimas tarp VKS institucijų (1.4), pilni ir tikslūs procedūrų aprašai / darbo vadovai turi būti parengti ir naudojami VKS institucijose (1.5). Šie papunkčiai VKS EK gairėse apima BNR 29, 33, 71(3–5) straipsnius, todėl atlikus vertinimą šiam reikalavimui vertinimo rezultatai dalinai padengs ir reikalavimus nurodytuose BNR straipsniuose. Šio papunkčio vertinimo metu buvo dalinai įvertinti NKL finansavimo sutarties su EK 1 priedo 1 punkto reikalavimai, bei Reglamento (ES) 2021/241 22 straipsnio reikalavimai.

Tikrindami šių papunkčių reikalavimus, pagrinde rėmėmės IP ir NKL VKS aprašu ir jame nurodytais taikytiniais teisės aktais, IP ir NKL administravimo taisyklėmis, VKS institucijų vidiniais veiklos procedūrų aprašais ir kitais aktualiais dokumentais (detalus tikrintų dokumentų sąrašas pateiktas šios ataskaitos 2 skyriaus 1 dalyje ir 1 priede)

Patikrinta ši 1.4 ir 1.5 papunkčius atitinkanti informacija:

- Nutarime Nr. 1322 nustatytos IP ir NKL VKS institucijos, detalai aprašytos NKL VKS institucijų funkcijos;
- funkcijų pasiskirstymas tarp IP VKS institucijų, išskyrus AI, pateiktas Įsakyme Nr. 1K-237;
- IP VKS apraše pateikta tinkamai aprašyta detali IP VKS struktūra, įskaitant funkcijų atskyrimą tarp programos institucijų ir jų viduje;
- IP ir NKL administravimo taisyklėse detalai aprašyta IP ir NKL VKS rengimo, keitimo ir sudarymo tvarka, VKS institucijų atsakomybės, struktūra ir kita informacija.
- Buvo patikrinti IP ir NKL VKS institucijų - FM (VID, ID, FPD), TI / ADMI (IA, CPVA, VRM), AI (CVAS ir IAVDD) vidaus procedūrų aprašai, kuriuose detalizuotos darbuotojams priskirtos funkcijos, atsakomybės pagal pareigas, išvardinti atskirų funkcijų detalūs žingsniai, aprašyti atliekami procesai ir kas už ką atsako jų metu, kas atlieka procesų tvirtinimus ir kt.;
- pačiose procedūrose patikrinome, už kokias funkcijas atsako kokie darbuotojai, ar išlaikomas 4 akių principas, ar tinkami vadovybės / vyr. darbuotojų patvirtinimai, ir kitą reikšmingą informaciją;
- patikrinome IP ir NKL VKS, procedūrų / darbo vadovų keitimo ir tikslinimo metodikos, kovos su korupcija, sukčiavimu ir interesų konfliktų priemonių taikymo, pažeidimų valdymo, vadovybės patvirtinimo, rizikų valdymo, gražintinų lėšų administravimo ir kitas šiems reikalavimams aktualias procedūras;
- IP VKS apraše aprašyti projektų atrankos kriterijai ir metodika bei jų tvirtinimas, mokėjimai, valdymo patikrinimai;
- VID procedūros ir nuostatai, kuriuose aprašyta, kaip išmokama ES fondų ir (arba) valstybės biudžeto lėšos bei tvarkoma šių lėšų apskaita;
- VRM (taikoma tik IP) savo veikloje pagrinde vadovaujasi 2021–2027 metų ES fondų investicijų administravimo VRM tvarkos aprašu;
- VRM (taikoma tik IP) šiuo metu taip pat yra parengtas vietos plėtros strategijų rengimo ir atrankos taisyklių projektas. Taip pat iki 2023-10-01 numatoma parengti tvarios miesto plėtros strategijos ir funkcinės zonos plėtros strategijos rengimo ir įgyvendinimo stebėsenos tvarkos aprašą, vietos plėtros strategijų rengimo ir atrankos taisykles, vietos plėtros strategijų įgyvendinimo taisykles, socialinio verslo vykdymo pagal 2021–2027 m. ES fondų IP priemonės gaires;
- VĮ patvirtino, kad nėra paramos gavėja IP ir NKL atžvilgiu.

Tikrinimo metu nustatėme šiuos vidutinės svarbos faktus:

- nėra parengti ir detalai aprašyti VKS apraše bendradarbiavimo susitarimai tarp VI ir TI, kaip nurodoma VKS EK gairių 1.1 punkto ir BNR 71 straipsnio reikalavimuose. Šie susitarimai turėtų būti parengti tarp VI ir TI, ir juose turėtų būti detalai aprašytos VI funkcijos, jų atskirtis tarp institucijų bei funkcijos, deleguotos TI, ir kiti bendradarbiavimo tarp institucijų nuostatai. Kadangi šių bendradarbiavimo susitarimų nėra, mūsų nuomone, funkcijų atskyrimas ir pasiskirstymas tarp institucijų nėra aprašytas, kaip to reikalaujama BNR 71 straipsnyje.

VĮ patvirtino, kad bendradarbiavimo susitarimas tarp VI, AI, TI ir ADMI, kuriame bus detalizuojamas institucijų tarpusavio bendradarbiavimas ir tvarka, šiuo metu yra rengiamas. Numatomas susitarimo pasirašymo terminas – 2022-12-31.

Įvertinę aukščiau pateiktą informaciją, manome, kad IP ir NKL VKS yra tinkamas funkcijų atskyrimas tarp VKS institucijų bei parengti pakankamai pilni ir tikslūs procedūrų aprašai / darbo vadovai naudojami VKS institucijose.

Atsižvelgdami į pirmiau nurodytus nustatytus faktus ir VI bei VRM atstovų komentarus, 1.4 ir 1.5 reikalavimams nusprendėme skirti **1 kategoriją. Veikia gerai. Tobulinti nereikia arba reikia tik minimaliai patobulinti.** Vertindami atsižvelgėme į pateiktus rizikas mažinančius veiksnius (VKS institucijų komentarus, pateiktus trūkstamų sistemų / dokumentų parengimo planus ir kt.).

1.6 papunktis. Tinkama VI deleguotų funkcijų priežiūra ir kontrolė. Tikrindami šio papunkčio reikalavimą, pagrinde rėmėmės IP ir NKL VKS aprašu ir jame nurodytais taikytiniais teisės aktais, IP ir NKL administravimo taisyklėmis, VKS institucijų vidiniais veiklos procedūrų aprašais ir kitais aktualiais dokumentais (detalus tikrintų dokumentų sąrašas pateiktas šios ataskaitos 2 skyriaus 1 dalyje ir 1 priede)

Šio papunkčio vertinimo metu buvo dalinai įvertinti NKL finansavimo sutarties su EK 1 priedo 1 punkto ir 11 straipsnio reikalavimai, bei Reglamento (ES) 2021/241 22 straipsnio reikalavimai.

Patikrinta ši 1.6 papunkčio reikalavimus atitinkanti informacija:

- IP VKS apraše bei IP ir NKL administravimo taisyklėse aprašyta TI / ADMI priežiūra, pavestų atlikti funkcijų priežiūra ir kontrolė;
- VI, FM - ID procedūrų aprašuose, taikytinuose IP ir NKL VKS, detalizuota: TI ir (ar) ADMI atliekamų funkcijų priežiūra ir kontrolė, darančių poveikį struktūrinių pokyčių TI ir (ar) ADMI vertinimo procedūros, paaiškinimų ir (ar) rekomendacijų teikimas TI ir (ar) ADMI, sprendimas stabdyti TI ir (ar) ADMI sprendimus ir kitos priežiūros bei kontrolės funkcijos.

Įvertinę aukščiau pateiktą informaciją, manome, kad IP ir NKL VKS yra atliekama tinkama VI deleguotų funkcijų priežiūra ir kontrolė.

Mažos, vidutinės ar didelės svarbos faktų šiam reikalavimo papunkčiui nenustatėme. Atsižvelgdami į tai, šiam reikalavimui suteikiame **1 kategoriją. Veikia gerai. Tobulinti nereikia arba reikia tik minimaliai patobulinti.**

1.7 papunktis. Tinkamos rizikos valdymo procedūros / aprašai VKS institucijose. Tikrindami šio papunkčio reikalavimą, pagrinde rėmėmės IP ir NKL VKS aprašu ir jame nurodytais taikytiniais teisės aktais, IP ir NKL administravimo taisyklėmis, VKS institucijų vidiniais veiklos procedūrų aprašais ir kitais aktualiais dokumentais (detalus tikrintų dokumentų sąrašas pateiktas šios ataskaitos 2 skyriaus 1 dalyje ir 1 priede).

Šio papunkčio vertinimo metu buvo dalinai įvertinti NKL finansavimo sutarties su EK 1 priedo 1, 2 punkto ir 11 straipsnio reikalavimai, bei Reglamento (ES) 2021/241 22 straipsnio reikalavimai.

Patikrinta ši 1.7 papunkčio reikalavimus atitinkanti informacija:

- IP VKS apraše detalizuotas VKS pokyčių derinimas ir rizikos valdymas;
- IP ir NKL administravimo taisyklėse detalčiai aprašyta IP ir NKL VKS rengimo, keitimo ir sudarymo tvarka, VKS institucijų atsakomybės, struktūra, rizikos valdymas ir kita informacija.
- VI ir TI / ADMI (taikoma IP ir NKL) rizikų valdymo ir priežiūros procedūros ir VKS bei pačių procedūrų keitimo procesai detalčiai aprašyti atitinkamuose vidiniuose veiklos procedūrų aprašuose;
- VI patikslino, kad TI / ADMI (taikoma IP ir NKL) kasmet įvertina galimas rizikas ir numato jų valdymo priemones. Tam tikslui kasmet sudaromi metiniai rizikos valdymo priemonių planai kiekvienoje TI ir ADMI;
- Lietuvos Respublikos valstybės kontrolė atliko VRM (taikytina tik IP) vidaus kontrolės priemonių atitikties ES ir nacionalinių teisės aktų reikalavimams, susijusiems su VKS funkcijomis, ir šių priemonių veikimo vertinimą (laikotarpiu nuo 2021-07-01 iki 2022-06-30). Audito metu buvo tikrinamas ir rizikų valdymo procesas, kuris įvertintas 1 (vienetu) (aukščiausias įvertinimas). Buvo pateikti šį vertinimą pagrindžiantys dokumentai.

Įvertinę aukščiau pateiktą informaciją, manome, kad IP ir NKL VKS institucijose yra įdiegtos tinkamos rizikos valdymo procedūros / aprašai.

Mažos, vidutinės ar didelės svarbos faktų šiam reikalavimo papunkčiui nenustatėme. Atsižvelgdami į tai, šiam reikalavimui suteikiame **1 kategoriją. Veikia gerai. Tobulinti nereikia arba reikia tik minimaliai patobulinti.**

3 lentelė. 1 pagrindinio reikalavimo vertinimas, pastebėjimai ir rekomendacijos

PR Nr.	Inst.	Pastebėjimas	Vertinimas*		Bendras vertinimas	Rekomendacija
			Kategorija	Svertinė vertė		
1.1	VI	Vidutinės svarbos (V): Neparengtas VI ir TI bendradarbiavimo susitarimas	1	20 proc.	0.20	Rekomenduojame parengti bendradarbiavimo susitarimus tarp VI ir TI, kuriuose būtų detalios aprašytos VI funkcijos ir funkcijos, deleguotos TI, bei kiti bendradarbiavimo tarp institucijų nuostatai
1.2	VI, TI	Svarbių faktų nenustatėme ir pastebėjimų neteikiame	1	10 proc.	0.10	Rekomendacijų neteikiame
1.3	VI, TI	Svarbių faktų nenustatėme ir pastebėjimų neteikiame	1	20 proc.	0.20	Rekomendacijų neteikiame
1.4	VI, TI	Vidutinės svarbos (V): Neparengtas VI ir TI bendradarbiavimo susitarimas	1	15 proc.	0.15	Rekomenduojame parengti bendradarbiavimo susitarimus tarp VI ir TI, kuriuose būtų detalios aprašytos VI funkcijos ir funkcijos, deleguotos TI, bei kiti bendradarbiavimo tarp institucijų nuostatai
1.5			1	15 proc.	0.15	
1.6	VI, TI	Svarbių faktų nenustatėme ir pastebėjimų neteikiame	1	10 proc.	0.1	Rekomendacijų neteikiame
1.7	VI, TI	Svarbių faktų nenustatėme ir pastebėjimų neteikiame	1	10 proc.	0.1	Rekomendacijų neteikiame
Bendra išvada:		Bendra išvada paremta visų 7 kriterijų susumuotu vertinimu ir auditoriaus profesine nuomone	Bendras įvertinimas balais – 1.00. 1 kategorija. Veikia gerai			Tobulinti nereikia arba reikia tik minimaliai patobulinti (taikoma IP ir NKL, VI ir TI)

2.2.2 2 pagrindinis reikalavimas. Tinkami veiksmų atrankos kriterijai ir procedūros

2 pagrindinis reikalavimas (taikomas IP ir NKL VKS). Reikalavimas „Tinkami veiksmų atrankos kriterijai ir procedūros“ yra išskaidytas į 6 dalis, kurios detalios aprašytos šios ataskaitos 1 priede - VKS tikrinimo klausimyno darbalaukyje „Pagrindiniai reikalavimai“, 2.1–2.6 papunkčiuose. Šių papunkčių vertinimas aprašytas toliau.

2.1 papunktis. Paskelbtos ir patvirtintos tinkamo formato paramos programų administravimo ir įgyvendinimo taisyklės. Šis papunktis VKS EK gairėse apima BNR 63 straipsnį, todėl atlikus vertinimą šiam reikalavimui vertinimo rezultatai dalinai padengs ir reikalavimus nurodytuose BNR straipsniuose. Šio papunkčio vertinimo metu buvo dalinai įvertinti NKL finansavimo sutarties su EK 1 priedo 1 punkto ir 10, 11 straipsnių reikalavimai, bei Reglamento (ES) 2021/241 22, 34 straipsnių reikalavimai.

Vertinant šį papunktį buvo patikrinta ši reikalavimą atitinkanti informacija:

- parengtos ir paskelbtos IP ir NKL administravimo taisyklės;
- VI, FM – ID (taikytina IP ir NKL) procedūros: projektų administravimo ir finansavimo taisyklės, finansinių priemonių įgyvendinimo taisyklės, stebėsenos rodiklių priežiūros procedūra;
- peržiūrėjome NKL PĮP kvietimuose www.esinvesticijos.lt interneto puslapyje skelbiamus atrankos kriterijus ir reikalavimus, kvietimuose nurodytų programų LRV įsakymais patvirtintus tvarkos aprašus ir įgyvendinimo taisyklės.

Manome, kad pirmiau nurodyti peržiūrėti dokumentai atitinka 2.1 reikalavimo kriterijus.

Pažymėtina, kad priemonių sąrašas ir kvietimų informacija dėl IP paramos priemonių dar nėra parengtas. VI interviu metu patvirtino, kad, parengus informaciją, ji, analogiškai kaip ir NKL atveju, bus pateikiama puslapyje www.esinvesticijos.lt.

Įvertinę aukščiau pateiktą informaciją, manome, kad yra paskelbtos ir patvirtintos tinkamos paramos programų administravimo ir įgyvendinimo taisyklės.

Mažos, vidutinės ar didelės svarbos faktų šiam reikalavimo papunkčiui nenustatėme. Atsižvelgdami į tai, šiam reikalavimui suteikiame **1 kategoriją. Veikia gerai. Tobulinti nereikia arba reikia tik minimaliai patobulinti.**

2.2 papunktis. Parengti ir SK patvirtinti projektų atrankos kriterijai. Šis papunktis VKS EK gairėse apima BNR 9, 59(7), 72(1), 73(1), 73(2), 75 straipsnius, todėl atlikus vertinimą šiam reikalavimui vertinimo rezultatai dalinai padengs ir reikalavimus nurodytuose BNR straipsniuose. Šio papunkčio vertinimo metu buvo dalinai įvertinti NKL finansavimo sutarties su EK 1 priedo 1, 4 punkto ir 10, 11 straipsnių reikalavimai, bei Reglamento (ES) 2021/241 22, 34 straipsnių reikalavimai.

Tikrindami šio papunkčio reikalavimą, pagrinde rėmėmės IP ir NKL VKS aprašu ir jame nurodytais taikytiniais teisės aktais, SK darbo reglamentu, IP ir NKL administravimo taisyklėmis, VKS institucijų vidiniais veiklos procedūrų aprašais ir kitais aktualiais dokumentais (detalus tikrintų dokumentų sąrašas pateiktas šios ataskaitos 2 skyriaus 1 dalyje ir 1 priede).

Vertinimo metu buvo patikrinta ši 2.2 papunkčio reikalavimą atitinkanti informacija:

- IP VKS apraše (projektų atrankos ir SK aprašymo dalyje) numatyta, kad 2021–2027 metų projektų vertinimo planą, projektų atrankos kriterijus ir metodiką tvirtina SK. Detaliai aprašyti projektų atrankos kriterijai ir metodika;
- VI - FPD vidaus procedūrų vadove nurodyta, kad vertinimo plano rengimą ir keitimo procesus tvirtina SK, vertinimo rezultatų pristatymą / ataskaitų skelbimą stebi SK;
- ES investicijų įgyvendinimo priežiūros procedūroje (FM ID) numatytas projektų atrankos kriterijų rengimas ir tikrinimas (kai teikiami tvirtinti SK);
- IP ir NKL administravimo taisyklėse aprašytos projektų finansavimo sąlygos, atrankos kriterijai. Taip pat nurodoma, kad projektų sąlygų apraše yra nustatomi konkretūs reikalavimai dėl horizontaliųjų principų (darnaus vystymosi, įskaitant reikšmingos žalos nedarymo principą, lygių galimybių ir nediskriminavimo, įskaitant prieinamumo visiems reikalavimo užtikrinimą, bei inovatyvumo (kūrybingumo)) ir atitinkamų ES pagrindinių teisių chartijos nuostatų laikymosi. Rengiant projektų finansavimo sąlygų aprašą, turi būti įvertinta planuojamų finansuoti projektų atitiktis horizontaliesiems principams ir atitinkamoms ES pagrindinių teisių chartijos nuostatomis. Siekdamas užtikrinti horizontaliųjų principų ir atitinkamų ES pagrindinių teisių chartijos nuostatų laikymąsi, ADMI, atlikdamos projekto tinkamumo finansuoti vertinimą tikrina, ar įgyvendinant projektą nebus pažeisti horizontalieji principai ir atitinkamos ES pagrindinių teisių chartijos nuostatai;
- horizontaliųjų principų ir atitinkamų ES pagrindinių teisių chartijos nuostatų laikymasis aprašytas IP VKS apraše prie projektų atrankos kriterijų;
- Įsakymu Nr. 1K-237 patvirtintame IP VKS institucijų funkcijų apraše numatyta, kad VI (ID) teikia SK projektų atrankos kriterijų ir jų pakeitimų projektus, kuriuose kriterijai turi būti nediskriminuojantys, skaidrūs ir užtikrinantys lyčių lygybę, atsižvelgiant į ES pagrindinių teisių chartiją, darnaus vystymosi principą ir ES aplinkos politiką;

- VI patikslino, kad NKL yra EK tiesioginio valdymo (IP – pasidalijamo valdymo programa) dokumentas, t. y. už jo priežiūrą ir kontrolę tiesiogiai atsiskaitoma EK pagal jos atsiskaitymo už veiklą sistemą, nustatytą Reglamento Nr. (ES) 241/2021 29 straipsnyje. Todėl, atitinkamai, SK atlieka priežiūrą tik IP, kaip tai numatyta BNR 38–40 straipsniuose.

VI patvirtino, kad FPD rengia 2021–2027 m. IP vertinimo planą ir pateiks tvirtinti SK administravimo taisyklėse nustatytu terminu (258.3 p. suderintas vertinimo plano projektas teikiamas svarstyti ir tvirtinti IP SK ne vėliau kaip per vienus metus nuo IP patvirtinimo dienos). Patvirtinus vertinimo planą, FPD organizuos jo įgyvendinimą FPD vidaus procedūrų vadove nustatyta tvarka.

VI patvirtino, kad 2022-05-31 vyko SK posėdis, kuriame buvo pateikti bendrieji atrankos kriterijai. Įsakymu Nr. 1K-237 buvo patvirtinti bendrieji atrankos kriterijai, kurie artimiausiu metu bus pateikti SK tvirtinimui ir VKS audito metu dar nebuvo patvirtinti.

Įvertinę aukščiau pateiktą informaciją, manome, kad IP ir NKL VKS buvo pakankamai tinkamai parengti projektų atrankos kriterijai, kuriuos numatyta teikti SK tvirtinimui.

Atsižvelgdami į pirmiau nurodytus nustatytus faktus ir VI bei VRM atstovų komentarus, 2.2 reikalavimui nusprendėme skirti **1 kategoriją. Veikia gerai. Tobulinti nereikia arba reikia tik minimaliai patobulinti.** Vertindami atsižvelgėme į pateiktus rizikas mažinančius veiksnius (VKS institucijų komentarus, pateiktus trūkstamų sistemų / dokumentų parengimo planus ir kt.).

2.3 papunktis. Kvietimai teikti PJP ir kita aktuali informacija paramos gavėjams skelbiama viešai ir yra lengvai prieinama. Šis papunktis VKS EK gairėse apima BNR 49(1), 49(2) straipsnius, todėl atlikus vertinimą šiam reikalavimui vertinimo rezultatai dalinai padengs ir reikalavimus nurodytuose BNR straipsniuose. Šio papunkčio vertinimo metu buvo dalinai įvertinti NKL finansavimo sutarties su EK 1 priedo 1 punkto ir 10, 11 straipsnių reikalavimai, bei Reglamento (ES) 2021/241 22, 34 straipsnių reikalavimai.

Tikrindami šio papunkčio reikalavimą, pagrįdėmės IP ir NKL VKS aprašu ir jame nurodytais taikytiniais teisės aktais, VKS institucijų vidiniais veiklos procedūrų aprašais, www.esinvesticijos.lt viešai skelbiama informacija ir kitais aktualiais dokumentais (detalus tikrintų dokumentų sąrašas pateiktas šios ataskaitos 2 skyriaus 1 dalyje ir 1 priede).

Vertinimo metu buvo patikrinta ši 2.3 papunkčio reikalavimą atitinkanti informacija:

- interneto svetainė www.esinvesticijos.lt yra skirta aktualiai informacijai apie IP ir NKL skelbti. Šioje svetainėje pateikiama detali informacija apie IP ir NKL programas, aktualūs dokumentai, kvietimų planas ir patys kvietimai, paramos kryptų aptarimai ir kita aktuali informacija. Kvietimų dalyje parsiųntimui pateikiamos paramos programos įgyvendinimo sąlygos (patvirtintos LRV įsakymų), PJP ir sutarties formos, kiti aktualūs dokumentai ir informacija;
- IP VKS apraše detalizuota projektų atrankos metodika, kvietimų planų rengimas ir skelbimas, kvietimų teikti PJP skelbimo ir pasiūlymų teikti PJP teikimo tvarka, www.esinvesticijos.lt naudojimas;
- VVG informacija skelbiama www.miestobendruomene.lt;
- IP ir NKL administravimo taisyklėse aprašytos projektų finansavimo sąlygos, atrankos kriterijai ir kt.
- ADMI - CPVA IP ir NKL taikytinos procedūros: informavimo ir viešinimo procedūra; kvietimų procedūra (ši procedūra nustato ES (2021–2027 m.) fondų kvietimų planų derinimo ir jo keitimų derinimo, kvietimo skelbimo ir kvietimo ir (ar) jo priedų informacijos keitimo tvarka);
- ADMI - IA IP taikytinos procedūros: kvietimo skelbimo, kvietimo ir (ar) jo priedų informacijos keitimo vidaus tvarkos aprašas (kvietimo formos ir priedų sugeneravimas ir paskelbimas interneto svetainėse www.esinvesticijos.lt ir www.inovacijuagentura.lt).

Pažymėtina, kad priemonių sąrašas ir kvietimų informacija dėl IP paramos priemonių dar nėra parengtas. VI interviu metu patvirtino, kad parengus informaciją, ji, kaip ir NKL atveju, bus pateikiama www.esinvesticijos.lt puslapyje.

2022 m. rugpjūčio 8 d. VKS apraše buvo klaidingai nurodyta neveikianti interneto svetainė www.manobendruomene.lt. VI patvirtino, kad VKS apraše yra korektūros klaida, ir turi būti parašyta www.miestobendruomene.lt. VI pateikė patikslintą VKS aprašą su ištaisyta technine klaida pavadinime.

[vertinę aukščiau pateiktą informaciją, manome, kad IP ir NKL VKS įdiegta tinkama sistema kvietimams teikti PĮP ir kita aktuali informacija paramos gavėjams skelbiama viešai ir yra lengvai prieinama.

Atsižvelgdami į pirmiau nurodytus nustatytus faktus ir VI bei VRM atstovų komentarus, 2.2 reikalavimui nusprendėme skirti **1 kategoriją. Veikia gerai. Tobulinti nereikia arba reikia tik minimaliai patobulinti.**

2.4 papunktis. Visos gaunamos paramos paraiškos yra tinkamai registruojamos ir saugomos elektroninėse duomenų mainų sistemose. Šis papunktis VKS EK gairėse apima BNR 69(8, 9) straipsnį, todėl atlikus vertinimą šiam reikalavimui vertinimo rezultatai dalinai padengs ir reikalavimus nurodytame BNR straipsnyje. Šio papunkčio vertinimo metu buvo dalinai įvertinti NKL finansavimo sutarties su EK 1 priedo 1, 6 punktų ir 11, 12 straipsnių reikalavimai, bei Reglamento (ES) 2021/241 22, 27 straipsnių reikalavimai.

Tikrindami šio papunkčio reikalavimą, pagrindė rėmėmės IP ir NKL VKS aprašu ir jame nurodytais taikytiniais teisės aktais, IP ir NKL administravimo taisyklėmis, VKS institucijų vidiniais veiklos procedūrų aprašais ir kitais aktualiais dokumentais (detalus tikrintų dokumentų sąrašas pateiktas šios ataskaitos 2 skyriaus 1 dalyje ir 1 priede).

Vertinimo metu buvo patikrinta ši 2.4 papunkčio reikalavimą atitinkanti informacija:

- IP VKS apraše detalizuota projektų atranka: PĮP teikimas ir registravimas, veiksmo duomenų registravimas ir saugojimas ir kt.;
- IP ir NKL administravimo taisyklėse aprašyta PĮP teikimas, registravimas,
- VI – FM ID IP ir NKL taikytinos procedūros: dokumentų valdymo procedūra; duomenų perdavimo ir galutinės veiklos rezultatų ataskaitos rengimo ir teikimo procedūra; finansinių priemonių administravimo procedūra; ataskaitų patikros ir analizės, duomenų rengimo, derinimo, tvirtinimo ir registravimo procedūra;
- Interviu, dėl IP ir NKL VKS institucijų naudojamų sistemų, metu ir iš pateiktų dokumentų (sistemos nuostatų, techninės specifikacijos ir kt.) gavome patvirtinimą, kad šiuo metu rengiama INVESTIS IT sistema. Numatoma, kad INVESTIS bus pagrindinė ES fondų administravimo, duomenų registravimo ir saugojimo sistema. Pagrindinis INVESTIS tikslas bus informacinių technologijų priemonėmis rinkti, apdoroti, saugoti ar kitaip tvarkyti duomenis, susijusius su 2021–2027 metų ES fondų IP ir NKL įgyvendinimu. INVESTIS nuostatuose numatyta, kad ši sistema atitiks ISO/IEC 27001:2013, ISO/IEC 27002:2013 ar kitų analogiškų standartų reikalavimus. Šiuo metu INVESTIS dar nėra įdiegta;
- **INVESTIS planuojama įdiegti iki 2024 m. vasario mėn. per 6 iteracijas:**
 - ✓ 1 iteracija (projekto valdymo plane numatoma įdiegti per 219 d. d. **nuo 2022-02-18 iki 2022-12-21**) – kvietimų teikti PĮP planavimas ir skelbimas, PĮP teikimas ir vertinimas, SIA;
 - ✓ 2 iteracija (projekto valdymo plane numatoma įdiegti per 131 d. d. **nuo 2022-04-15 iki 2022-10-14**) – projektų sutarčių administravimas, šiuo metu dar neįdiegta (stebėsenos planas);
 - ✓ 3 iteracija (projekto valdymo plane numatoma įdiegti per 159 d. d. **nuo 2022-07-08 iki 2023-02-15**) – projektų įgyvendinimo stebėseną, JP, pirkimų priežiūra;
 - ✓ 4 iteracija (projekto valdymo plane numatoma įdiegti per 154 d. d. **nuo 2022-11-11 iki 2023-06-14**) – dalyvių administravimas, ataskaitos po projektų finansavimo pabaigos;
 - ✓ 5–6 iteracijos (projekto valdymo plane numatoma įdiegti nuo **2023-03-10 iki 2023-10-11 (5) ir nuo 2023-07-07 iki 2024-02-14**) – mokėjimų ir sąskaitų EK teikimas, patikros vietoje, projektų pažeidimų administravimas ir auditai;
 - ✓ numatyta INVESTIS garantinė priežiūra iki 2025-02-16, **vystymas ir palaikymas iki 2024-02-16**;
- šiuo metu ADMI – CPVA NKL ES paramos administravimui naudojamas „Laikinis įrankis“, kuris apima keletą sistemų, kuriose registruojami ir kaupiami duomenys. Mums buvo pateiktas šio įrankio aprašas, sistemų naudojimo ekrano vaizdai, sistemos trumpai pristatytos interviu metu. VI patikslino, kad „Laikinio įrankio“ aprašymo parengimas buvo NKL plane numatytas rodiklis, kurį Lietuva turi pasiekti. Pagal NKL planą, pasiekus rodiklį, t. y. parengus „Laikinio įrankio“ aprašymą, jis buvo audituojamas, o audito ataskaita (su besąlygine išvada) kartu su „Laikinio įrankio“ aprašymu, kaip rodiklio pasiekimo įrodymas, pateikta EK;
- IP ES paramos administravimui numatytos naudoti sistemos aprašytose pateiktuose VKS institucijų vidaus procedūrų aprašuose (nurodyta žemiau);

- TI / ADMI - CPVA IP ir NKL taikytini Bendrosios dalies veiklos vadovo punktai: dokumentų ir duomenų kaupimo ir saugojimo tvarka; INVESTIS naudojimas; dokumentų vizavimo ir tvirtinimo tvarka; dokumentų priskyrimas atsakingiems darbuotojams tvarka;
- TI / ADMI - CPVA IP ir NKL taikytinos procedūros kur numatytas duomenų registravimas ir saugojimas: kvietimų procedūra; projektų sutarčių sudarymo, keitimo ir nutraukimo procedūra; projekto įgyvendinimo plano vertinimo procedūra; pirkimų priežiūros procedūra; projekto įgyvendinimo plano vertinimo procedūra; stebėsenos ir mokėjimų procedūra; projektų patikrų vietoje atlikimo procedūra; pažeidimų valdymo procedūra;
- patikrinome NKL duomenų kaupimo ir stebėsenos sistemos audito ataskaitą, kurią 2022-09-20 parengė FM CVAS, kurio metu buvo įvertintas CPVA naudojamas „Laikinasis įrankis“. Ataskaitoje rimtų pažeidimų nenumatyta ir prieita prie išvados, kad duomenų kaupimo ir stebėsenos sistema atitinka minimalius reikalavimus;
- TI / ADMI – IA (tik IP) dokumentų saugojimas aprašytas: administravimo vadove; dokumentų bylų tvarkymo vidaus aprašas; informacinių sistemų ir technologijų eksploatavimo vidaus tvarkos aprašas (AIS – IA ES finansuojamų projektų vidaus administravimo informacinė sistema). Aiškiai aprašytos darbuotojų atsakomybės / pareigos naudojantis sistema, duomenų saugumo išlaikymas ir kt.;
- pateikti IA AIS (tik IP) sistemos ekrano vaizdai, kuriuose matyti registruojami pagrindiniai su paraiška susiję duomenys, paraiškos statusas, sprendimai dėl paraiškų ir kt.;
- ADMI komentarai: PJP vertinimo metu atliktų patikrinimų ekrano vaizdai ir gauti susiję dokumentai saugomi CPVA tarnybinėje stotyje. IA atveju: einamojo bei naujojo finansavimo periodo su paramos administravimu susiję duomenys ir informacija saugomi ir numatoma saugoti vidinėje IA informacinėje sistemoje (AIS). Esant poreikiui kuriami papildomi registrai;
- TI – VRM (tik IP) su 2021–2027 metų ES paramos administravimu susiję duomenys saugomi dokumentų valdymo sistemoje „DocLogix“. Patikrinta: VRM dokumentų valdymo taisyklės; DVS tvarkos aprašas;
- TI / ADMI – IA (tik IP) naudojamoms informacinėms sistemoms buvo atliktas išorinis naudojamų sistemų vertinimas ir pateikta vertinimo ataskaita (atliko UAB „EIT Sprendimai“). Ataskaitoje pateikti nustatyti neatitikimai sistemos saugumui ir tinkamam duomenų saugojimui: techninių žurnalų įrašai ir stebėsenos; mobilieji, nešiojami įrenginiai; programinės įrangos sauga; įsibrovimų aptikimas ir prevencija neatitinka tikrųjų kriterijų, duomenų archyvavimas nevykdomas ir kt. Atsižvelgdama šios ataskaitos rekomendacijas, VI pateikė atlikto išorinio naudojamų sistemų vertinimo ir pateiktos vertinimo ataskaitos parengtą informacinių sistemų (IS) rizikų valdymo planą ir ataskaitą;
- VI nurodė, kad praeitais metais FM buvo atliktas nepriklausomas informacinių sistemų (įskaitant VBAMS) auditas, tačiau audito ataskaitos apimtis yra didesnė nei KPMG audito tikslas, todėl visa audito ataskaita dalintis VI negali. Kadangi ši ataskaita ir jos atlikimo įrodymai nebuvo pateikti, negalime pateikti nuomonės dėl šio išorės vertinimo rezultaty. VI atkreipė dėmesį, kad VBAMS yra pirmos kategorijos informacinė sistema, kuriai yra keliami atitinkami saugos reikalavimai.

Įvertinę aukščiau pateiktą informaciją, manome, kad IP ir NKL VKS įdiegta pakankamai tinkama sistema, kad visos gaunamos paramos paraiškos būtų tinkamai įregistruojamos ir saugomos elektroninėse duomenų mainų sistemose.

Atsižvelgdami į pirmiau nurodytus faktus, 4 reikalavimui nusprendėme skirti **1 kategoriją. Veikia gerai. Tobulinti nereikia arba reikia tik minimaliai patobulinti.** Vertindami atsižvelgėme į pateiktus rizikas mažinančius veiksnius (VKS institucijų komentarus, pateiktus trūkstamų sistemų / dokumentų parengimo planus ir kt.).

2.5 ir 2.6 papunkčiai. Visos paraiškos vertinamos pagal nustatytus reikalavimus atitinkančius vertinimo kriterijus (2.5). Sprendimai dėl paramos suteikimo priimami atsakingų darbuotojų, yra sistema tinkamai informuoti pareiškėją apie juos (2.6). Šie papunkčiai VKS EK gairėse apima BNR 33(3), 73(2) straipsnius, todėl atlikus vertinimą šiam reikalavimui vertinimo rezultatai dalinai padengs ir reikalavimus nurodytuose BNR straipsniuose. Šio papunkčio vertinimo metu buvo dalinai įvertinti NKL finansavimo sutarties su EK 1 priedo 1 punkto ir 10, 11, 14 straipsnių reikalavimai, bei Reglamento (ES) 2021/241 22, 34 straipsnių reikalavimai.

Tikrindami šių papunkčių reikalavimus, pagrinde rėmėmės IP ir NKL VKS aprašu ir jame nurodytais taikytiniais teisės aktais, IP ir NKL administravimo taisyklėmis, VKS institucijų vidiniais veiklos procedūromis.

aprašais ir kitais aktualiais dokumentais (detalus tikrintų dokumentų sąrašas pateiktas šios ataskaitos 2 skyriaus 1 dalyje ir 1 priede).

Vertinimo metu buvo patikrinta ši 2.5 papunkčio reikalavimą atitinkanti informacija:

- IP VKS apraše detalizuota PJP vertinimo ir projektų atrankos tvarka, projektų atrankos metodika;
- IP ir NKL administravimo taisyklėse aprašytos projektų finansavimo sąlygos, atrankos kriterijai ir kt.
- VI - FM ID. taikytinos IP ir NKL procedūros: ES investicijų įgyvendinimo priežiūros procedūra su priedais: projektų atrankos kriterijų tikrinimo instrukcija ir projektų finansavimo sąlygų aprašo tikrinimo instrukcija; ES investicijų įgyvendinimo priežiūros procedūra; skundų nagrinėjimo organizavimo procedūra; pažeidimų valdymo procedūra;
- TI / ADMI – CPVA, IP ir NKL taikytini Bendrosios dalies veiklos vadovo punktai: rekomendacijų PJP rengimo ir teikimo, taip pat projektų įgyvendinimo klausimais rengimas;
- TI / ADMI – CPVA, IP ir NKL taikytinos procedūros: kvietimų procedūra; projektų sutarčių sudarymo, keitimo ir nutraukimo procedūra; projekto įgyvendinimo plano vertinimo procedūra; pirkimų priežiūros procedūra; projekto įgyvendinimo plano vertinimo procedūra; stebėsenos ir mokėjimų procedūra; projektų patikrų vietoje atlikimo procedūra; pažeidimų valdymo procedūra;
- TI / ADMI – IA, IP taikytinos procedūros: PJP vertinimo vidaus tvarkos aprašas; projektų įgyvendinimo stebėsenos ir mokėjimų projekto vykdytojų vidaus tvarkos aprašas; investicijų rezultatų ir tęstinumo priežiūros vidaus tvarkos aprašas; projekto sutarties sudarymo vidaus tvarkos aprašas; projekto sutarties keitimo ir nutraukimo vidaus tvarkos aprašas;
- TI - VRM, IP taikytinos procedūros: miesto VVG vietos plėtros strategijos apibendrinta vertinimo išvada ir administravimo vadovas;
- esinvesticijos.lt pateikiami NKL sutarčių su PJP teikėju šablonai ir kiti susitarimai, priimtų paraiškų ir projektų statuso matomumas, paramai gauti atrinktų veiksmų sąrašai ir kita aktuali informacija.

Įvertinę aukščiau pateiktą informaciją, manome, kad IP ir NKL VKS institucijose yra parengtos tinkamos rizikos valdymo procedūros / aprašai, visos paraiškos vertinamos pagal nustatytus reikalavimus atitinkančius vertinimo kriterijus, sprendimai dėl paramos suteikimo priimami atsakingų darbuotojų ir įdiegta sistema informuoti pareiškėją apie šiuos sprendimus.

Mažos, vidutinės ar didelės svarbos faktų šiam reikalavimo papunkčiui nenustatėme. Atsižvelgdami į tai, 2.5 ir 2.6 reikalavimams suteikiame **1 kategoriją. Veikia gerai. Tobulinti nereikia arba reikia tik minimaliai patobulinti.**

4 lentelė. 2 pagrindinio reikalavimo vertinimas, pastebėjimai ir rekomendacijos

PR Nr.	Inst.	Pastebėjimas	Vertinimas*		Bendras vertinimas	Rekomendacija
			Kategorija	Svertinė vertė		
2.1	VI	Svarbių faktų nenustatėme ir pastebėjimų neteikiame	1	15 proc.	0.15	Rekomendacijų neteikiame
2.2	VI	Svarbių faktų nenustatėme ir pastebėjimų neteikiame	1	20 proc.	0.20	Rekomendacijų neteikiame
2.3	VI	Svarbių faktų nenustatėme ir pastebėjimų neteikiame	1	15 proc.	0.15	Rekomendacijų neteikiame
2.4	VI, TI, AD MI	Svarbių faktų nenustatėme ir pastebėjimų neteikiame	1	20 proc.	0.20	Rekomendacijų neteikiame
2.5	VI, TI, AD MI	Svarbių faktų nenustatėme ir pastebėjimų neteikiame	1	20 proc.	0.20	Rekomendacijų neteikiame
2.6	VI, TI, AD MI	Svarbių faktų nenustatėme ir pastebėjimų neteikiame	1	10 proc.	0.10	Rekomendacijų neteikiame
Bendra išvada:	Bendra išvada paremta visų 6 kriterijų susumuotu vertinimu ir <u>auditoriaus profesine nuomone</u>		Bendras įvertinimas balais – 1.00. 1 kategorija. Veikia gerai			Tobulinti nereikia arba reikia tik minimaliai patobulinti (taikoma IP ir NKL, VI ir TI, ADMI)

2.2.3 3 pagrindinis reikalavimas. Tinkamos informacijos apie atrinktų veiksmų paramai taikytinas sąlygas teikimas paramos gavėjams

3 pagrindinis reikalavimas (taikomas IP ir NKL VKS) – tinkamos informacijos apie atrinktų veiksmų paramai taikytinas sąlygas teikimas paramos gavėjams – yra išskaidytas į 2 dalis, kurios detalai aprašytos šios ataskaitos 1 priede - VKS tikrinimo klausimyno darbalaukyje „Pagrindiniai reikalavimai“, 3.1–3.2 papunkčiuose. Šių papunkčių vertinimas aprašytas toliau.

3.1 ir 3.2 papunkčiai. Užtikrinama, kad pareiškėjui būtų prieinama visa aktuali informacija (3.1). Pareiškėjų teisės ir pareigos aiškiai aprašytos ir skelbiamos viešai (3.2). Šie papunkčiai VKS EK gairėse apima BNR 49(1), 50, 73(3) straipsnius, todėl atlikus vertinimą šiems reikalavimams vertinimo rezultatai dalinai padengs ir reikalavimus nurodytuose BNR straipsniuose. Šių papunkčių vertinimo metu buvo dalinai įvertinti NKL finansavimo sutarties su EK 1 priedo 1 punkto ir 10, 11 straipsnių reikalavimai, bei Reglamento (ES) 2021/241 22, 34 straipsnių reikalavimai.

Tikrindami šių papunkčių reikalavimus, pagrinde rėmėmės IP ir NKL VKS aprašu ir jame nurodytais taikytiniais teisės aktais, VKS institucijų vidiniais veiklos procedūrų aprašais, www.esinvesticijos.lt pateikta informacija ir kitais aktualiais dokumentais (detalus tikrintų dokumentų sąrašas pateiktas šios ataskaitos 2 skyriaus 1 dalyje ir 1 priede).

Vertinimo metu buvo patikrinta ši 3.1 ir 3.2 papunkčių reikalavimą atitinkanti informacija:

- interneto svetainė esinvesticijos.lt, skirta aktualiai informacijai apie IP skelbti. Šioje svetainėje skelbiama detali informacija apie IP ir NKL, aktualūs dokumentai, kvietimų planas ir patys kvietimai, paramos kryptių aptarimai ir kita aktuali informacija. Prie kvietimo parsisiuntimui pateikiamos paramos programos įgyvendinimo sąlygos (patvirtintos LRV įsakymų), PĮP ir sutarties formos, kiti aktualūs dokumentai;
- detali NKL informacija skelbiama: <https://2021.esinvesticijos.lt/2021-2026-m-planas-naujos-kartos-lietuva/apie-plana-naujos-kartos-lietuva>;
- detali IP informacija skelbiama: <https://2021.esinvesticijos.lt/2021-2027-m-es-fondu-investiciju-programa/apie-2021-2027-m-es-fondu-investiciju-programa>;
- IP VKS apraše detalizuota projektų atrankos metodika, investicijų matomumas;
- IP ir NKL administravimo taisyklėse pateikiama detali informacija apie paramos programas, sąlygas, išmokų dydžius / procentines dalis ir kita svarbi informacija pareiškėjams.
- TI / ADMI – IA, tik IP taikytinos procedūros: komunikacijos ir konsultavimo vidaus tvarkos aprašas; kvietimo skelbimo, kvietimo ir (ar) jo priedų informacijos keitimo vidaus tvarkos aprašas;
- www.miestobendruomene.lt pateikiama VVG skirta informacija (tik IP);
- TI – VRM, IP taikytinos procedūros: tvarkos aprašas: informavimas ir komunikacija;
- TI / ADMI – CPVA, IP ir NKL taikytinos procedūros: informavimo ir viešinimo procedūra; kvietimų procedūra (ši procedūra nustato ES (2021–2027 m.) fondų kvietimo planų derinimo, PFSA ir jo keitimų derinimo, kvietimo skelbimo ir kvietimo ir (ar) jo priedų informacijos keitimo tvarka);
- TI / ADMI – IA, IP taikytinos procedūros: kvietimo skelbimo, kvietimo ir (ar) jo priedų informacijos keitimo vidaus tvarkos aprašas (kvietimo formos ir priedų sugeneravimas ir paskelbimas interneto svetainėse www.esinvesticijos.lt ir www.inovacijuagentura.lt);
- VI – FM ID, IP ir NKL taikytinos procedūros: lėšų panaudojimo planavimo ir priežiūros procedūra; informavimo ir komunikacijos procedūra.

Pažymėtina, kad priemonių sąrašas ir kvietimų informacija dėl IP paramos priemonių dar nėra parengtas. VI interviu metu patvirtino, kad, parengus informaciją, ji, analogiškai kaip ir NKL atveju, bus pateikiama esinvesticijos.lt puslapyje.

Įvertinę aukščiau pateiktą informaciją, manome, kad IP ir NKL VKS institucijose yra užtikrinama, kad pareiškėjui būtų prieinama visa aktuali informacija ir, kad pareiškėjų teisės ir pareigos pakankamai aiškiai aprašytos ir skelbiamos viešai.

Mažos, vidutinės ar didelės svarbos faktų šiam reikalavimo papunkčiui nenustatėme. Atsižvelgdami į tai, šiems reikalavimams suteikiame **1 kategoriją. Veikia gerai. Tobulinti nereikia arba reikia tik minimaliai patobulinti.**

5 lentelė. 3 pagrindinio reikalavimo vertinimas, pastebėjimai ir rekomendacijos

PR Nr.	Inst.	Pastebėjimas	Vertinimas*		Bendras vertinimas	Rekomendacija
			Kategorija	Svertinė vertė		
3.1	VI, TI, AD MI	Svarbių faktų nenustatėme ir pastebėjimų neteikiame	1	50 proc.	0.50	Rekomendacijų neteikiame
3.2	VI, TI, AD MI	Svarbių faktų nenustatėme ir pastebėjimų neteikiame	1	50 proc.	0.50	Rekomendacijų neteikiame
Bendra išvada:		Bendra išvada paremta visų 2 kriterijų susumuotu vertinimu ir <u>auditoriaus profesine nuomone</u>	Bendras įvertinimas balais – 1.00. 1 kategorija. Veikia gerai			Tobulinti nereikia (taikoma IP ir NKL, VI ir TI, ADMI)

2.2.4 4 pagrindinis reikalavimas. Tinkami valdymo patikrinimai, įskaitant tinkamas tikrinimo procedūras (įskaitant, ar įvykdytos su išlaidomis nesiejamo finansavimo ir SIA sąlygos, užtikrinamas dvigubo finansavimo prevencijos, nustatymo ir ištaisymo priemonės)

4 pagrindinis reikalavimas (taikomas IP ir NKL VKS) – tinkami valdymo patikrinimai – yra išskaidytas į 6 dalis, kurios detalios aprašytos šios ataskaitos 1 priede - VKS tikrinimo klausimyno darbalaukyje „Pagrindiniai reikalavimai“, 4.1–4.6 papunkčiuose. Šių papunkčių vertinimas aprašytas toliau.

4.1, 4.2, 4.3 papunkčiai. Tinkami valdymo patikrinimai (4.1). Valdymo patikrinimai turi apimti administracinius patikrinimus ir patikras vietoje (4.2). Valdymo patikrinimams atlikti parengti tinkami VKS institucijų procedūrų aprašai / darbo vadovai (4.3). Šie papunkčiai VKS EK gairėse apima BNR 74(1)(a), 74(2), 81(1), 81(2) 53 (1), 94(3), 95(3) straipsnius, todėl atlikus vertinimą šiemis reikalavimams vertinimo rezultatai dalinai padengs ir reikalavimus nurodytuose BNR straipsniuose. Šių papunkčių vertinimo metu buvo dalinai įvertinti NKL finansavimo sutarties su EK 11 straipsnio (ES fondų ir finansinių interesų apsauga) ir 1 priedo, 2 punkto reikalavimai (kova su sukčiavimu ir korupcija, dvigubas finansavimas), bei Reglamento (ES) 2021/241 22 straipsnio (Sąjungos finansinių interesų apsauga) reikalavimai.

Tikrindami šių papunkčių reikalavimus, pagrinde rėmėmės IP ir NKL VKS aprašu ir jame nurodytais taikytiniais teisės aktais, IP ir NKL administravimo taisyklėmis, VKS institucijų vidiniais veiklos procedūrų aprašais ir kitais aktualiais dokumentais (detalus tikrintų dokumentų sąrašas pateiktas šios ataskaitos 2 skyriaus 1 dalyje ir 1 priede).

Vertinimo metu buvo patikrinta ši 4.1, 4.2, 4.3 papunkčių reikalavimus atitinkanti informacija:

- IP VKS apraše detalizuoti rizikos valdymo ir vertinimo punktai, valdymo patikrinimai, patikros vietoje, mokėjimo paraiškos ir sąskaitos EK, mokėjimų metodika, SIA patikrinimai;
- IP VKS apraše numatomos dvigubo finansavimo prevencijos, nustatymo ir ištaisymo priemonės:
 - ✓ korupcijos prevencijos planavimo dokumentų kūrime, vienas iš 2022–2033 metų darbotvarkėje nustatytų įgyvendinimo pažangos uždavinių yra sukurti tinkamą projektų pagrindimo, atrankos, valdymo ir stebėsenos sistemą. Tokia sistema padėtų sumažinti galimą dvigubo finansavimo riziką;
 - ✓ patikrų vietoje dalyje, numatyta, kad ADMI atlikdama patikras vietoje atliktų ir patikrinimus kiek tai būtina dvigubo tos pačios veiklos tų pačių išlaidų finansavimo prevencijai;
 - ✓ tarpinių institucijų priežiūros dalyje, numatyta, kad VI prižiūrint kaip TI ir ADMI atlieka joms pavestas funkcijas, būtų atliekama ir dvigubo finansavimo prevencijos išankstinė priežiūra. Nustačius trūkumus, VI įpareigoja TI ir (ar) ADMI šiuos trūkumus pašalinti.
- IP ir NKL administravimo taisyklėse aprašyta patikra vietoje; sprendimas dėl projekto finansavimo; projektų įgyvendinimo stebėsenos ir mokėjimai projekto vykdytojui, rizikos vertinimo metodikos, IP ir NKL finansinis valdymas, SIA apmokėjimo principai ir kt.;
- IP ir NKL administravimo taisyklėse nuordyti šie pagrindiniai SIA principai:
 - ✓ SIA taikomas, jei toks apmokėjimas iš anksto (iki projekto sutarties sudarymo) buvo nustatytas projektų finansavimo sąlygų apraše, o projektų, kuriais įgyvendinami regionų plėtros planai atveju - gairėse;
 - ✓ SIA dydžiai, jų taikymo sąlygos (įskaitant galimybę juos keisti sudarius projekto sutartį) nustatomi projektų finansavimo sąlygų apraše ir gairėse, kurie skelbiami svetainėje esinvesticijos.lt.
- IP ir NKL administravimo taisyklėse, finansinio valdymo dalyje, numatomos dvigubo finansavimo prevencijos, nustatymo ir ištaisymo priemonės:
 - ✓ IP ir EGADP lėšų naudojimo priežiūros dalyje, numatyta, kad ADMI, siekdamas užtikrinti efektyvią lėšų skyrimo ir panaudojimo kontrolę ir sumažinti dvigubo tų pačių išlaidų finansavimo riziką, prirėikus teikia kitoms IP ir NKL VKS institucijoms informaciją apie pareiškėją, projekto vykdytojus, partnerius ir rangovus, prekių tiekėjus, paslaugų teikėjus ir projekto įgyvendinimą;
 - ✓ ADMI patikrų vietoje dalyje, numatyti patikrinimai, dvigubo tos pačios veiklos tų pačių išlaidų finansavimo prevencijai;
 - ✓ VI užtikrina savo atsakomybe atliekamų funkcijų pavestų TI / ADMI vykdymo priežiūrą ir kontrolę – nustato ir planuoja rizikos valdymo priemones, jas įgyvendina, atlieka rizikos valdymo priemonių įgyvendinimo kontrolę ir kitus veiksmus, būtinus rizikos valdymui užtikrinti;

- ✓ Netinkamų finansuoti išlaidų dalyje, netinkamos dvigubo finansavimo išlaidos nurodytos kaip išlaidos kurios anksčiau buvo finansuotos (apmokėtos) iš Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir (arba) savivaldybių biudžetų, kitų piniginių išteklių, kuriais disponuoja valstybė ir (arba) savivaldybės, ES fondų, kitų ES finansinės paramos priemonių ar kitos tarptautinės paramos lėšų ir (arba) deklaruotos (arba pripažintos deklaruotinomis) EK arba kitai tarptautinei institucijai ir kurioms apmokėti skyrus ES fondų lėšų jos būtų pripažintos tinkamomis finansuoti ir (arba) apmokėtos, ir (arba) deklaruotos EK arba kitai tarptautinei institucijai daugiau nei vieną kartą;
- VI – FM ID, ES investicijų įgyvendinimo priežiūros procedūroje numatytas dvigubo finansavimo rizikos vertinimas, vykdomas ministerijai pateiktus VI derinti projektų finansavimo sąlygų aprašą ar jo keitimo projektą;
- VI – FM ID, taikomos IP ir NKL procedūros: ES investicijų įgyvendinimo priežiūros procedūra; skundų nagrinėjimo organizavimo procedūra; lėšų panaudojimo planavimo ir priežiūros procedūra; pažeidimų valdymo procedūra; finansinių priemonių administravimo procedūra; rizikų valdymo procedūra;
- TI / ADMI – CPVA, taikomos IP ir NKL procedūros: PĮP vertinimo procedūra; pirkimų priežiūros procedūra; patikrų vietoje procedūra; stebėsenos ir mokėjimų procedūra; rizikų valdymo procedūra; išlaidų deklaravimo procedūra; pažeidimų vertinimo procedūra; projektų priežiūros poprojektiniu laikotarpiu vykdymo procedūra; grąžintinių ir koreguotinių lėšų procedūra;
- TI / ADMI – CPVA (taikoma IP ir NKL) patikrų vietoje klausimyne numatytas punktas patikrinimams ar tinkamai vykdoma projekto lėšų apskaita, užtikrinama dvigubo finansavimo kontrolė. Patikros metu numatyta patikrinti ar skirtos projekto finansavimo lėšos naudojamos tik su projekto įgyvendinimu susijusioms išlaidoms apmokėti. Jei patikros vietoje metu buvo nustatyta dvigubo finansavimo atvejų, jos nurodomos patikros lape;
- TI / ADMI – IA, taikomos IP procedūros: PĮP vertinimo vidaus tvarkos aprašas; projektų įgyvendinimo stebėsenos ir mokėjimų projekto vykdytojui vidaus tvarkos aprašas; investicijų rezultatų ir tęstinumo priežiūros vidaus tvarkos aprašas; projekto sutarties sudarymo vidaus tvarkos aprašas; projekto sutarties keitimo ir nutraukimo vidaus tvarkos aprašas; projektų patikrų vietoje planavimo ir atlikimo vidaus tvarkos aprašas;
- TI / ADMI – IA (taikoma IP) projektų patikrų vietoje planavimo ir atlikimo vidaus tvarkos apraše numatyti dvigubo finansavimo patikrinimai. Patikros metu numatyta patikrinti ar skirtos projekto finansavimo lėšos naudojamos tik su projekto įgyvendinimu susijusioms išlaidoms apmokėti. Jei patikros vietoje metu buvo nustatyta dvigubo finansavimo atvejų, jos nurodomos patikros lape. Taip pat IA PĮP vertinimo procedūroje aprašytas išlaidų tinkamumo vertinimas, kuris atliekamas pildant PĮP tinkamumo finansuoti vertinimo patikros lapą, kur numatyta patikrinti ar planuojamos įgyvendinti projekto veiklos išlaidos nefinansuojamos pagal kitus pareiškėjo ir (ar) partnerio (-ių) įgyvendintus ir (arba) įgyvendinamus projektus.
- klausimynai, kontroliniai sąrašai ir kiti aktualūs dokumentai pateikti pirmiau išvardytų procedūrų prieduose;
- patikras vietoje atlieka tik ADMI (IA (tik IP) ir CPVA (IP ir NKL)), mūsų peržiūrai buvo pateikta tarpinstitucinės darbo grupės patvirtinta bendra patikros lapo forma su patikros klausimais. Klausimyne numatytas punktas patikrinimams ar tinkamai vykdoma projekto lėšų apskaita, užtikrinama dvigubo finansavimo kontrolė;
- CPVA (IP ir NKL atveju) numatyta dalį patikrų vietoje atlikti per nuotolį, naudojant *MS Teams* platformą, kur pareiškėjas per nuotolį parodys projekto rezultatus ir atitinkamai bus pildomas patikros vietoje klausimynas. Šių nuotolinių patikrų atlikimo metodika ir joms taikomi kriterijai aprašyti CPVA patikrų vietoje vidinėse veiklos procedūrose. VI patikslino, kad atsižvelgiant į ADMI veikloje atsiradusią naują patikrų rūšį ir siekiant valdyti rizikas, susijusias su šios rūšies patikromis, VI įtrauks atitinkamą riziką ir jos valdymo priemones į VI sudaromą rizikų valdymo planą, į kurį įtraukiamos priemonės, reikalingos deleguotų funkcijų tinkamam atlikimui užtikrinti;
- TI – VRM, taikomos IP procedūros: 2021–2027 metų ES fondų investicijų administravimo VRM tvarkos aprašas ir rizikų vertinimo klausimynas, rizikų priemonių įgyvendinimo VVG apibendrinta vertinimo išvada.

Įvertinę aukščiau pateiktą informaciją, manome, kad IP ir NKL VKS atliekami tinkami valdymo patikrinimai, apimantys: SIA patikrinimus; dvigubo finansavimo prevencijos, nustatymo ir ištaisymo priemones; administracinius patikrinimus ir patikras vietoje. Valdymo patikrinimams atlikti parengti pakankamai tinkami VKS institucijų procedūrų aprašai / darbo vadovai.

Mažos, vidutinės ar didelės svarbos faktų šiam reikalavimo papunkčiui nenustatėme. Atsižvelgdami į tai, šiems reikalavimams suteikiame **1 kategoriją. Veikia gerai. Tobulinti nereikia arba reikia tik minimaliai patobulinti.** Vertindami atsižvelgėme į pateiktus rizikas mažinančius veiksnius (VKS institucijų komentarus, pateiktus trūkstumų sistemų / dokumentų parengimo planus ir kt.).

4.4 papunktis. Administracinių patikrinimų ir patikrų vietoje rezultatai tinkamai saugomi. Šis papunktis VKS EK gairėse apima BNR 69(6), 82 straipsnius, todėl atlikus vertinimą šiam reikalavimui vertinimo rezultatai dalinai padengs ir reikalavimus nurodytuose BNR straipsniuose. Šio papunkčio vertinimo metu buvo dalinai įvertinti NKL finansavimo sutarties su EK 1 priedo 1, 6 punktų ir 11, 12 straipsnių reikalavimai, bei Reglamento (ES) 2021/241 22, 27 straipsnių reikalavimai.

Tikrindami šio papunkčio reikalavimą, pagrinde rėmėmės IP ir NKL VKS aprašu ir jame nurodytais taikytiniais teisės aktais, IP ir NKL administravimo taisyklėmis, VKS institucijų vidiniais veiklos procedūrų aprašais ir kitais aktualiais dokumentais (detalus tikrintų dokumentų sąrašas pateiktas šios ataskaitos 2 skyriaus 1 dalyje ir 1 priede).

Vertinimo metu buvo patikrinta ši 4.4 papunkčio reikalavimą atitinkanti informacija:

- IP VKS apraše detalizuota projektų atranka: PJP teikimas ir registravimas, veiksmo duomenų registravimas ir saugojimas ir kt.;
- IP ir NKL administravimo taisyklėse aprašyta PJP teikimas, registravimas, INVESTIS naudojimas duomenų registravimui ir kt.;
- VI – FM ID, IP ir NKL taikytinos procedūros: dokumentų valdymo procedūra; duomenų perdavimo ir galutinės veiklos rezultatų ataskaitos rengimo ir teikimo procedūra; finansinių priemonių administravimo procedūra; ataskaitų patikros ir analizės, duomenų rengimo, derinimo, tvirtinimo ir registravimo procedūra;
- Interviu, dėl IP ir NKL VKS institucijų naudojamų sistemų, metu ir iš pateiktų dokumentų (sistemos nuostatų, techninės specifikacijos ir kt.) gavome patvirtinimą, kad šiuo metu rengiama INVESTIS IT sistema. Numatoma, kad INVESTIS bus pagrindinė ES fondų administravimo, duomenų registravimo ir saugojimo sistema. Pagrindinis INVESTIS tikslas bus informacinių technologijų priemonėmis rinkti, apdoroti, saugoti ar kitaip tvarkyti duomenis, susijusius su 2021–2027 metų ES fondų IP ir NKL įgyvendinimu. INVESTIS nuostatuose numatyta, kad ši sistema atitiks ISO/IEC 27001:2013, ISO/IEC 27002:2013 ar kitų analogiškų standartų reikalavimus. Šiuo metu INVESTIS dar nėra įdiegta;
- **INVESTIS planuojama įdiegti iki 2024 m. vasario mėn. per 6 iteracijas:**
 - ✓ 1 iteracija (projekto valdymo plane numatoma įdiegti per 219 d. d. **nuo 2022-02-18 iki 2022-12-21**) – kvietimų teikti PJP planavimas ir skelbimas, PJP teikimas ir vertinimas, SIA;
 - ✓ 2 iteracija (projekto valdymo plane numatoma įdiegti per 131 d. d. **nuo 2022-04-15 iki 2022-10-14**) – projektų sutarčių administravimas, šiuo metu dar neįdiegta (stebėsenos planas);
 - ✓ 3 iteracija (projekto valdymo plane numatoma įdiegti per 159 d. d. **nuo 2022-07-08 iki 2023-02-15**) – projektų įgyvendinimo stebėseną, JP, pirkimų priežiūra;
 - ✓ 4 iteracija (projekto valdymo plane numatoma įdiegti per 154 d. d. **nuo 2022-11-11 iki 2023-06-14**) – dalyvių administravimas, ataskaitos po projektų finansavimo pabaigos;
 - ✓ 5–6 iteracijos (projekto valdymo plane numatoma įdiegti nuo **2023-03-10 iki 2023-10-11 (5) ir nuo 2023-07-07 iki 2024-02-14**) – mokėjimų ir sąskaitų EK teikimas, patikros vietoje, projektų pažeidimų administravimas ir auditai;
 - ✓ numatyta INVESTIS garantinė priežiūra iki 2025-02-16, **vystymas ir palaikymas iki 2024-02-16**;
- šiuo metu ADMI – CPVA NKL ES paramos administravimui naudojamas „Laikinis įrankis“, kuris apima keletą sistemų, kuriose registruojami ir kaupiami duomenys. Mums buvo pateiktas šio įrankio aprašas, sistemų naudojimo ekrano vaizdai, sistemos trumpai pristatytos interviu metu. VI patikslino, kad „Laikinio įrankio“ aprašymo parengimas buvo NKL plane numatytas rodiklis, kurį Lietuva turi pasiekti. Pagal NKL planą, pasiekus rodiklį, t. y. parengus „Laikinio įrankio“ aprašymą, jis buvo audituojamas, o audito ataskaita (su besąlygine išvada) kartu su „Laikinio įrankio“ aprašymu, kaip rodiklio pasiekimo įrodymas, pateikta EK;
- IP ES paramos administravimui numatytos naudoti sistemos aprašytos pateiktuose VKS institucijų vidaus procedūrų aprašuose (nurodyta žemiau);
- TI / ADMI - CPVA IP ir NKL taikytini Bendrosios dalies veiklos vadovo punktai: dokumentų ir duomenų kaupimo ir saugojimo tvarka; INVESTIS naudojimas; dokumentų vizavimo ir tvirtinimo tvarka; dokumentų priskyrimas atsakingiems darbuotojams tvarka;
- TI / ADMI - CPVA IP ir NKL taikytinos procedūros kur numatytas duomenų registravimas ir saugojimas: kvietimų procedūra; projektų sutarčių sudarymo, keitimo ir nutraukimo procedūra; projekto įgyvendinimo plano vertinimo procedūra; pirkimų priežiūros procedūra; projekto įgyvendinimo plano vertinimo procedūra; stebėsenos ir mokėjimų procedūra; projektų patikrų vietoje atlikimo procedūra; pažeidimų valdymo procedūra;

- patikrinome NKL duomenų kaupimo ir stebėsenos sistemos audito ataskaitą, kurią 2022-09-20 parengė FM CVAS, kurio metu buvo įvertintas CPVA naudojamas „Laikinasis įrankis“. Ataskaitoje rimtų pažeidimų nenustatyta ir prieita prie išvados, kad duomenų kaupimo ir stebėsenos sistema atitinka minimalius reikalavimus;
- TI / ADMI – IA (tik IP) dokumentų saugojimas aprašytas: administravimo vadove; dokumentų bylų tvarkymo vidaus aprašas; informacinių sistemų ir technologijų eksploatavimo vidaus tvarkos aprašas (AIS – IA ES finansuojamų projektų vidaus administravimo informacinė sistema). Aiškiai aprašytos darbuotojų atsakomybės / pareigos naudojantis sistema, duomenų saugumo išlaikymas ir kt.;
- pateikti IA AIS (tik IP) sistemos ekrano vaizdai, kuriuose matyti registruojami pagrindiniai su paraiška susiję duomenys, paraiškos statusas, sprendimai dėl paraiškų ir kt.;
- TI / ADMI komentarai: PĮP vertinimo metu atliktų patikrinimų ekrano vaizdai ir gauti susiję dokumentai saugomi CPVA tarnybinėje stotyje. IA atveju: einamojo bei naujojo finansavimo periodo su paramos administravimu susiję duomenys ir informacija saugomi ir numatoma saugoti vidinėje IA informacinėje sistemoje (AIS). Esant poreikiui kuriami papildomi registrai;
- TI – VRM (tik IP) su 2021–2027 metų ES paramos administravimu susiję duomenys saugomi dokumentų valdymo sistemoje „DocLogix“. Patikrinta: VRM dokumentų valdymo taisyklės; DVS tvarkos aprašas;
- TI / ADMI – IA (tik IP) naudojamoms informacinėms sistemoms buvo atliktas išorinis naudojamų sistemų vertinimas ir pateikta vertinimo ataskaita (atliko UAB „EIT Sprendimai“). Ataskaitoje pateikti nustatyti neatitikimai sistemos saugumui ir tinkamam duomenų saugojimui: techninių žurnalų įrašai ir stebėseną; mobilieji, nešiojami įrenginiai; programinės įrangos sauga; įsibrovimų aptikimas ir prevencija neatitinka tikrintų kriterijų, duomenų archyvavimas nevykdomas ir kt. Atsižvelgdama šios ataskaitos rekomendacijas, VI pateikė atlikto išorinio naudojamų sistemų vertinimo ir pateiktos vertinimo ataskaitos parengtą informacinių sistemų (IS) rizikų valdymo planą ir ataskaitą;
- VI nurodė, kad praeitais metais FM buvo atliktas nepriklausomas informacinių sistemų (įskaitant VBAMS) auditas, tačiau audito ataskaitos apimtis yra didesnė nei KPMG audito tikslas, todėl visa audito ataskaita dalintis VI negali. Kadangi ši ataskaita ir jos atlikimo įrodymai nebuvo pateikti, negalime pateikti nuomonės dėl šio išorės vertinimo rezultatų. VI atkreipė dėmesį, kad VBAMS yra pirmos kategorijos informacinė sistema, kuriai yra keliami atitinkami saugos reikalavimai.

Įvertinę aukščiau pateiktą informaciją, manome, kad IP ir NKL VKS institucijose yra pakankamai tinkamai saugomi administracinių patikrinimų ir patikrų vietoje rezultatai.

Įvertinę aukščiau nurodytus faktus, šiems reikalavimams suteikiame **1 kategoriją. Veikia gerai. Tobulinti nereikia arba reikia tik minimaliai patobulinti.**

4.5 papunktis. Užtikrinama, kad paramos gavėjas gaus visą jam priklausančią sumą ne vėliau kaip per 80 dienų nuo tos dienos, kuria jis pateikė mokėjimo prašymą. Šis papunktis VKS EK gairėse apima BNR 74(1)(b) straipsnį, todėl atlikus vertinimą šiam reikalavimui vertinimo rezultatai dalinai padengs ir reikalavimus nurodytame BNR straipsnyje. Šio papunkčio vertinimo metu buvo dalinai įvertinti NKL finansavimo sutarties su EK 1 priedo 1 punkto ir 11 straipsnio reikalavimai, bei Reglamento (ES) 2021/241 22 straipsnio reikalavimai.

Tikrindami šio papunkčio reikalavimą, pagrinde rėmėmės IP ir NKL VKS aprašu ir jame nurodytais taikytiniais teisės aktais, VKS institucijų vidiniais veiklos procedūrų aprašais ir kitais aktualiais dokumentais (detalus tikrintų dokumentų sąrašas pateiktas šios ataskaitos 2 skyriaus 1 dalyje ir 1 priede).

Vertinimo metu buvo patikrinta ši 4.5 papunkčio reikalavimą atitinkanti informacija:

- IP VKS aprašo mokėjimų dalyje aprašytas reikalavimas, kad VI, jei turima lėšų, užtikrina, kad paramos gavėjas gautų visą jam priklausančią sumą ne vėliau kaip per 80 dienų nuo tos dienos, kurią jis pateikė mokėjimo prašymą;
- IP ir NKL administravimo taisyklėse, projektų įgyvendinimo stebėsenos ir mokėjimų projekto vykdytojui dalyje, aprašyta lėšų išmokėjimo tvarka PĮP teikėjui;
- Lėšos IP ir NKL atveju išmokamos per VI – FM VID VBAMS sistemą. Išmokėjimo tvarka aprašyta finansavimo proceso koordinavimo ir kontrolės darbo vadovuose (mokėjimo paraiškų derinimas ir tvirtinimas (sertifikavimas), mokėjimo pavidimų elektroninės bylos parengimas, formavimas);
- lėšų išmokėjimo per 80 dienų nuo tos dienos, kai buvo pateiktas mokėjimo prašymas, procesas aprašytas ADMI – CPVA procedūrų aprašuose.
- VI paaiškino, kad: „maksimalus veiklos ataskaitos tikrinimo terminas – 45 d. d. VA su MP terminas – 20 d. d., jei VA su AMP – 10 d. d. Toliau informacija perduodama NBFC ir AV, kurie atlieka mokėjimus. NBFC mokėjimo paraiškos parengimo terminas – 5 d. d. lždo apmokėjimo terminas – 3 d. d.“ Įvertinus šią informaciją, maksimalus terminas per visų institucijų aprašytas procedūras yra 73 d. d. ir neviršija numatyto termino;
- VI pateikė komentarą, kad savo rizikos priemonių valdymo plane turi atskirą rizikos valdymo priemonę, skirtą stebėti, kaip atsakingos institucijos laikosi nustatytų terminų, kad užtikrintų laiku atliekamą lėšų išmokėjimą projektų vykdytojams.

Įvertinę aukščiau pateiktą informaciją, manome, kad IP ir NKL VKS yra užtikrinama, kad paramos gavėjas gaus visą jam priklausančią sumą ne vėliau kaip per 80 dienų nuo tos dienos, kurią jis pateikė mokėjimo prašymą.

Atsižvelgdami į pirmiau išvardintus faktus, šiems reikalavimams suteikiame **1 kategoriją. Veikia gerai. Tobulinti nereikia arba reikia tik minimaliai patobulinti.**

4.6 papunktis. Valdymo patikrinimai atlikti iki sąskaitų pateikimo EK termino. Šis papunktis VKS EK gairėse apima BNR 74(2) straipsnį, todėl atlikus vertinimą šiam reikalavimui vertinimo rezultatai padengs ir reikalavimus nurodytame BNR straipsnyje. Šio papunkčio vertinimo metu buvo dalinai įvertinti NKL finansavimo sutarties su EK 1 priedo 1 punkto ir 11 straipsnio reikalavimai, bei Reglamento (ES) 2021/241 22, 27 straipsnių reikalavimai.

Tikrindami šio papunkčio reikalavimą, pagrinde rėmėmės IP ir NKL VKS institucijų vidiniais veiklos procedūrų aprašais ir kitais aktualiais dokumentais (detalus tikrintų dokumentų sąrašas pateiktas šios ataskaitos 2 skyriaus 1 dalyje ir 1 priede).

Vertinimo metu buvo patikrinta ši 4.5 papunkčio reikalavimą atitinkanti informacija:

- VI – FM ID, IP ir NKL taikytinos procedūros: Informacinės ES 2021–2027 metų fondų valdymo sistemos procedūra; duomenų perdavimo ir galutinės veiklos rezultatų ataskaitos rengimo ir teikimo procedūra (galutinę ataskaitą EK teikia VI ne vėliau kaip iki 2031 m. vasario 15 d. (detalus žingsniai 1–11 punktuose)). Informacijos, susijusios su išlaidų deklaravimu, teikimo ADMI ir AI procedūra;
- TI / ADMI – CPVA, IP ir NKL taikytinos procedūros: Išlaidų deklaravimo, lėšų prognozavimo ir EGADP tarpinių ir siektinų reikšmių pasiekimo procedūra (3.1.6), mokėjimo paraiškų rengimo ir teikimo EK terminai bei tvarka.

Įvertinę aukščiau pateiktą informaciją, manome, kad IP ir NKL VKS institucijose yra tinkamai užtikrinama, kad valdymo patikrinimai bus atlikti iki sąskaitų pateikimo EK termino.

Atsižvelgdami į pirmiau išvardintus faktus, šiems reikalavimams suteikiame **1 kategoriją. Veikia gerai. Tobulinti nereikia arba reikia tik minimaliai patobulinti.**

6 lentelė. 4 pagrindinio reikalavimo vertinimas, pastebėjimai ir rekomendacijos

PR Nr.	Inst.	Pastebėjimas	Vertinimas*		Bendras vertinimas	Rekomendacija
			Kategorija	Svertinė vertė		
4.1	VI, TI, AD MI	Svarbių faktų nenustatėme ir pastebėjimų neteikiame	1	15 proc.	0.15	Rekomendacijų neteikiame
4.2	VI, TI, AD MI	Svarbių faktų nenustatėme ir pastebėjimų neteikiame	1	25 proc.	0.25	Rekomendacijų neteikiame
4.3	VI, TI, AD MI	Svarbių faktų nenustatėme ir pastebėjimų neteikiame	1	15 proc.	0.15	Rekomendacijų neteikiame
4.4	VI, TI, AD MI	Svarbių faktų nenustatėme ir pastebėjimų neteikiame	1	15 proc.	0.15	Rekomendacijų neteikiame
4.5	VI, TI, AD MI	Svarbių faktų nenustatėme ir pastebėjimų neteikiame	1	15 proc.	0.15	Rekomendacijų neteikiame
4.6	VI, TI, AD MI	Svarbių faktų nenustatėme ir pastebėjimų neteikiame	1	15 proc.	0.15	Rekomendacijų neteikiame
Bendra išvada:	Bendra išvada paremta visų 6 kriterijų susumuotu vertinimu ir <u>auditoriaus profesine nuomone</u>		Bendras įvertinimas balais – 1.00. 1 kategorija. Veikia gerai			Tobulinti nereikia (taikoma IP ir NKL, VI ir TI, ADMI)

2.2.5 5 pagrindinis reikalavimas. Veiksminga užtikrinimo sistema, kad turimi visi audito sekai reikalingi dokumentai

5 pagrindinis reikalavimas (taikomas IP ir NKL VKS) – veiksminga užtikrinimo sistema, kad turimi visi audito sekai reikalingi dokumentai – yra išskaidytas į 2 dalis, kurios detalai aprašytos šios ataskaitos 1 priede - VKS tikrinimo klausimyno darbalaukyje „Pagrindiniai reikalavimai“, 5.1–5.2 papunkčiuose. Šių papunkčių vertinimas aprašytas toliau.

5.1 ir 5.2 papunkčiai. Įdiegtos tinkamos procedūros audito sekai reikalingų dokumentų registravimui ir saugojimui (5.1). Dokumentais keičiamasi ir saugomi elektronine forma (5.2). Šie papunkčiai VKS EK gairėse apima BNR 69(6, 8), 72(1), 82, 95(1) straipsnius, todėl atlikus vertinimą šiam reikalavimui vertinimo rezultatai dalinai padengs ir reikalavimus nurodytuose BNR straipsniuose. Šių papunkčių vertinimo metu buvo dalinai įvertinti NKL finansavimo sutarties su EK 1 priedo 1, 6 punktų ir 11, 12 straipsnių reikalavimai, bei Reglamento (ES) 2021/241 22, 27 straipsnių reikalavimai.

Tikrindami šių papunkčių reikalavimus, pagrinde rėmėmės IP ir NKL VKS aprašu ir jame nurodytais taikytiniais teisės aktais, VKS institucijų vidiniais veiklos procedūrų aprašais ir kitais aktualiais dokumentais (detalus tikrintų dokumentų sąrašas pateiktas šios ataskaitos 2 skyriaus 1 dalyje ir 1 priede).

Vertinimo metu buvo patikrinta ši 5.1 ir 5.2 papunkčių reikalavimą atitinkanti informacija:

- IP VKS apraše detalizuota projektų atranka: PĮP teikimas ir registravimas, veiksmo duomenų registravimas ir saugojimas ir kt.;
- IP ir NKL administravimo taisyklėse aprašyta PĮP teikimas, registravimas, INVESTIS numatomas naudojimas duomenų registravimui;
- VI – FM ID, IP ir NKL taikytinos procedūros: dokumentų valdymo procedūra; duomenų perdavimo ir galutinės veiklos rezultatų ataskaitos rengimo ir teikimo procedūra; finansinių priemonių administravimo procedūra; ataskaitų patikros ir analizės, duomenų rengimo, derinimo, tvirtinimo ir registravimo procedūra;
- Interviu, dėl IP ir NKL VKS institucijų naudojamų sistemų, metu ir iš pateiktų dokumentų (sistemos nuostatų, techninės specifikacijos ir kt.) gavome patvirtinimą, kad šiuo metu rengiama INVESTIS IT sistema. Numatoma, kad INVESTIS bus pagrindinė ES fondų administravimo, duomenų registravimo ir saugojimo sistema. Pagrindinis INVESTIS tikslas bus informacinių technologijų priemonėmis rinkti, apdoroti, saugoti ar kitaip tvarkyti duomenis, susijusius su 2021–2027 metų ES fondų IP ir NKL įgyvendinimu. INVESTIS nuostatuose numatyta, kad ši sistema atitiks ISO/IEC 27001:2013, ISO/IEC 27002:2013 ar kitų analogiškų standartų reikalavimus. Šiuo metu INVESTIS dar nėra įdiegta;
- **INVESTIS planuojama įdiegti iki 2024 m. vasario mėn. per 6 iteracijas:**
 - ✓ 1 iteracija (projekto valdymo plane numatoma įdiegti per 219 d. d. **nuo 2022-02-18 iki 2022-12-21**) – kvietimų teikti PĮP planavimas ir skelbimas, PĮP teikimas ir vertinimas, SIA;
 - ✓ 2 iteracija (projekto valdymo plane numatoma įdiegti per 131 d. d. **nuo 2022-04-15 iki 2022-10-14**) – projektų sutarčių administravimas, šiuo metu dar neįdiegta (stebėsenos planas);
 - ✓ 3 iteracija (projekto valdymo plane numatoma įdiegti per 159 d. d. **nuo 2022-07-08 iki 2023-02-15**) – projektų įgyvendinimo stebėseną, JP, pirkimų priežiūra;
 - ✓ 4 iteracija (projekto valdymo plane numatoma įdiegti per 154 d. d. **nuo 2022-11-11 iki 2023-06-14**) – dalyvių administravimas, ataskaitos po projektų finansavimo pabaigos;
 - ✓ 5–6 iteracijos (projekto valdymo plane numatoma įdiegti nuo **2023-03-10 iki 2023-10-11 (5) ir nuo 2023-07-07 iki 2024-02-14**) – mokėjimų ir sąskaitų EK teikimas, patikros vietoje, projektų pažeidimų administravimas ir auditai;
 - ✓ numatyta INVESTIS garantinė priežiūra iki 2025-02-16, **vystymas ir palaikymas iki 2024-02-16**;
- šiuo metu ADMI – CPVA, NKL ES paramos administravimui naudojamas „Laikinis įrankis“, kuris apima keletą sistemų, kuriose registruojami ir kaupiami duomenys. Mums buvo pateiktas šio įrankio aprašas, sistemų naudojimo ekrano vaizdai, sistemos trumpai pristatytos interviu metu. VI patikslino, kad „Laikinio įrankio“ aprašymo parengimas buvo NKL plane numatytas rodiklis, kurį Lietuva turi pasiekti. Pagal NKL planą, pasiekus rodiklį, t. y. parengus „Laikinio įrankio“ aprašymą, jis buvo audituojamas, o audito ataskaita (su besąlygine išvada) kartu su „Laikinio įrankio“ aprašymu, kaip rodiklio pasiekimo įrodymas, pateikta EK;
- IP ES paramos administravimui numatytos naudoti sistemos aprašytose pateiktuose VKS institucijų vidaus procedūrų aprašuose (nurodyta žemiau);
- TI / ADMI – CPVA, IP ir NKL taikytini Bendrosios dalies veiklos vadovo punktai: dokumentų ir duomenų kaupimo ir saugojimo tvarka; INVESTIS naudojimas; dokumentų vizavimo ir tvirtinimo tvarka; dokumentų priskyrimas atsakingiems darbuotojams tvarka;
- TI / ADMI – CPVA, IP ir NKL taikytinos procedūros kur numatytas duomenų registravimas ir saugojimas: kvietimų procedūra; projektų sutarčių sudarymo, keitimo ir nutraukimo procedūra; projekto įgyvendinimo plano vertinimo procedūra; pirkimų priežiūros procedūra; projekto įgyvendinimo plano vertinimo procedūra; stebėsenos ir mokėjimų procedūra; projektų patikrų vietoje atlikimo procedūra; pažeidimų valdymo procedūra;
- patikrinome NKL duomenų kaupimo ir stebėsenos sistemos audito ataskaitą, kurią 2022-09-20 parengė FM CVAS, kurio metu buvo įvertintas CPVA naudojamas „Laikinis įrankis“. Ataskaitoje rimtų pažeidimų nenustatyta ir prieita prie išvados, kad duomenų kaupimo ir stebėsenos sistema atitinka minimalius reikalavimus;
- TI / ADMI – IA (tik IP) dokumentų saugojimas aprašytas: administravimo vadove; dokumentų bylų tvarkymo vidaus aprašas; informacinių sistemų ir technologijų eksploatavimo vidaus tvarkos aprašas (AIS – IA ES finansuojamų projektų vidaus administravimo informacinė sistema). Aiškiai aprašytos darbuotojų atsakomybės / pareigos naudojantis sistema, duomenų saugumo išlaikymas ir kt.;

- pateikti IA AIS (tik IP) sistemos ekrano vaizdai, kuriose matyti registruojami pagrindiniai su paraiška susiję duomenys, paraiškos statusas, sprendimai dėl paraiškų ir kt.;
- TI / ADMI komentarai: PĮP vertinimo metu atliktų patikrinimų ekrano vaizdai ir gauti susiję dokumentai saugomi CPVA tarnybinėje stotyje. IA atveju: einamojo bei naujojo finansavimo periodo su paramos administravimu susiję duomenys ir informacija saugomi ir numatoma saugoti vidinėje IA informacinėje sistemoje (AIS). Esant poreikiui kuriami papildomi registrai;
- TI – VRM (tik IP) su 2021–2027 metų ES paramos administravimu susiję duomenys saugomi dokumentų valdymo sistemoje „DocLogix“. Patikrinta: VRM dokumentų valdymo taisyklės; DVS tvarkos aprašas;
- TI / ADMI – IA (tik IP) naudojamoms informacinėms sistemoms buvo atliktas išorinis naudojamų sistemų vertinimas ir pateikta vertinimo ataskaita (atliko UAB „EIT Sprendimai“). Ataskaitoje pateikti nustatyti neatitikimai sistemos saugumui ir tinkamam duomenų saugojimui: techninių žurnalų įrašai ir stebėseną; mobilieji, nešiojami įrenginiai; programinės įrangos sauga; įsibrovimų aptikimas ir prevencija neatitinka tikrintų kriterijų, duomenų archyvavimas nevykdomas ir kt. Atsižvelgdama šios ataskaitos rekomendacijas, VI pateikė atlikto išorinio naudojamų sistemų vertinimo ir pateiktos vertinimo ataskaitos parengtą informacinių sistemų (IS) rizikų valdymo planą ir ataskaitą;
- VI – FM VID (taikoma IP ir NKL), VBAMS sistema naudojama paramai išmokėti ir apskaityti šiuos mokėjimus. Saugumo reikalavimai yra užtikrinami per vidines tvarkas, nuostatus;
- VI nurodė, kad praeitais metais FM buvo atliktas nepriklausomas informacinių sistemų (įskaitant VBAMS) auditas, tačiau audito ataskaitos apimtis yra didesnė nei KPMG audito tikslas, todėl visa audito ataskaita dalintis VI negali. Kadangi ši ataskaita ir jos atlikimo įrodymai nebuvo pateikti, negalime pateikti nuomonės dėl šio išorės vertinimo rezultatų. VI atkreipė dėmesį, kad VBAMS yra pirmos kategorijos informacinė sistema, kuriai yra keliami atitinkami saugos reikalavimai.

Įvertinę aukščiau pateiktą informaciją, manome, kad IP ir NKL VKS institucijose yra įdiegtos pakankamai tinkamos procedūros audito sekai reikalingų dokumentų registravimui ir saugojimui, dokumentų keitimuisi ir saugojimui elektronine forma.

Atsižvelgdami į pirmiau išvardintus faktus, šiems reikalavimams suteikiame **1 kategoriją. Veikia gerai. Tobulinti nereikia arba reikia tik minimaliai patbulinti.**

6 lentelė. 5 pagrindinio reikalavimo vertinimas, pastebėjimai ir rekomendacijos

PR Nr.	Inst.	Pastebėjimas	Vertinimas*		Bendras vertinimas	Rekomendacija
			Kate-gorija	Svertinė vertė		
5.1	VI, TI, AD MI	Svarbių faktų nenustatėme ir pastebėjimų neteikiame	1	50 proc.	0.50	Rekomendacijų neteikiame
5.2	VI, TI, AD MI		1	50 proc.	0.50	
Bendra išvada:		Bendra išvada paremta visų 2 kriterijų susumuotu vertinimu ir <u>auditoriaus profesine nuomone</u>	Bendras įvertinimas balais – 1.00. 1 kategorija. Veikia gerai			Tobulinti nereikia (taikoma IP ir NKL, VI ir TI, ADMI)

2.2.6 6 pagrindinis reikalavimas. Patikima informacinė sistema, skirta stebėsenos, vertinimo, finansų valdymo, patikrinimų ir audito duomenų įrašymui ir saugojimui (įskaitant duomenis apie ES finansavimo gavėjų tikruosius savininkus)

6 pagrindinis reikalavimas (taikomas IP ir NKL VKS) – patikima informacinė sistema (įskaitant sąsajas su elektroninio keitimosi duomenimis su paramos gavėjais sistemomis), skirta stebėsenos, vertinimo, finansų valdymo, patikrinimų ir audito duomenų įrašymui ir saugojimui, įskaitant tinkamus duomenų saugumo, vientisumo ir konfidencialumo užtikrinimo bei naudotojų tapatumo nustatymo procesus, įskaitant duomenų apie ES finansavimo gavėjų tikruosius savininkus – yra išskaidytas į 3 dalis, kurios detalai aprašytos šios ataskaitos 1 priede - VKS tikrinimo klausimyno darbalaukyje „Pagrindiniai reikalavimai“, 6.1–6.3 papunkčiuose. Šių papunkčių vertinimas aprašytas toliau.

6.1, 6.2 ir 6.3 papunkčiai. Įdiegtos tinkamos procedūros kiekvieno veiksmo duomenų registravimui, priežiūrai ir saugojimui (6.1). Tinkamos procedūros užtikrinti duomenų saugojimo ir stebėsenos sistemų kokybę ir funkcionalumą (6.2). Tinkamos procedūros užtikrinti duomenų saugojimo ir stebėsenos sistemų saugumą, priežiūrą ir duomenų apsaugą (6.3). Šie papunkčiai VKS EK gairėse apima BNR 42, 69(2), (4) ir (8), 72(1)(e), 82 straipsnius, todėl atlikus vertinimą šiam reikalavimui vertinimo rezultatai dalinai padengs ir reikalavimus nurodytuose BNR straipsniuose. Šių papunkčių vertinimo metu buvo dalinai įvertinti NKL finansavimo sutarties su EK 1 priedo 1, 6 punktų ir 11, 12 straipsnių reikalavimai, bei Reglamento (ES) 2021/241 22, 27 straipsnių reikalavimai.

Tikrindami šių papunkčių reikalavimus, pagrinde rėmėmės IP ir NKL VKS aprašu jame nurodytais taikytiniais teisės aktais, IP ir NKL administravimo taisyklėmis ir VKS institucijų vidiniais veiklos procedūrų aprašais ir kitais aktualiais dokumentais (detalus tikrintų dokumentų sąrašas pateiktas šios ataskaitos 2 skyriaus 1 dalyje ir 1 priede).

Vertinimo metu buvo patikrinta ši 6.1, 6.2, 6.3 papunkčių reikalavimus atitinkanti informacija:

- IP VKS apraše detalizuota projektų atranka: PJP teikimas ir registravimas, veiksmo duomenų registravimas ir saugojimas ir kt.;
- IP ir NKL administravimo taisyklėse aprašyta PJP teikimas, registravimas, INVESTIS numatomas naudojimas (įskaitant duomenų registravimą);
- VI – FM ID, IP ir NKL taikytinos procedūros: dokumentų valdymo procedūra; duomenų perdavimo ir galutinės veiklos rezultatų ataskaitos rengimo ir teikimo procedūra; finansinių priemonių administravimo procedūra; ataskaitų patikros ir analizės, duomenų rengimo, derinimo, tvirtinimo ir registravimo procedūra;
- Interviu, dėl IP ir NKL VKS institucijų naudojamų sistemų, metu ir iš pateiktų dokumentų (sistemos nuostatų, techninės specifikacijos ir kt.) gavome patvirtinimą, kad šiuo metu rengiama INVESTIS IT sistema. Numatoma, kad INVESTIS bus pagrindinė ES fondų administravimo, duomenų registravimo ir saugojimo sistema. Pagrindinis INVESTIS tikslas bus informacinių technologijų priemonėmis rinkti, apdoroti, saugoti ar kitaip tvarkyti duomenis, susijusius su 2021–2027 metų ES fondų IP ir NKL įgyvendinimu. INVESTIS nuostatuose numatyta, kad ši sistema atitiks ISO/IEC 27001:2013, ISO/IEC 27002:2013 ar kitų analogiškų standartų reikalavimus. Šiuo metu INVESTIS dar nėra įdiegta;
- **INVESTIS planuojama įdiegti iki 2024 m. vasario mėn. per 6 iteracijas:**
 - ✓ 1 iteracija (projekto valdymo plane numatoma įdiegti per 219 d. d. **nuo 2022-02-18 iki 2022-12-21**) – kvietimų teikti PJP planavimas ir skelbimas, PJP teikimas ir vertinimas, SIA;
 - ✓ 2 iteracija (projekto valdymo plane numatoma įdiegti per 131 d. d. **nuo 2022-04-15 iki 2022-10-14**) – projektų sutarčių administravimas, šiuo metu dar neįdiegta (stebėsenos planas);
 - ✓ 3 iteracija (projekto valdymo plane numatoma įdiegti per 159 d. d. **nuo 2022-07-08 iki 2023-02-15**) – projektų įgyvendinimo stebėseną, JP, pirkimų priežiūrą;
 - ✓ 4 iteracija (projekto valdymo plane numatoma įdiegti per 154 d. d. **nuo 2022-11-11 iki 2023-06-14**) – dalyvių administravimas, ataskaitos po projektų finansavimo pabaigos;
 - ✓ 5–6 iteracijos (projekto valdymo plane numatoma įdiegti nuo **2023-03-10 iki 2023-10-11 (5) ir nuo 2023-07-07 iki 2024-02-14**) – mokėjimų ir sąskaitų EK teikimas, patikros vietoje, projektų pažeidimų administravimas ir audita;
 - ✓ numatyta INVESTIS garantinė priežiūra iki 2025-02-16, **vystymas ir palaikymas iki 2024-02-16**;

- šiuo metu ADMI – CPVA, NKL ES paramos administravimui naudojamas „Laikinis įrankis“, kuris apima keletą sistemų, kuriose registruojami ir kaupiami duomenys. Mums buvo pateiktas šio įrankio aprašas, sistemų naudojimo ekrano vaizdai, sistemos trumpai pristatytos interviu metu. VI patikslino, kad „Laikinio įrankio“ aprašymo parengimas buvo NKL plane numatytas rodiklis, kurį Lietuva turi pasiekti. Pagal NKL planą, pasiekus rodiklį, t. y. parengus „Laikinio įrankio“ aprašymą, jis buvo audituojamas, o audito ataskaita (su besąlygine išvada) kartu su „Laikinio įrankio“ aprašymu, kaip rodiklio pasiekimo įrodymas, pateikta EK;
- IP ES paramos administravimui numatytos naudoti sistemos aprašytos pateiktuose VKS institucijų vidaus procedūrų aprašuose (nurodyta žemiau);
- TI / ADMI – CPVA, IP ir NKL taikytini Bendrosios dalies veiklos vadovo punktai: dokumentų ir duomenų kaupimo ir saugojimo tvarka; INVESTIS naudojimas; dokumentų vizavimo ir tvirtinimo tvarka; dokumentų priskyrimas atsakingiems darbuotojams tvarka;
- TI / ADMI – CPVA, IP ir NKL taikytinos procedūros kur numatytas duomenų registravimas ir saugojimas: kvietimų procedūra; projektų sutarčių sudarymo, keitimo ir nutraukimo procedūra; projekto įgyvendinimo plano vertinimo procedūra; pirkimų priežiūros procedūra; projekto įgyvendinimo plano vertinimo procedūra; stebėsenos ir mokėjimų procedūra; projektų patikrų vietoje atlikimo procedūra; pažeidimų valdymo procedūra;
- patikrinome NKL duomenų kaupimo ir stebėsenos sistemos audito ataskaitą, kurią 2022-09-20 parengė FM CVAS, kurio metu buvo įvertintas CPVA naudojamas „Laikinis įrankis“. Ataskaitoje rimtų pažeidimų nenustatyta ir prieita prie išvados, kad duomenų kaupimo ir stebėsenos sistema atitinka minimalius reikalavimus;
- TI / ADMI – IA (tik IP) dokumentų saugojimas aprašytas: administravimo vadove; dokumentų bylų tvarkymo vidaus aprašas; informacinių sistemų ir technologijų eksploatavimo vidaus tvarkos aprašas (AIS – IA ES finansuojamų projektų vidaus administravimo informacinė sistema). Aiškiai aprašytos darbuotojų atsakomybės / pareigos naudojantis sistema, duomenų saugumo išlaikymas ir kt.;
- pateikti IA AIS (tik IP) sistemos ekrano vaizdai, kuriose matyti registruojami pagrindiniai su paraiška susiję duomenys, paraiškos statusas, sprendimai dėl paraiškų ir kt.;
- ADMI komentarai: PĮP vertinimo metu atliktų patikrinimų ekrano vaizdai ir gauti susiję dokumentai saugomi CPVA tarnybinėje stotyje. IA atveju: einamojo bei naujojo finansavimo periodo su paramos administravimu susiję duomenys ir informacija saugomi ir numatoma saugoti vidinėje IA informacinėje sistemoje (AIS). Esant poreikiui kuriami papildomi registrai;
- TI – VRM (tik IP) su 2021–2027 metų ES paramos administravimu susiję duomenys saugomi dokumentų valdymo sistemoje „DocLogix“. Patikrinta: VRM dokumentų valdymo taisyklės; DVS tvarkos aprašas;
- TI / ADMI – IA (tik IP) naudojamoms informacinėms sistemoms buvo atliktas išorinis naudojamų sistemų vertinimas ir pateikta vertinimo ataskaita (atliko UAB „EIT Sprendimai“). Ataskaitoje pateikti nustatyti neatitikimai sistemos saugumui ir tinkamam duomenų saugojimui: techninių žurnalų įrašai ir stebėsenos; mobilieji, nešiojami įrenginiai; programinės įrangos sauga; įsibrovimų aptikimas ir prevencija neatitinka tikrintų kriterijų, duomenų archyvavimas nevykdomas ir kt. Atsižvelgdama šios ataskaitos rekomendacijas, VI pateikė atlikto išorinio naudojamų sistemų vertinimo ir pateiktos vertinimo ataskaitos parengtą informacinių sistemų (IS) rizikų valdymo planą ir ataskaitą;
- VI – FM VID (taikoma IP ir NKL), VBAMS sistema naudojama paramai išmokėti ir apskaityti šiuos mokėjimus. Saugumo reikalavimai yra užtikrinami per vidines tvarkas, nuostatus;
- VI nurodė, kad praeitais metais FM buvo atliktas nepriklausomas informacinių sistemų (įskaitant VBAMS) auditas, tačiau audito ataskaitos apimtis yra didesnė nei KPMG audito tikslas, todėl visa audito ataskaita dalintis VI negali. Kadangi ši ataskaita ir jos atlikimo įrodymai nebuvo pateikti, negalime pateikti nuomonės dėl šio išorės vertinimo rezultatų. VI atkreipė dėmesį, kad VBAMS yra pirmos kategorijos informacinė sistema, kuriai yra keliami atitinkami saugos reikalavimai.
- Siekiant patikrinti duomenis apie IP ir NKL ES galutinius lėšų gavėjus ir finansavimo gavėjų tikruosius savininkus IP ir NKL administravimo taisyklių 2 priede – bendrųjų atrankos kriterijų sąrašė, numatyta patikrinti ar pareiškėjas ir partneris (-iai) organizaciniu ir finansiniu požiūriu yra pajėgūs tinkamai ir laiku įgyvendinti projektą.
- Siekiant patikrinti duomenis apie IP ir NKL ES galutinius lėšų gavėjus ir finansavimo gavėjų tikruosius savininkus ADMI – CPVA atlieka šiuos pagrindinius veiksmus:
 - ✓ PĮP vertinimo procedūroje numatyta PĮP duomenų registracija. Šios procedūros tinkamumo finansuoti patikros lape tikrinama ar pareiškėjas ir partneris (-iai) organizaciniu ir finansiniu

- požiūriu yra pajėgūs tinkamai ir laiku įgyvendinti projektą bei užtikrinti projekto rezultatų tęstinumą (dalinai vertinama pagal Juridinių asmenų, Valstybinės mokesčių inspekcijos, Informatikos ir ryšių departamento ir kitų registrų duomenis);
- ✓ Pirkimų priežiūros procedūroje numatyta patikrinti pirkimo sutarties tiekėjo ir (arba) subteikėjų (fizinis ir (ar) juridinis asmuo ir su juo susiję subjektai) sąsajas ir kitus aspektus. Išankstinio pirkimo dokumentų patikros lape numatyta tikrinti ar pirkimą planuoja vykdyti projekto veiklos ataskaitoje numatytas subjektas ir ar nepasikeitė jo statusas;
 - ✓ Stebėsenos ir mokėjimų procedūros, projekto veiklos ataskaitos patikros klausimyne tikrinamas projekto dalyvių pateiktų duomenų korektiškumas, ar duomenys faktiškai patvirtinti;
 - ✓ Patikrų vietoje procedūros, patikros vietoje klausimyne numatyta patikrinti ar nepasikeitė duomenys apie projekto vykdytoją, JP vykdytoją, ir (ar) partnerį.
- Siekiant patikrinti duomenis apie IP galutinius lėšų gavėjus ir finansavimo gavėjų tikruosius savininkus ADMI – IA atlieka šiuos pagrindinius veiksmus:
 - ✓ projektų įgyvendinimo planų registravimo vidaus tvarkos apraše numatyta registruoti PJP duomenis. PJP vertinimo procedūroje numatytas įmonės ir projekto veiklos srities patikrinimas, galutinių naudos gavėjų vertinimas.
 - ✓ IA patikros vietoje klausimyne numatyta patikrinti ar nepasikeitė duomenys apie projekto vykdytoją, JP vykdytoją, ir (ar) partnerį;
 - ✓ Projekto įgyvendinimo plano teikimo ir vertinimo proceso 17 priede, tinkamumo finansuoti vertinimo lape numatyta tikrinti ar pareiškėjas ir partneris (-iai) organizaciniu ir finansiniu požiūriu yra pajėgūs tinkamai ir laiku įgyvendinti projektą bei užtikrinti projekto rezultatų tęstinumą. Patikrinama ar: pareiškėjas ir partneris (-iai) atitinka tinkamų pareiškėjų ir partnerių sąrašą (kriterijus), nurodytą kvietime teikti projektų įgyvendinimo planus; pareiškėjui ir partneriui (-iams) nėra apribojimų gauti finansavimą (vertinant atitiktį šiam kriterijui vadovaujamosi pareiškėjo ir partnerio pateiktomis deklaracijomis).

Įvertinę aukščiau pateiktą informaciją, manome, kad IP ir NKL VKS institucijose yra įdiegtos pakankamai tinkamos procedūros: kiekvieno veiksmo duomenų registravimui, priežiūrai ir saugojimui; tinkamos procedūros užtikrinti duomenų saugojimo ir stebėsenos sistemų kokybę ir funkcionalumą; tinkamos procedūros užtikrinti duomenų saugojimo ir stebėsenos sistemų saugumą, priežiūrą ir duomenų apsaugą.

Atsižvelgdami į pirmiau išvardintus faktus, šiems reikalavimams suteikiame **1 kategoriją. Veikia gerai. Tobulinti nereikia arba reikia tik minimaliai patbulinti.**

7 lentelė. 6 pagrindinio reikalavimo vertinimas, pastebėjimai ir rekomendacijos

PR Nr.	Inst.	Pastebėjimas	Vertinimas*		Bendras vertinimas	Rekomendacija
			Kate-gorija	Svertinė vertė		
6.1	VI, TI, AD MI	Svarbių faktų nenustatėme ir pastebėjimų neteikiame	1	40 proc.	0.40	Rekomendacijų neteikiame
6.2	VI, TI, AD MI		1	30 proc.	0.30	
6.3	VI, TI, AD MI		1	30 proc.	0.30	
Bendra išvada:		Bendra išvada paremta visų 3 kriterijų susumuotu vertinimu ir <u>auditoriaus profesine nuomone</u>	Bendras įvertinimas balais – 1.00. 1 kategorija. Veikia gerai			Tobulinti nereikia (taikoma IP ir NKL, VI ir TI, ADMI)

2.2.7 7 pagrindinis reikalavimas. Veiksmingas sukčiavimo, korupcijos ir interesų konflikto prevencijos, nustatymo ir ištaisymo priemonių įgyvendinimas

7 pagrindinis reikalavimas (taikomas IP ir NKL VKS) – veiksmingas sukčiavimo, korupcijos ir interesų konflikto prevencijos, nustatymo ir ištaisymo priemonių įgyvendinimas – yra išskaidytas į 6 dalis, kurios detalios aprašytos šios ataskaitos 1 priede - VKS tikrinimo klausimyno darbalaukyje „Pagrindiniai reikalavimai“, 7.1–7.6 papunkčiuose. Šių papunkčių vertinimas aprašytas toliau.

7.1–7.6 papunkčiuose detalizuoti reikalavimai veiksmingam sukčiavimo, korupcijos ir interesų konflikto prevencijos, nustatymo ir ištaisymo priemonių įgyvendinimui. Šiuos punktus vertinsime bendrai, kadangi dauguma sistemų, dokumentų ir procedūrų apima keletą papunkčių, todėl nemanome, kad būtų tikslinga juos išskaidyti. Šie papunkčiai VKS EK gairėse apima BNR 69(2), (12), 74(1)(c) straipsnius, todėl atlikus vertinimą šiam reikalavimui vertinimo rezultatai dalinai padengs ir reikalavimus nurodytuose BNR straipsniuose. Šių papunkčių vertinimo metu buvo dalinai įvertinti NKL finansavimo sutarties su EK 1 priedo 1, 2, 6 punktų ir 10, 11, 12 straipsnių reikalavimai, bei Reglamento (ES) 2021/241 22, 27, 34 straipsnių reikalavimai.

Tikrindami šių papunkčių reikalavimus, pagrinde rėmėmės IP ir NKL VKS aprašu ir jame nurodytais taikytiniais teisės aktais, VKS institucijų vidiniais veiklos procedūrų aprašais ir kitais aktualiais dokumentais (detalus tikrintų dokumentų sąrašas pateiktas šios ataskaitos 2 skyriaus 1 dalyje ir 1 priede).

Vertinimo metu buvo patikrinta ši 7.1–7.6 papunkčių reikalavimus atitinkanti informacija:

- IP VKS apraše ir jo prieduose detalizuotos proporcingos kovos su korupcija, sukčiavimu ir interesų konfliktais priemonės (nurodyti taikytini prevencijos, aptikimo, taisymo, pranešimo principai ir kt.); proporcingos kovos su korupcija, sukčiavimu ir interesų konfliktais priemonės; kovos su korupcija, sukčiavimu ir interesų konfliktais ciklo elementai;
- IP VKS aprašo 1 ir 2 prieduose pateiktose lentelėse detalios aprašytas sukčiavimo, korupcijos ir interesų konflikto prevencijos, nustatymo ir ištaisymo priemonių įgyvendinimo metodika. Aprašyti korupcijos, sukčiavimo ir interesų konfliktų apraiškų atsiradimo tikimybę mažinančios nuostatos prie kiekvieno kovos su korupcija, sukčiavimu ir interesų konfliktais ciklo elemento.
- IP ir NKL administravimo taisyklėse aprašyti sukčiavimo prevencijos, pažeidimų administravimo / tyrimo; Informacijos apie skundų nagrinėjimą teikimo, informavimo, komunikacijos, matomumo nuostatai. Taip pat IP ir NKL administravimo taisyklių prieduose pateikti: įtariamų pažeidimų registravimo žurnalas ir jo pildymo instrukcija; pranešimo apie pažeidimus forma, su pažeidimu susijusių netinkamų finansuoti projekto išlaidų apskaičiavimo ir taikymo metodika.

- VI pateikė atliktą korupcijos ir interesų konflikto rizikos vertinimą, parengtą prieš 2021–2027 m. programos pradžią. *Excel* formato rizikos vertinimo lentelėje;
- VI patikslino, kad 2014 m. EK gairėse „Sukčiavimo rizikos vertinimas ir veiksmingos ir proporcingos kovos su sukčiavimu priemonės“ nustatyta, kad korupcijos ir interesų konfliktų rizikos vertinimas nėra privalomas, o tik rekomendacinio pobūdžio, skirtas padėti VI įgyvendinti Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 125 straipsnio 4 dalies c punkto nuostatas. Jame nurodyta, kad VI, atsižvelgdama į nustatytą riziką, turi taikyti veiksmingas ir proporcingas kovos su sukčiavimu priemones bei, siekiant įvertinti potencialių sukčiavimo rizikų, kurios gali pažeisti finansinius ES interesus, poveikį ir tikimybę, rekomenduojama naudoti sukčiavimo rizikos įsivertinimo lentelę. VI 2022 m. (iki IP patvirtinimo) atliko sukčiavimo rizikos vertinimą ir užpildė lentelę. Atsižvelgiant į tai, kad minėtas vertinimas nėra privalomas ir lentelė nėra oficialiai tvirtinamas dokumentas, rizikų vertinimo procesas laikomas atliktu, užpildant lentelę be atskiro jos tvirtinimo. Pažymime, kad dėl IP ir NKL kriterijų vertinimo lentelė atitinkamai papildyta;
- TI / ADMI – IA, IP taikytinos procedūros: bendrosios veiklos rizikos valdymo vidaus tvarkos aprašas; antikorupcinės aplinkos kūrimo veiksmų planas 2022–2023 metams; vidinio informacijos apie pažeidimus teikimo kanalo „Pranešėjų apsauga“ administravimo taisyklės; Viešųjų ir privačiųjų interesų derinimo įstatymo nuostatų laikymosi kontrolės vykdymo vidaus tvarkos aprašas; viešųjų ir privačiųjų interesų derinimo tvarkos taisyklės; darbuotojų elgesio kodeksas; „Karštosios linijos“ administravimo tvarkos aprašas; PĮP vertinimo vidaus tvarkos aprašas; projektų įgyvendinimo stebėsenos ir mokėjimų projekto vykdytojui vidaus tvarkos aprašas;
- TI – VRM, IP taikytinos procedūros: informavimas apie įtariamus pažeidimus ir nusikalstamą veiklą; priemonių kovai su korupcija ir sukčiavimu planavimas, diegimas ir taikymas (VRM veiklos tvarkos aprašas); korupcijos prevencijos tvarkos aprašas;
- TI / ADMI – CPVA, IP ir NKL taikytinos procedūros kuriose numatyti patikrinimai ar nėra įtariamų sukčiavimas, korupcija ir interesų konfliktas: PĮP vertinimo procedūra (PĮP vertinimo metu Vertintojas turi įvertinti, ar nėra įtariamų sukčiavimas, korupcija ir interesų konflikto); pirkimų priežiūros procedūra; patikrų vietoje procedūra; stebėsenos ir mokėjimų procedūra; rizikų valdymo procedūra; išlaidų deklaravimo procedūra; pažeidimų vertinimo procedūra; projektų priežiūros poprojektiniu laikotarpiu vykdymo procedūra; grąžintinių ir koreguotinių lėšų procedūra;
- TI / ADMI – CPVA, IP ir NKL taikytinos procedūros CPVA veikloje: elgesio su dovanomis gairės; 2022–2023 m. korupcijos prevencijos veiksmų planas; informacijos apie pažeidimus CPVA teikimo tvarkos aprašas; teisės aktų projektų antikorupcinio vertinimo tvarkos aprašas; vidaus kontrolės analizės ir vertinimo procedūra;
- VI – FM ID, IP ir NKL taikytinos procedūros: pažeidimų valdymo procedūra; kovos su korupcija, sukčiavimu ir interesų konfliktų priemonių taikymo procedūra (numatyta galimybė pranešti apie įtariamus korupcijos, sukčiavimo ir interesų konfliktų atvejus per www.esinvesticijos.lt skiltyje „Pranešk apie korupciją“, el. pašto adresu pranesimai@finmin.lt); rizikų valdymo procedūra (numatyti kasmetiniai rizikos vertinimai); skundų nagrinėjimo organizavimo procedūra;
- Apie korupcinio pobūdžio nusikalstamas veikas ir kitus pažeidimus dėl IP ir NKL galima pranešti:
 - FM el. pašto adresu pranesimai@finmin.lt;
 - internetiniame puslapyje www.esinvesticijos.lt skiltyje „Pranešk apie korupciją“;
 - VRM interneto svetainėje www.vrm.lt, el. pašto adresu pranesk@vrm.lt arba pasitikėjimo telefonu (8 5) 271 8788;
 - CPVA korupcijos pranešimų anoniminėje dėžutėje adresu S. Konarskio g. 13, Vilnius, bendruoju el. pašto adresu info@cpva.lt arba el. pašto adresu skaidrumas@cpva.lt, taip pat telefonu (8 5) 274 8730;
 - IA interneto svetainėje www.lvpa.lt, el. pašto adresu karstojilinja@inovacijuagentura.lt arba telefonu +370 620 32 292;
 - STT paskambinus, pateikus prašymo formą svetainės www.stt.lt skiltyje „Pateikti pranešimą apie korupciją“, el. pašto adresu pranesk@stt.lt arba naudojant mobiliąją programėlę „Pranešk STT“;
 - FNNT svetainėje www.fnnt.lt, pasitikėjimo telefonu (8 5) 271 6694, el. pašto adresu dokumentas@fnnt.lt, raštu, tiesiogiai atvykus į FNNT;
 - apie įtariamus pažeidimus viešųjų pirkimų srityje galima pranešti Viešųjų pirkimų tarnybos interneto svetainėje www.vpt.lt, el. pašto adresu korupcija@vpt.lt, užpildant formą skiltyje „Praneškite apie viešųjų pirkimų pažeidimus“;
- VI – FM VID, FPD (taikytina IP ir NKL) procedūros: FPD vidaus procedūrų vadovas, FM VID darbo vadovai ir procedūros;

- visose IP ir NKL VKS funkcijas atliekančiose institucijose praėjusiais ir einamaisiais metais vyko mokymai sukčiavimo, korupcijos ir interesų konflikto prevencijos temomis, pateikti šių mokymų aprašai, dalyvių skaičius, aptartos temos ir kita aktuali mokymus pagrindžianti informacija.

Tikrinimo metu nustatėme šiuos 7.1 reikalavimo mažos svarbos faktus:

- šiuo metu nėra naudojama ARACHNE – EK sukurta integruota duomenų gavybos ir duomenų gerinimo IT priemonė atliekant sukčiavimo, korupcijos ir interesų konflikto prevencijos, nustatymo ir ištaisymo priemonių įgyvendinimą;

VI patikslino, kad testavo minėto įrankio galimybes, dalyvavo mokymuose apie šio įrankio panaudojimą ir numatė galimybę ateityje vertinti ARACHNE galimą integraciją su kuriama informacine sistema ir jo naudojimo tikslingumą bei galimybes. Atsižvelgiant į tai, kad nuo ankstesnių VI atliktų ARACHNE naudojimo galimybių testavimų įrankis buvo patobulintas, VI šiuo metu pakartotinai atlieka ARACHNE naudojimo prižiūrint ir kontroliuojant ES lėšomis finansuojamus projektus tikslingumo ir poreikio vertinimą. Atitinkamai, atlikus minėtą analizę ir įvertinus gautus rezultatus, toliau bus sprendžiama dėl ARACHNE naudojimo tikslingumo, galimybių ir apimties. Atkreipiame dėmesį, kad EK iniciatyva sukurtas įrankis ARACHNE nėra privalomas naudoti šalims narėms, t. y. Lietuva nėra vienintelė šalis narė, kuri savo veikloje administruodama ES lėšomis finansuojamas programas nenaudoja ARACHNES. Atitinkamai, vertindamos rizikas, VKS institucijos naudoja kitomis nacionalinėmis duomenų bazėmis ir sistemomis.

Įvertinę aukščiau pateiktą informaciją, manome, kad IP ir NKL VKS institucijose yra tinkamos rizikos valdymo procedūros / aprašai, atliekamas pakankamai veiksmingas sukčiavimo, korupcijos ir interesų konflikto prevencijos, nustatymo ir ištaisymo priemonių įgyvendinimas.

Atsižvelgdami į pirmiau išvardintus faktus, šiems reikalavimams suteikiame **1 kategoriją. Veikia gerai. Tobulinti nereikia arba reikia tik minimaliai patobulinti.**

8 lentelė. 7 pagrindinio reikalavimo vertinimas, pastebėjimai ir rekomendacijos

PR Nr.	Inst.	Pastebėjimas	Vertinimas*		Bendras vertinimas	Rekomendacija
			Kategorija	Svertinė vertė		
7.1	VI, TI, AD MI	Svarbių faktų nenustatėme ir pastebėjimų neteikiame	1	15 proc.	0.15	Rekomendacijų neteikiame
7.2	VI, TI, AD MI	Mažos svarbos (M): Šiuo metu nėra naudojama ARACHNE – EK sukurta integruota duomenų gavybos ir duomenų gerinimo IT rizikos vertinimo priemonė atliekant sukčiavimo, korupcijos ir interesų konflikto prevencijos, nustatymo ir ištaisymo priemonių įgyvendinimą	1	20 proc.	0.20	Rekomenduojame įvertinti ARACHNE įrankio naudojimo tikslingumą ir poreikį prižiūrint ES lėšomis finansuojamus projektus
7.3	VI, TI, AD MI		1	15 proc.	0.15	
7.4	VI, TI, AD MI		1	20 proc.	0.20	
7.5	VI, TI, AD MI		1	15 proc.	0.15	
7.6	VI, TI, AD MI		1	15 proc.	0.15	

Bendra išvada:	Bendra išvada paremta visų 6 kriterijų susumuotu vertinimu ir <u>auditoriaus profesine nuomone</u>	Bendras įvertinimas balais – 1.00. 1 kategorija. Veikia gerai	Tobulinti nereikia arba reikia tik minimaliai patobulinti (taikoma IP ir NKL, VI ir TI, ADMI)
-----------------------	--	--	--

2.2.8 8 pagrindinis reikalavimas. Tinkamos VP rengimo procedūros

8 pagrindinis reikalavimas (taikoma IP ir NKL) – tinkamos VP / deklaracijos rengimo procedūros – yra išskaidytas į 3 dalis, kurios detalai aprašytos šios ataskaitos 1 priede - VKS tikrinimo klausimyno darbalaukyje „Pagrindiniai reikalavimai“, 8.1–8.3 papunkčiuose. Šių papunkčių vertinimas aprašytas toliau.

8.1, 8.2 ir 8.3 papunkčiai. VP parengiamas pagal BNR nurodytą šablona (8.1). VP procesas aiškiai aprašytas ir dokumentuotas (8.2). Tinkamo formato VP su priedais laiku pateikiamas EK, AI vertinimui (8.3). Šie papunkčiai VKS EK gairėse apima BNR 69(6), 74(1)(f), 95 (1)(i), 98 (1) (b) straipsnius, todėl atlikus vertinimą šiam reikalavimui vertinimo rezultatai dalinai padengs ir reikalavimus nurodytuose BNR straipsniuose. Šių papunkčių vertinimo metu buvo dalinai įvertinti NKL finansavimo sutarties su EK 1 priedo 1, 3, 6 punktų ir 11, 12, straipsnių reikalavimai, bei Reglamento (ES) 2021/241 22, 27 straipsnių reikalavimai.

Tikrindami šių papunkčių reikalavimus, pagrinde rėmėmės IP ir NKL VKS aprašu ir jame nurodytais taikytiniais teisės aktais, VKS institucijų vidiniais veiklos procedūrų aprašais ir kitais aktualiais dokumentais (detalus tikrintų dokumentų sąrašas pateiktas šios ataskaitos 2 skyriaus 1 dalyje ir 1 priede).

Vertinimo metu buvo patikrinta ši 8.1, 8.2 ir 8.3 papunkčių reikalavimus atitinkanti informacija:

- IP VKS apraše nurodytas VP rengimas ir teikimas. VI rengia VP ir teikia jį vertinti AI. VP, patikslintas po AI pastabų (jeigu tokių buvo), per INVESTIS teikiamas TI / ADMI – CPVA, kuri yra atsakinga už sąskaitų EK parengimą ir pateikimą. VP kartu su sąskaitomis EK ir AI parengta MKA bei audito nuomone ir, jeigu reikia, kitais dokumentais teikiamas EK iki kiekvienų metų vasario 15 d. per SFC2021;
- deklaravimo ir sąskaitų EK teikimo / tvirtinimo procesas nustatytas IP ir NKL administravimo taisyklėse ir jų 10 priede;
- NKL atitinkamų dokumentų (prašymo EK sumokėti finansinį įnašą, valdymo deklaracijos ir atliktų auditų santraukos) rengimas ir teikimas EK (per FENIX platformą) nustatytas IP ir NKL administravimo taisyklėse ir jų 10 priede;
- VP rengia VI – FM ID. Rengimas aprašytas šiose padalinio procedūrose: informacijos, susijusios su išlaidų deklaravimu, teikimo ADMI ir AI procedūra (nustato, kaip yra rengiamas ir AI bei CPVA teikiamas VP, rengiamas IP pagal BNR XVIII priede nustatytą formą, EGADP pagal Finansinio susitarimo III priede nustatytą formą); informacinės ES 2021–2027 metų fondų valdymo sistemos procedūra (IP teikiama per SFC2021, NKL - per FENIX);
- VI patikslino, kad CPVA, kaip TI, teikia sąskaitas EK kartu su kitais patikinimo rinkinio dokumentais, įskaitant ir VI parengtą VP. Šis dokumentų rinkinys įkeliamas į sistemą SFC2021. Tai yra techninis veiksmas siekiant informaciją EK pateikti centralizuotai ir užtikrinti reikiamų dokumentų pateikimą nustatytais terminais bei vienu kartu iš vieno šaltinio;
- apskaitos funkcijas atliekanti institucijoje – CPVA, IP ir NKL taikytinos procedūros: išlaidų deklaravimo, lėšų prognozavimo bei EGADP tarpinių ir siektinų reikšmių pasiekimo procedūra.

Įvertinę aukščiau pateiktą informaciją, manome, kad IP ir NKL VKS institucijose įdiegtos tinkamos VP rengimo procedūros.

Atsižvelgdami į pirmiau išvardintus faktus, šiems reikalavimams suteikiame **1 kategoriją. Veikia gerai. Tbulinti nereikia arba reikia tik minimaliai patobulinti.**

9 lentelė. 8 pagrindinio reikalavimo vertinimas, pastebėjimai ir rekomendacijos

PR Nr.	Inst.	Pastebėjimas	Vertinimas*		Bendras vertinimas	Rekomendacija
			Kategorija	Svertinė vertė		
8.1	VI, TI, AD MI	Svarbių faktų nenustatėme ir pastebėjimų neteikiame	1	25 proc.	0.25	Rekomendacijų neteikiame
8.2	VI, TI, AD MI	Svarbių faktų nenustatėme ir pastebėjimų neteikiame	1	50 proc.	0.50	Rekomendacijų neteikiame
8.3	VI, TI, AD MI	Svarbių faktų nenustatėme ir pastebėjimų neteikiame	1	25 proc.	0.25	Rekomendacijų neteikiame
Bendra išvada:	Bendra išvada paremta visų 3 kriterijų susumuotu vertinimu ir auditoriaus profesine nuomone		Bendras įvertinimas balais – 1. 1 kategorija. Veikia gerai			Tobulinti nereikia arba reikia tik minimaliai patobulinti (taikoma tik IP, VI ir TI, ADMI)

2.2.9 9 pagrindinis reikalavimas. Tinkamos patvirtinimo procedūros, kad į sąskaitas įtrauktos išlaidos yra teisėtos ir tvarkingos

9 pagrindinis reikalavimas (taikomas tik IP VKS) – tinkamos patvirtinimo procedūros, kad į sąskaitas įtrauktos išlaidos yra teisėtos ir tvarkingos – yra išskaidytas į 1 dalį, kuri detalai aprašyta šios ataskaitos 1 priede - VKS tikrinimo klausimyno darbalaukyje „Pagrindiniai reikalavimai“, 9.1 papunktyje. Šio papunkčio vertinimas aprašytas toliau.

Reikalavimas VKS EK gairėse apima BNR 69(6), 74 (1 d. e), 95 (1)(i), 98 (1) (b) straipsnius, todėl atlikus vertinimą šiam reikalavimui vertinimo rezultatai dalinai padengs ir reikalavimus nurodytuose BNR straipsniuose. Tikrindami šio papunkčio reikalavimą, pagrinde rėmėmės IP ir NKL VKS aprašu ir jame nurodytais taikytiniais teisės aktais, VKS institucijų vidiniais veiklos procedūrų aprašais ir kitais aktualiais dokumentais (detalus tikrintų dokumentų sąrašas pateiktas šios ataskaitos 2 skyriaus 1 dalyje ir 1 priede).

Vertinimo metu buvo patikrinta ši 9 pagrindinį reikalavimą atitinkanti informacija:

- IP VKS apraše nurodyta į sąskaitas EK įtrauktų išlaidų teisėtumo ir tvarkingumo tikrinimo ir tvirtinimo metodika;
- TI / ADMI – CPVA yra apskaitos funkciją atliekanti institucija kuri rengia, tvirtina ir teikia mokėjimo paraiškas EK ir sąskaitas EK, patvirtina, kad sąskaitos EK yra išsamios, tikslios ir teisingos;
- rengiant mokėjimo paraiškas EK ir sąskaitas EK dalyvauja ir informaciją pagal kompetenciją teikia TI / ADMI ir VI. VI teikia bendradarbiavimo susitarime nurodytą informaciją, reikalingą sąskaitoms EK parengti;
- TI / ADMI – CPVA patvirtina, kad deklaruojamos išlaidos atitinka joms taikomus ES ir nacionalinius teisės aktus, buvo apmokėtos įgyvendinant projektus, atrinktus finansuoti pagal IP taikomus kriterijus;
- VI – FM ID, IP taikytinos procedūros: ES investicijų įgyvendinimo priežiūros procedūra; informacijos, susijusios su išlaidų deklaravimu, teikimo TI / ADMI ir AI procedūra; lėšų panaudojimo planavimo ir priežiūros procedūra; rizikų valdymo procedūra; duomenų perdavimo ir galutinės veiklos rezultatų ataskaitos rengimo ir teikimo procedūra;
- VI – FM ID duomenų perdavimo ir galutinės veiklos rezultatų ataskaitos rengimo ir teikimo procedūroje numatyta, kad:

- ✓ FM – ID, Investicijų analizės skyriaus atsakingas darbuotojas ne vėliau kaip iki kiekvienų metų sausio 31 d. ir iki liepos 31 d. į SFC2021 suveda duomenis apie stebėsenos rodiklių pasiekimus, duomenis apie finansines priemones. TI / ADMI – CPVA į SFC2021 suveda finansinius duomenis ne vėliau kaip iki kiekvienų metų sausio 31 d., balandžio 30 d., liepos 31 d., rugsėjo 30 d., ir lapkričio 30 d.;
- ✓ Visus suvestus duomenis EK per SFC2021 teikia TI / ADMI – CPVA ne vėliau kaip iki kiekvienų metų sausio 31 d., balandžio 30 d., liepos 31 d., rugsėjo 30 d., ir lapkričio 30 d.;
- ✓ FM – ID, Investicijų analizės skyriaus atsakingas darbuotojas galutinės ataskaitos projektą suderina su skyriaus vedėju, direktoriaus pavaduotoju, direktoriumi ir kasmet teikia jį ID darbuotojui atsakingam už SK sekretoriato funkcijų vykdymą. Šis savo ruožtu gautą galutinės ataskaitos projektą el. paštu pateikia SK nariams;
- ✓ SK patvirtinus Galutinę ataskaitą, FM – ID Investicijų analizės skyriaus atsakingas darbuotojas parengia pažymą finansų viceministru, kuris pasirašydamas šioje pažymoje nurodytą tvirtinimo žymą pritaria galutinės ataskaitos teikimui EK;
- ✓ Galutinę ataskaitą EK teikia VI ne vėliau kaip iki 2031 m. vasario 15 d.;
- ✓ Atsakingas VI - FM, Investicijų analizės skyriaus darbuotojas užtikrina, kad EK patvirtinta Galutinė ataskaita būtų paskelbta ES investicijų svetainėje esinvesticijos.lt.
- VI – FM ID informacijos, susijusios su išlaidų deklaravimu, teikimo administruojančioms ir audito institucijoms procedūroje, numatyta, kad:
 - ✓ VI, gavusi iš TI / ADMI informaciją atlieka vertinimą, kokia suma mažinamos į sąskaitas EK įtraukiamos išlaidos;
 - ✓ atsakingas darbuotojas el. paštu persiunčia iš TI / ADMI gautą informaciją ID darbuotojui, atsakingam už IP ir NKL administravimo sritį / procesą ir jo vedėjui bei paprašo iki nurodyto termino įvertinti, ar VI pritaria ADMI atliktiems veiksams, siekiant įgyvendinti pastebėjimą ir (ar) rekomendaciją;
 - ✓ VI atitinkamai teikia TI / ADMI raštą dėl įpareigojimo pašalinti nustatytus trūkumus;
 - ✓ Patvirtinus kokia suma turėtų būti mažinamos į mokėjimo paraiškas / sąskaitas EK įtraukiamos išlaidos, VI teikia TI / ADMI informaciją reikalingą sąskaitoms EK parengti;
- VI taip pat rengia ir AI bei CPVA teikia VP;
- deklaravimo ir sąskaitų EK teikimo / tvirtinimo procesas nustatytas IP ir NKL administravimo taisyklėse ir jų 10 priede;
- VI – FM VID procedūros: finansavimo pagal mokėjimo paraiškas patikros darbo vadovas; finansavimo proceso koordinavimo ir kontrolės darbo vadovas; suvestinių ataskaitų apie ES lėšų judėjimą VID sąskaitose EK per atskaitinį laikotarpį rengimo ir teikimo vadovybei procedūros;
- TI / ADMI - IA procedūros, kuriose aprašytos išlaidų teisėtumo ir tvarkingumo tikrinimo metodikos: projektų įgyvendinimo stebėsenos ir mokėjimų projekto vykdytojui vidaus tvarkos aprašas; investicijų rezultatų ir tęstinumo priežiūros vidaus tvarkos aprašas; projektų patikrų vietoje planavimo ir atlikimo vidaus tvarkos aprašas; pirkimų vertinimo vidaus tvarkos aprašas; bendrosios veiklos rizikos valdymo vidaus tvarkos aprašas;
- TI / ADMI - CPVA procedūros, kuriose aprašytos išlaidų teisėtumo ir tvarkingumo tikrinimo metodikos ir teikimas EK: projekto įgyvendinimo plano vertinimo procedūra; pirkimų priežiūros procedūra; stebėsenos ir mokėjimų procedūra; projektų patikrų vietoje atlikimo procedūra; pažeidimų valdymo procedūra; projektų priežiūros poprojektiniu laikotarpiu vykdymo procedūra; gražintinių ir koreguotinių lėšų administravimo procedūra; rizikų valdymo procedūra; išlaidų deklaravimo, lėšų prognozavimo bei Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės (EGADP) tarpinių ir siektinų reikšmių pasiekimo procedūra;
- IP ir NKL administravimo taisyklių 10 priede numatyti šie sąskaitų EK tvirtinimo ir rengimo žingsniai:
 - ✓ numatyta, kad TI / ADMI – CPVA pagal kiekvieną ES fondą, kurio lėšomis finansuojama IP, parengia ir teikia atskaitinių metų, apimančių laikotarpį nuo n metų liepos 1 d. iki n + 1 metų birželio 30 d., sąskaitas EK;
 - ✓ numatyta, kad TI / ADMI – CPVA, AI ir VI vertinimui pateikia: iki n + 1 metų gruodžio 1 dienos – Sąskaitų EK projektą; iki n + 2 metų sausio 31 dienos – sąskaitų EK patikslintą projektą (jei buvo tikslintas), pagal AI ir VI pastabas. Ateityje numatyta šią informaciją teikti per INVESTIS;
 - ✓ numatyta, kad apie INVESTIS sukurtus sąskaitų EK duomenis, CPVA tą pačią darbo dieną per INVESTIS informuos VI ir atsakingas ADMI;
 - ✓ numatyta, kad, atsakinga ADMI patvirtina, kad į sąskaitų EK išlaidų sąrašą ir kitas sąskaitų EK ataskaitas įtrauktos deklaruotos EK išlaidos atitinka ES ir Lietuvos Respublikos teisės aktuose nustatytus išlaidų tinkamumo finansuoti ir deklaruoti EK reikalavimus;

- ✓ numatyta, kad VI: parengs ir įkels per INVESTIS VP; prireikus pateiks IP TI / ADMI – CPVA pastabas dėl sąskaitų EK projekto; registruos INVESTIS informaciją reikalingą sąskaitoms EK parengti;
- ✓ iki n + 2 metų vasario 15 dienos (arba n + 2 metų kovo 1 dienos, jei terminas pratęstas) TI / ADMI – CPVA per SFC2021 pateikia sąskaitas EK pagal BNR XXIV priede nustatytą formą;
- TI / ADMI - CPVA išlaidų deklaravimo, lėšų prognozavimo bei EGADP tarpinių ir siektinių reikšmių pasiekimo procedūroje numatyta, kad:
 - ✓ atsakingas darbuotojas iki n+1 spalio 1 d. parengia raštą IA ir FM-VI, kuriame nurodo iki n+1 lapkričio 1 d. pateikti informaciją, reikalingą sąskaitoms EK parengti už atitinkamus ataskaitinius metus;
 - ✓ atsakingas darbuotojas, atsižvelgdamas į patvirtintą informaciją bei iš VI gautą VP, parengia sąskaitų EK projektą;
 - ✓ įvertinęs iš IA bei VI gautą informaciją, atsakingas Finansų skyriaus darbuotojas iki n+1 metų gruodžio 1 d. pagal kiekvieną fondą atskirai parengia AI raštą kartu su sąskaitų EK projektu bei VP. Raštą duomenų valdymo sistemoje vizuoja Finansų skyriaus vedėjas / vedėjo pavaduotojas, pasirašo direktoriaus pavaduotojas;
 - ✓ Jei buvo gautos pastabos iš AI, iki n+2 metų sausio 31 d. atsakingas FS darbuotojas atitinkamai patikslina sąskaitų EK projektą ir teikia AI pakartotinai;
 - ✓ Finansų skyriaus vedėjas / vedėjo pavaduotojas iki n+2 metų vasario 15 d. (arba n+2 metų kovo 1 d., jei terminas pratęstas) rengia sąskaitas EK, suvesdamas reikalingus duomenis į SFC2021. Paruoštos sąskaitos EK yra SFC2021 pasirašomos direktoriaus pavaduotojo;
 - ✓ atsakingas CPVA Finansų skyriaus darbuotojas, gavęs informaciją iš VID dėl gautų ES lėšų, užpildo gautų ES lėšų registrą pagal kiekvieną fondą, nurodydamas į banko sąskaitą įskaitytą sumą, ir įvertina, ar į banko sąskaitą įskaityta suma sutampa su išankstinio mokėjimo suma arba su sąskaitose EK nurodyta suma. Nustačius nesutapimų duomenys tikslinami ir koreguojami.
- Aukščiau išvardintose procedūrose ir išvardintų procesų metu užtikrinama, kad, pagal BNR 98 (3-6) straipsnio nuostatus: į sąskaitas EK įtraukiamos ataskaitinių metų mokėjimo paraiškose EK deklaruotos išlaidos, gražintinos ir gražintos lėšos; viešojo įnašo, sumokėto finansinėms priemonėms, sumos; koreguojantys įrašai ir naujos nedeklaruotos gražintinos ir gražintos lėšos, susijusios su deklaruotomis EK išlaidomis; kad rengiant sąskaitas EK atsižvelgiama į tai, kad sąskaitos EK nebus priimtinos, jei bus viršytas numatytas 2% klaidų lygis; kad į sąskaitas EK nebus įtrauktos išlaidos dėl kurių atliktos finansinės pataisos bei išlaidos kurių teisėtumas ir tvarkingumas tebėra vertinami.

Įvertinę aukščiau pateiktą informaciją, manome, kad IP ir NKL VKS institucijose yra įdiegtos pakankamai tinkamos patvirtinimo procedūros, kad į sąskaitas EK įtrauktos išlaidos yra teisėtos ir tvarkingos.

Atsižvelgdami į pirmiau išvardintus faktus, šiems reikalavimams suteikiame **1 kategoriją. Veikia gerai. Tobulinti nereikia arba reikia tik minimaliai patobulinti.**

10 lentelė. 9 pagrindinio reikalavimo vertinimas, pastebėjimai ir rekomendacijos

PR Nr.	Inst.	Pastebėjimas	Vertinimas*		Bendras vertinimas	Rekomendacija
			Kategorija	Svertinė vertė		
9.1	VI, TI, AD MI	Svarbių faktų nenustatėme ir pastebėjimų neteikiame	1	100 proc.	1	Rekomendacijų neteikiame
Bendra išvada:	Bendra išvada paremta visų 1 kriterijų susumuotu vertinimu ir <u>auditoriaus profesine nuomone</u>		Bendras įvertinimas balais – 1.00. 1 kategorija. Veikia gerai			Tobulinti nereikia (taikoma tik IP, VI ir TI, ADMI)

2.2.10 10 pagrindinis reikalavimas. Tinkamos mokėjimo paraiškų ir sąskaitų rengimo, tvirtinimo ir pateikimo procedūros

10 pagrindinis reikalavimas (taikomas tik IP VKS, VI arba apskaitos funkciją atliekančiam subjektui) – tinkamos mokėjimo paraiškų ir sąskaitų rengimo ir pateikimo procedūros, taip pat patvirtinimo procedūros, kad sąskaitos EK yra išsamios, tikslios ir teisingos – yra išskaidytas į 4 dalis, kurios detalai aprašytos šios ataskaitos 1 priede - VKS tikrinimo klausimyno darbalaukyje „Pagrindiniai reikalavimai“, 10.1–10.4 punktuose. Šių punktų vertinimas aprašytas toliau.

10.1–10.4 reikalavimai VKS EK gairėse apima BNR 69, 74, 76 (1), 91, 92, 98, 103 straipsnius, todėl atlikus vertinimą šiam reikalavimui vertinimo rezultatai dalinai padengs ir reikalavimus nurodytuose BNR straipsniuose. Tikrindami šių papunkčių reikalavimus, pagrinde rėmėmės IP ir NKL VKS aprašu ir jame nurodytais taikytiniais teisės aktais, VKS institucijų vidiniais veiklos procedūrų aprašais ir kitais aktualiais dokumentais (detalus tikrintų dokumentų sąrašas pateiktas šios ataskaitos 2 skyriaus 1 dalyje ir 1 priede).

Vertinimo metu buvo patikrinta ši 10 punkto reikalavimus atitinkanti informacija:

- IP VKS apraše nurodyta į sąskaitas EK įtrauktų išlaidų teisėtumo ir tvarkingumo tikrinimo ir tvirtinimo metodika;
- TI / ADMI – CPVA yra apskaitos funkciją atliekanti institucija kuri rengia, tvirtina ir teikia mokėjimo paraiškas EK ir sąskaitas EK, patvirtina, kad sąskaitos EK yra išsamios, tikslios ir teisingos;
- rengiant mokėjimo paraiškas EK ir sąskaitas EK dalyvauja ir informaciją pagal kompetenciją teikia TI / ADMI ir VI. VI teikia bendradarbiavimo susitarime nurodytą informaciją, reikalingą sąskaitoms EK parengti;
- TI / ADMI – CPVA patvirtina, kad deklaruojamos išlaidos atitinka joms taikomus ES ir nacionalinius teisės aktus, buvo apmokėtos įgyvendinant projektus, atrinktus finansuoti pagal Investicijų programai taikomus kriterijus;
- VI – FM ID, IP taikytinos procedūros: ES investicijų įgyvendinimo priežiūros procedūra; informacijos, susijusios su išlaidų deklaravimu, teikimo ADMI ir AI procedūra; lėšų panaudojimo planavimo ir priežiūros procedūra; rizikų valdymo procedūra; duomenų perdavimo ir galutinės veiklos rezultatų ataskaitos rengimo ir teikimo procedūra;
- VI – FM ID duomenų perdavimo ir galutinės veiklos rezultatų ataskaitos rengimo ir teikimo procedūroje numatyta, kad:
 - ✓ FM – ID, Investicijų analizės skyriaus atsakingas darbuotojas ne vėliau kaip iki kiekvienų metų sausio 31 d. ir iki liepos 31 d. į SFC2021 suveda duomenis apie stebėsenos rodiklių pasiekimus, duomenis apie finansines priemones. ADMI – CPVA į SFC2021 suveda finansinius duomenis ne vėliau kaip iki kiekvienų metų sausio 31 d., balandžio 30 d., liepos 31 d., rugsėjo 30 d., ir lapkričio 30 d.;
 - ✓ Visus suvestus duomenis EK per SFC2021 teikia ADMI – CPVA ne vėliau kaip iki kiekvienų metų sausio 31 d., balandžio 30 d., liepos 31 d., rugsėjo 30 d., ir lapkričio 30 d.;

- ✓ FM – ID, Investicijų analizės skyriaus atsakingas darbuotojas galutinės ataskaitos projektą suderina su skyriaus vedėju, direktoriaus pavaduotoju, direktoriumi ir kasmet teikia jį ID darbuotojui atsakingam už SK sekretoriato funkcijų vykdymą. Šis savo ruožtu gautą galutinės ataskaitos projektą el. paštu pateikia SK nariams;
- ✓ SK patvirtinus Galutinę ataskaitą, atsakingas FM – ID, Investicijų analizės skyriaus darbuotojas parengia pažymą finansų viceministru, kuris pasirašydamas šioje pažymoje nurodytą tvirtinimo žymą pritaria galutinės ataskaitos teikimui EK;
- ✓ Galutinę ataskaitą EK teikia VI ne vėliau kaip iki 2031 m. vasario 15 d.;
- ✓ Atsakingas VI - FM darbuotojas užtikrina, kad EK patvirtinta Galutinė ataskaita būtų paskelbta ES investicijų svetainėje esinvesticijos.lt.
- VI – FM ID informacijos, susijusios su išlaidų deklaravimu, teikimo administruojančioms ir audito institucijoms procedūroje, numatyta, kad:
 - ✓ VI, gavusi iš TI / ADMI informaciją atlieka vertinimą, kokia suma mažinamos į sąskaitas EK įtraukiamos išlaidos;
 - ✓ atsakingas darbuotojas el. paštu persiunčia iš TI / ADMI gautą informaciją ID darbuotojui, atsakingam už IP ir NKL administravimo sritį / procesą ir jo vedėjui bei paprašo iki nurodyto termino įvertinti, ar VI pritaria TI / ADMI atliktiems veiksams, siekiant įgyvendinti pastebėjimą ir (ar) rekomendaciją;
 - ✓ VI atitinkamai teikia ADMI raštą dėl įpareigojimo pašalinti nustatytus trūkumus;
 - ✓ Patvirtinus kokia suma turėtų būti mažinamos į mokėjimo paraiškas / sąskaitas EK įtraukiamos išlaidos, VI teikia TI / ADMI informaciją reikalingą sąskaitoms EK parengti;
- VI taip pat rengia ir AI bei CPVA teikia VP;
- deklaravimo ir sąskaitų EK teikimo / tvirtinimo procesas nustatytas IP ir NKL administravimo taisyklėse ir jų 10 priede;
- VI – FM VID procedūros: finansavimo pagal mokėjimo paraiškas patikros darbo vadovas; finansavimo proceso koordinavimo ir kontrolės darbo vadovas; suvestinių ataskaitų apie ES lėšų judėjimą VID sąskaitose EK per ataskaitinį laikotarpį rengimo ir teikimo vadovybei procedūros;
- TI / ADMI - IA procedūros, kuriose aprašytos išlaidų teisėtumo ir tvarkingumo tikrinimo metodikos: projektų įgyvendinimo stebėsenos ir mokėjimų projekto vykdytojui vidaus tvarkos aprašas; investicijų rezultatų ir tęstinumo priežiūros vidaus tvarkos aprašas; projektų patikrų vietoje planavimo ir atlikimo vidaus tvarkos aprašas; pirkimų vertinimo vidaus tvarkos aprašas; bendrosios veiklos rizikos valdymo vidaus tvarkos aprašas;
- TI / ADMI - CPVA procedūros, kuriose aprašytos išlaidų teisėtumo ir tvarkingumo tikrinimo metodikos ir teikimas EK: projekto įgyvendinimo plano vertinimo procedūra; pirkimų priežiūros procedūra; stebėsenos ir mokėjimų procedūra; projektų patikrų vietoje atlikimo procedūra; pažeidimų valdymo procedūra; projektų priežiūros poprojektiniu laikotarpiu vykdymo procedūra; grąžintinių ir koreguotinių lėšų administravimo procedūra; rizikų valdymo procedūra; išlaidų deklaravimo, lėšų prognozavimo bei Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės (EGADP) tarpinių ir siektinų reikšmių pasiekimo procedūra;
- IP ir NKL administravimo taisyklių 10 priede numatyti šie sąskaitų EK tvirtinimo ir rengimo žingsniai:
 - ✓ numatyta, kad TI / ADMI – CPVA pagal kiekvieną ES fondą, kurio lėšomis finansuojama IP, parengia ir teikia ataskaitinių metų, apimančių laikotarpį nuo n metų liepos 1 d. iki n + 1 metų birželio 30 d., sąskaitas EK;
 - ✓ numatyta, kad TI / ADMI – CPVA, AI ir VI vertinimui pateikia: iki n + 1 metų gruodžio 1 dienos – Sąskaitų EK projektą; iki n + 2 metų sausio 31 dienos – sąskaitų EK patikslintą projektą (jei buvo tikslintas), pagal AI ir VI pastabas. Ateityje numatyta šią informaciją teikti per INVESTIS;
 - ✓ numatyta, kad apie INVESTIS sukurtus sąskaitų EK duomenis, CPVA tą pačią darbo dieną per INVESTIS informuos VI ir atsakingą ADMI;
 - ✓ numatyta, kad, atsakinga ADMI patvirtina, kad į sąskaitų EK išlaidų sąrašą ir kitas sąskaitų EK ataskaitas įtrauktos deklaruotos EK išlaidos atitinka ES ir Lietuvos Respublikos teisės aktuose nustatytus išlaidų tinkamumo finansuoti ir deklaruoti EK reikalavimus;
 - ✓ numatyta, kad VI: parengs ir įkels per INVESTIS VP; prirėkus pateiks IP TI / ADMI – CPVA pastabas dėl sąskaitų EK projekto; registruos INVESTIS informaciją reikalingą sąskaitoms EK parengti;
 - ✓ iki n + 2 metų vasario 15 dienos (arba n + 2 metų kovo 1 dienos, jei terminas pratęstas) TI / ADMI – CPVA per SFC2021 pateikia sąskaitas EK pagal BNR XXIV priede nustatytą formą;

- TI / ADMI - CPVA išlaidų deklaravimo, lėšų prognozavimo bei EGADP tarpinių ir siektinių reikšmių pasiekimo procedūroje numatyta, kad:
 - ✓ atsakingas darbuotojas iki n+1 spalio 1 d. parengia raštą IA ir FM-VI, kuriame nurodo iki n+1 lapkričio 1 d. pateikti informaciją, reikalingą sąskaitoms EK parengti už atitinkamus ataskaitinius metus;
 - ✓ atsakingas darbuotojas, atsižvelgdamas į patvirtintą informaciją bei iš VI gautą VP, parengia sąskaitų EK projektą;
 - ✓ įvertinęs iš IA bei VI gautą informaciją, atsakingas Finansų skyriaus darbuotojas iki n+1 metų gruodžio 1 d. pagal kiekvieną fondą atskirai parengia AI raštą kartu su sąskaitų EK projektu bei VP. Raštą duomenų valdymo sistemoje vizuoja Finansų skyriaus vedėjas / vedėjo pavaduotojas, pasirašo direktoriaus pavaduotojas;
 - ✓ Jei buvo gautos pastabos iš AI, iki n+2 metų sausio 31 d. atsakingas FS darbuotojas atitinkamai patikslina sąskaitų EK projektą ir teikia AI pakartotinai;
 - ✓ Finansų skyriaus vedėjas / vedėjo pavaduotojas iki n+2 metų vasario 15 d. (arba n+2 metų kovo 1 d., jei terminas pratęstas) rengia sąskaitas EK, suvesdamas reikalingus duomenis į SFC2021. Paruoštos sąskaitos EK yra SFC2021 pasirašomos direktoriaus pavaduotojo;
 - ✓ atsakingas CPVA Finansų skyriaus darbuotojas, gavęs informaciją iš VID dėl gautų ES lėšų, užpildo gautų ES lėšų registrą pagal kiekvieną fondą, nurodydamas į banko sąskaitą įskaitytą sumą, ir įvertina, ar į banko sąskaitą įskaityta suma sutampa su išankstinio mokėjimo suma arba su sąskaitose EK nurodyta suma. Nustačius nesutapimų duomenys tikslinami ir koreguojami.
- Aukščiau išvardintose procedūrose ir išvardintų procesų metu užtikrinama, kad, pagal BNR 98 (3-6) straipsnio nuostatus: į sąskaitas EK įtraukiamos ataskaitinių metų mokėjimo paraiškose EK deklaruotos išlaidos, grąžintinos ir grąžintos lėšos; viešojo įnašo, sumokėto finansinėms priemonėms, sumos; koreguojantys įrašai ir naujos nedeklaruotos grąžintinos ir grąžintos lėšos, susijusios su deklaruotomis EK išlaidomis; rengiant sąskaitas EK atsižvelgiama į tai, kad sąskaitos EK nebus priimtinos, jei bus viršytas numatytas 2% klaidų lygis; kad į sąskaitas EK nebus įtrauktos išlaidos dėl kurių atliktos finansinės pataisos bei išlaidos kurių teisėtumas ir tvarkingumas tebėra vertinami.

Įvertinę aukščiau pateiktą informaciją, manome, kad IP ir NKL VKS institucijose yra įdiegtos tinkamos mokėjimo paraiškų ir sąskaitų EK rengimo, tvirtinimo ir pateikimo procedūros.

Atsižvelgdami į pirmiau išvardintus faktus, šiems reikalavimams suteikiame **1 kategoriją. Veikia gerai. Tobulinti nereikia arba reikia tik minimaliai patobulinti.**

11 lentelė. 10 pagrindinio reikalavimo vertinimas, pastebėjimai ir rekomendacijos

PR Nr.	Inst.	Pastebėjimas	Vertinimas*		Bendras vertinimas	Rekomendacija
			Kate-gorija	Svertinė vertė		
10.1	VI, apsk. funkc.	Svarbių faktų nenustatėme ir pastebėjimų neteikiame	1	15 proc.	0.15	Rekomendacijų neteikiame
10.2	VI, apsk. funkc.	Svarbių faktų nenustatėme ir pastebėjimų neteikiame	1	30 proc.	0.30	Rekomendacijų neteikiame
10.3	VI, apsk. funkc.	Svarbių faktų nenustatėme ir pastebėjimų neteikiame	1	30 proc.	0.30	Rekomendacijų neteikiame
10.4	VI, apsk. funkc.	Svarbių faktų nenustatėme ir pastebėjimų neteikiame	1	25 proc.	0.25	Rekomendacijų neteikiame
Bendra išvada:		Bendra išvada paremta visų 4 kriterijų susumuotu vertinimu ir <u>auditoriaus profesine nuomone</u>	Bendras įvertinimas balais – 1.00. 1 kategorija. Veikia gerai			Tobulinti nereikia (taikoma tik IP, VI ir apskaitos funkcija ADMI)

2.2.11 11 pagrindinis reikalavimas. Tinkamas AI funkcijų atskyrimas ir jų funkcinis tarpusavio nepriklausomumas ir audito darbas atliekamas pagal tarptautiniu mastu pripažintus audito standartus

11 pagrindinis reikalavimas (taikomas IP ir NKL VKS) – tinkamas AI (ir bet kurio AI atsakomybe audito darbą atliekančio subjekto, kuriuo AI pasikliauja ir kurio veiklą ji prižiūri, jei taikytina) ir kitų, IP ir NKL, institucijų funkcijų atskyrimas ir jų funkcinis tarpusavio nepriklausomumas ir audito darbas, atliekamas pagal tarptautiniu mastu pripažintus audito standartus – yra išskaidytas į 6 dalis, kurios detalai aprašytos šios ataskaitos 1 priede - VKS tikrinimo klausimyno darbalaukyje „Pagrindiniai reikalavimai“, 11.1–11.6 papunkčiuose. Šių papunkčių vertinimas aprašytas toliau.

11.1 reikalavimas. Vadovaujantis audito strategija tinkamai parengti AI funkcijų aprašai VKS EK gairėse apima BNR 71(1), 71(2), 71(4) straipsnius, todėl atlikus vertinimą šiam reikalavimui, vertinimo rezultatai dalinai padengs ir reikalavimus nurodytuose BNR straipsniuose. Šių papunkčių vertinimo metu buvo dalinai įvertinti NKL finansavimo sutarties su EK 1 priedo 1, 3, 5 punktų ir 11, 12 straipsnių reikalavimai, bei Reglamento (ES) 2021/241 22 straipsnių reikalavimai.

Tikrindami šių papunkčių reikalavimą, pagrindė rėmėmės AI pateiktomis audito strategijomis ir jų priedais, CVAS ir IAS nuostatais, procedūromis ir kitais aktualiais VKS AI tikrinimui dokumentais bei informacija (detalus tikrintų dokumentų sąrašas pateiktas šios ataskaitos 2 skyriaus 1 dalyje ir 1 priede).

Vertinimo metu buvo patikrinta ši 11.1 punkto reikalavimus atitinkanti informacija:

- AI funkcijas, Lietuvos Respublikos finansų ministro sprendimais, buvo pavesta atlikti dviem FM struktūriniais padaliniais: CVAS ir IAVDD;
- peržiūrėjome AI pateiktas IP ir NKL audito strategijas, kurias kartu parengė CVAS ir IAS. Manome, kad strategijos pateiktos tinkamo formato, jose nurodyta AI struktūra, aprašytos CVAS ir IAVDD funkcijos, nurodyti suplanuoti išteklių AI funkcijoms atlikti, priskirti darbuotojai ir kita AI veiklai aktualia informacija;
- IP ir NKL audito strategijose aprašyta sukčiavimo, korupcijos, viešųjų ir privačių interesų konflikto bei dvigubo finansavimo rizikų bei jų poveikio ir tikimybės nustatymo bei vertinimo nuostatai.
- detaliau AI – CVAS funkcijos aprašytos CVAS nuostatų pakeitimų įsakymuose. Lietuvos Respublikos finansų ministro 2021-04-27 įsakymu Nr. 1K-153 (įsigaliojusiu nuo 2021 m. gegužės 1 d.) ir 2021-11-17 įsakymu Nr. 1K-356 buvo patvirtinti 2020 m. vasario 3 d. įsakymo Nr. 1K-25 CVAS nuostatų pakeitimai, nurodantys, kad CVAS kartu su IAVDD atliks 2021–2027 m. IP ir NKL AI funkcijas;
- detaliau AI – IAVDD IAS funkcijos aprašytos IAVDD ir IAS pateiktuose nuostatuose. Lietuvos Respublikos finansų ministro 2021 m. balandžio 28 d. įsakymu Nr. 1K-149 buvo patvirtintos naujos redakcijos 2021-11-16 nuostatai. IAVDD nuostatuose nurodoma, kad padalinys kartu su CVAS atlieka 2021–2027 m. programos IP ir NKL AI funkcijas.
IAS nuostatuose nurodoma, kad veiklos tikslai yra kartu su CVAS:
 - ✓ atliekant IP AI funkcijas užtikrinti patikimos audito nuomonės dėl ES lėšų panaudojimo pateikimą EK;
 - ✓ atliekant NKL AI funkcijas užtikrinti patikimos audito nuomonės dėl pasiektų tarpinių ir siektinų reikšmių tikslumo investicijų ir reformų lygmeniu pateikimą EK;
- IAS funkcijos pagal išsikeltus tikslus aprašytos CVAS nuostatų III skyriaus 6–7 dalyse;

AI (CVAS, IAVDD IAS) atlieka šias pagrindines funkcijas 2021–2027 metų ES fondų IP ir NKL VKS apimtyje (pagal nuostatų ir strategijos aprašymus):

- IP ir NKL audito strategijų rengimą;
- AI funkcijų atlikimo rizikos vertinimus;
- SIA vertinimus;
- IP sistemų (VKS) auditus;
- IP veiksmų (deklaruočių išlaidų EK) auditus;
- IP sąskaitų EK auditus;
- VP patikrinimus;
- NKL VKS auditus;
- NKL įgyvendinimo (tarpinių ir siektinų reikšmių, o prireikus pagal nustatytas rizikas ir išlaidų) auditus;
- NKL atliktų auditų santraukos rengimą;

- IP metinės audito nuomonės ir MKA rengimą;
- kitas taikytinuose ES reglamentuose ir nacionaliniuose teisės aktuose nustatytas funkcijas.

Įvertinę aukščiau pateiktą informaciją, manome, kad IP ir NKL AI yra pakankamai tinkamai parengti AI funkcijų aprašai, vadovaujantis audito strategija.

Mažos, vidutinės ar didelės svarbos faktų šiam reikalavimo papunkčiui nenustatėme. Atsižvelgdami į tai, šiam reikalavimui suteikiame **1 kategoriją. Veikia gerai. Tobulinti nereikia arba reikia tik minimaliai patobulinti.**

11.2 ir 11.3 reikalavimai. Pakankamas kvalifikuotų darbuotojų skaičius vykdyti AI funkcijas atsižvelgiant į atitinkamų paramos programų specifiką (11.2). AI nepriklausomumo laikymasis, vadovavimasis tarptautiniu mastu pripažintais audito standartais atliekant AI funkcijas (11.3). Šie reikalavimai VKS EK gairėse apima BNR 77 straipsnį, todėl atlikus vertinimą šiam reikalavimui vertinimo rezultatai dalinai padengs ir reikalavimus nurodytuose BNR straipsniuose. Šių papunkčių vertinimo metu buvo dalinai įvertinti NKL finansavimo sutarties su EK 1 priedo 1, 3, 5 punktų ir 11, 12 straipsnių reikalavimai, bei Reglamento (ES) 2021/241 22 straipsnių reikalavimai.

Tikrindami šių papunkčių reikalavimus, pagrinde rėmėmės AI pateiktomis audito strategijomis ir jų priedais, CVAS ir IAS nuostatais, darbuotojų pareigybių aprašais ir kitais aktualiais VKS AI tikrinimui dokumentais bei informacija (detalus tikrintų dokumentų sąrašas pateiktas šios ataskaitos 2 skyriaus 1 dalyje ir 1 priede).

Vertinimo metu buvo patikrinta ši 11.2, 11.3 punktų reikalavimus atitinkanti informacija:

- peržiūrėjome AI pateiktas IP ir NKL audito strategijas. Jose nurodyta AI struktūra, suplanuoti ištekliai AI funkcijoms atlikti, priskirti darbuotojai, AI nepriklausomumo ir tarptautiniu mastu pripažintų audito standartų laikymasis;
- CVAS nuostatų pakeitimuose ir IAS nuostatuose numatyta atliekant savo funkcijas laikytis tarptautiniu mastu pripažintų audito standartų;
- CVAS galiojančių nuostatų pakeitimų įsakymuose bei IAVDD nuostatuose yra atskirtos AI funkcijos, nurodant, už kokių AI funkcijų atlikimą bus atsakingas kiekvienas padalinys;
- naudojami tarptautiniu mastu pripažinti audito standartai nurodyti atskiruose AI veiklos procedūrų aprašuose;
- parengtos audito darbo planavimo ir išorės ekspertų ir išorės auditorių pritraukimo ir jų teikiamų paslaugų priežiūros procedūros. VKS apraše pateiktas detalus perkamų paslaugų iš išorės sąrašas (apimantis ne tik AI);
- AI atstovai patvirtino, kad šiuo metu AI funkcijas atlieka 13 darbuotojų. Pateiktas darbuotojų sąrašas ir palygintas su FM puslapyje skelbiama informacija, pateikta informacija teisinga;
- pateikti detalūs AI pareigybių aprašymai, kuriuose nurodytos AI funkcijas atliekančių darbuotojų pareigos, atsakomybės, kvalifikacija;
- AI darbuotojai ir asmenys, padedantys atlikti auditus, pildo ir pasirašo nešališkumo deklaraciją ir konfidencialumo pasižadėjimus (0.1.2 procedūros prieduose pateikti nešališkumo ir nepriklausomumo deklaracijų šablonai).
- EK rašte Ares(2021)2871517 - 29/04/2021 dėl numatomų naujo 2021–2027 m. programavimo periodo VKS pokyčių iškėlė naujos AI įkūrimo rizikos klausimą. Atsakydama į šį raštą, VI pateikė numatomą darbų grafiką su numatomais pasitelkti specialistais bei jų patirtimi;
- AI funkcijų atlikimas buvo išskaidytas tarp 2 FM padalinių (CVAS, IAVDD) argumentuojant, kad tai buvo padaryta dėl to, kad reikalingos kompetencijos buvo šiuose 2 padaliniuose, ir siekiant sukurti AI, kuri galėtų iš karto vykdyti AI funkcijas.
- Šiuo metu IP ir NKL AI funkcijoms atlikti yra išviso paskirta 13 darbuotojų: 5 iš CVAS ir 8 iš IAVDD. Peržiūrėjus šių darbuotojų pareigybių aprašymus ir, kad AI darbuotojai, dalyvaudami mokymų projekte (21DCLT01) - Bendroji techninė pagalba NKL įgyvendinimui, įgavo papildomas kompetencijas AI funkcijų vykdymui iš EK parinktų ekspertų, manome, kad esamų darbuotojų kvalifikacija yra pakankama.
- Naujam 2021–2027 m. laikotarpiui IP numatyta 7.7 mlrd., o NKL – 2.225 mlrd. EUR parama. 2014–2020 m., paramos numatytas biudžetas buvo 6.3 mlrd. EUR, šio periodo AI funkcijas atliekančioje institucijoje – Valstybės kontrolėje, visdar dirba 22 darbuotojai atliekantys 2014-2020 m. IP AI

funkcijas. Atsižvelgiant į tai, kad naujo periodo AI funkcijas šiuo metu atlieka tik 13 darbuotojų ir kitus aukščiau išvardintus faktus, manome, kad kyla galima rizika, jog naujam periodui AI gali trūkti pakankamai darbuotojų efektyviai atlikti AI funkcijas.

Nepakankamo etatų trūkumo rizika buvo aptarta su AI atstovais, AI nurodė, kad AI trūkstamų darbuotojų rizika yra valdoma įsteigus ir ateityje steigiant papildomus etatus AI funkcijoms vykdyti ir skelbiant atrankos konkursus laisvoms pareigybėms užimti.

Įvertinę aukščiau pateiktą informaciją, manome, kad šiuo metu IP ir NKL AI dirba pakankamos kvalifikacijos darbuotojai, tačiau matome galimą riziką, jog ateityje AI gali trūkti pakankamai darbuotojų efektyviai atlikti AI funkcijas. Manome, kad AI yra nusimačiusi tinkamus veiksmus šiai rizikai mažinti ir pritraukti naujų darbuotojų.

Taip pat, įvertinę aukščiau pateiktą informaciją, manome, kad šiuo metu IP ir NKL yra tinkamai užtikrinamas AI nepriklausomumo laikymasis, vadovavimasis tarptautiniu mastu pripažintais audito standartais atliekant AI funkcijas.

Mažos, vidutinės ar didelės svarbos faktų šiam reikalavimo papunkčiui nenustatėme. Atsižvelgdami į tai, šiam reikalavimui suteikiame **1 kategoriją. Veikia gerai. Tobulinti nereikia arba reikia tik minimaliai patobulinti.**

11.4, 11.5 ir 11.6 reikalavimai. Yra tinkamai parengta audito strategija, veiklos procedūrų vadovai (11.4). Tinkama deleguotų funkcijų priežiūra (11.5). Tinkamas SIA nustatymo metodikų ex-ante vertinimas (11.6). Šie reikalavimai VKS EK Gairėse apima BNR 77, 78, 71 straipsnius, todėl atlikus vertinimą šiam reikalavimui vertinimo rezultatai dalinai padengs ir reikalavimus nurodytuose BNR straipsniuose. Šių papunkčių vertinimo metu buvo dalinai įvertinti NKL finansavimo sutarties su EK 1 priedo 1, 3, 5 punktų ir 11, 12 straipsnių reikalavimai, Sutarties 1 priedo 8.2.17 reikalavimas bei Reglamento (ES) 2021/241 22 straipsnių reikalavimai.

Tikrindami šių punktų reikalavimus, pagrinde rėmėmės AI pateiktomis audito strategijomis ir jų priedais, veiklos procedūrų aprašais bei jų priedais ir kitais aktualiais VKS AI tikrinimui dokumentais bei informacija (detalus tikrintų dokumentų sąrašas pateiktas šios ataskaitos 2 skyriaus 1 dalyje ir 1 priede).

Vertinimo metu buvo patikrinta ši 11.4, 11.5, 11.6 punktų reikalavimus atitinkanti informacija:

- peržiūrėjome AI pateiktas IP ir NKL audito strategijas. Jose nurodyta SIA nustatymo metodikų ex-ante vertinimas, AI struktūra, suplanuoti išteklių AI funkcijoms atlikti, priskirti darbuotojai, AI nepriklausomumo ir tarptautiniu mastu pripažintų audito standartų laikymasis, išorės ekspertų pasitelkimas;
- išorės ekspertų pasitelkimas aprašytas šiose procedūrose: išorės ekspertų ir išorės auditorių pritraukimas ir jų teikiamų paslaugų priežiūra; bendradarbiavimo dokumento rengimas, pateikimas ir atnaujinimas;
- pateiktos tinkamos detalios AI (IAS ir CVAS) veiklos procedūros / darbo vadovai parengti pagal IP ir NKL audito strategijas. Dalis procedūrų apima bendras funkcijas, kitos yra atskiros IP ir NKL programoms. Aiškiai išdėstytos atsakomybės, pateikti kontroliniai procedūrų darbiniai dokumentai / klausimynai procedūrų prieduose;
- parengta procedūra SIA nustatymo metodikų / tyrimų ex-ante vertinimui, SIA vertinimo metodika taip pat aprašyta strategijose.

Manome, kad pateiktos strategijos ir procedūros yra tinkamos ir atitinka 11.4–11.6 reikalavimus.

Įvertinę aukščiau pateiktą informaciją, manome, kad IP ir NKL AI yra pakankamai tinkamai parengta audito strategija ir veiklos procedūrų vadovai, tinkama deleguotų funkcijų priežiūra, tinkamas SIA nustatymo metodikų ex-ante vertinimas.

Atsižvelgdami į pirmiau išvardintus faktus 11.4, 11.5, 11.6 reikalavimams suteikiame **1 kategoriją. Veikia gerai. Tobulinti nereikia arba reikia tik minimaliai patobulinti.**

12 lentelė. 11 pagrindinio reikalavimo vertinimas, pastebėjimai ir rekomendacijos

PR Nr.	Inst.	Pastebėjimas	Vertinimas*		Bendras vertinimas	Rekomendacija
			Kategorija	Svertinė vertė		
11.1	AI	Svarbių faktų nenustatėme ir pastebėjimų neteikiame	1	15 proc.	0.15	Rekomendacijų neteikiame
11.3	AI	Svarbių faktų nenustatėme ir pastebėjimų neteikiame	1	20 proc.	0.20	Rekomendacijų neteikiame
11.4	AI	Svarbių faktų nenustatėme ir pastebėjimų neteikiame	1	25 proc.	0.25	Rekomendacijų neteikiame
11.5	AI	Svarbių faktų nenustatėme ir pastebėjimų neteikiame	1	15 proc.	0.15	Rekomendacijų neteikiame
11.6	AI	Svarbių faktų nenustatėme ir pastebėjimų neteikiame	1	10 proc.	0.10	Rekomendacijų neteikiame
Bendra išvada:	Bendra išvada paremta visų 6 kriterijų susumuotu vertinimu ir auditoriaus profesine nuomone		Bendras įvertinimas balais – 1.00. 1 kategorija. Veikia gerai			Tobulinti nereikia (taikoma IP ir NKL, AI)

2.2.12 12 pagrindinis reikalavimas. Tinkamas sistemų auditas

12 pagrindinis reikalavimas (taikomas IP ir NKL VKS) – tinkamas sistemų auditas – yra išskaidytas į 5 dalis, kurios detalai aprašytos šios ataskaitos 1 priede - VKS tikrinimo klausimyno darbalaukyje „Pagrindiniai reikalavimai“, 12.1–12.5 papunkčiuose. Šių papunkčių vertinimas aprašytas toliau.

12.1–12.5 reikalavimai. Šių papunkčių reikalavimai apima visą VKS (sistemų) audito procesą, dalis procedūrų apima kelis punktus, todėl vertinsime šiuos papunkčius bendrai (išskaidytas vertinimas pateiktas 1 ataskaitos priede). Šie papunkčiai VKS EK gairėse apima BNR 77 (1), (3) ir (5), 78 (1), 81(3), 83(b) straipsnius, todėl atlikus vertinimą šiam reikalavimui vertinimo rezultatai dalinai padengs ir reikalavimus nurodytuose BNR straipsniuose. Šių papunkčių vertinimo metu buvo dalinai įvertinti NKL finansavimo sutarties su EK 1 priedo 1, 3, 5 punktų ir 11, 12 straipsnių reikalavimai, bei Reglamento (ES) 2021/241 22 straipsnių reikalavimai.

Tikrindami šių papunkčių reikalavimus, pagrinde rėmėmės AI pateiktomis audito strategijomis ir jų priedais, veiklos procedūrų aprašais bei jų priedais ir kitais aktualiais VKS AI tikrinimui dokumentais bei informacija (detalus tikrintų dokumentų sąrašas pateiktas šios ataskaitos 2 skyriaus 1 dalyje ir 1 priede).

Vertinimo metu buvo patikrinta ši 12.1–12.5 papunkčių reikalavimus atitinkanti informacija:

- peržiūrėjome AI pateiktas IP ir NKL audito strategijas. Jose detalai aprašyta sistemų (VKS) auditų atlikimo apimtis, metodika, tikslai, uždaviniai ir kita aktuali informacija. Strategijose numatyta, kad IP ir NKL VKS auditai atliekami kasmet ir apima visas VKS institucijas ir pagrindines horizontalias sritis: projektų, kvietimų ir paraiškų, mokėjimo prašymų, viešųjų pirkimų administravimas, valdymo patikrinimai, kovos su sukčiavimu, korupcija, viešųjų ir privačių interesų konflikto, dvigubo finansavimo priemonių įgyvendinimas, grąžintinų lėšų, patikrų vietoje ir pažeidimų administravimas, rizikos valdymas.
- IP ir NKL auditų detalus grafikas nurodytas 2021–2027 m. programavimo laikotarpio audito plane ir numatyti visam programavimo laikotarpiui, numatyta galimybė dalinai remtis nepriklausomais audito paslaugų teikėjais;

- išorės ekspertų pasitelkimas aprašytas šiose procedūrose: išorės ekspertų ir išorės auditorių pritraukimas ir jų teikiamų paslaugų priežiūra; bendradarbiavimo dokumento rengimas, pateikimas ir atnaujinimas;
- AI pateiktos IP VKS auditų atlikimą aprašančios procedūros: KT atlikimas; rizikos vertinimas; VKS pokyčių analizė MKA pateikimui; institucijos vidaus kontrolės sistemos vertinimas; IP VKS atlikimo procedūroje – KT atlikimas, nurodyta, kad: VKS auditai atliekami kasmet; tikslas – įvertinti IP VKS ir visų VKS institucijų veikimą ir efektyvumą / veiksmingumą bei atitiktį ES ir LR teisės aktams; audito metu remiamasi tarptautiniais audito standartais; VKS auditas atliekamas kiekvieno ataskaitinių metų audito plane ir programoje nustatytais terminais pagal parengtą audito programą; procedūros metu siekiama įvertinti VKS veiksmingumą ir proporcingumą, siekiant užtikrinti sukčiavimo, korupcijos, interesų konflikto bei dvigubo finansavimo prevenciją, nustatymą ir ištaisymą bei netinkamai išmokėtų lėšų susigrąžinimą;
- AI pateiktos NKL VKS auditų atlikimą aprašančios procedūros: KT atlikimas; VKS pokyčių analizė auditų santraukos pateikimui; NKL VKS atlikimo procedūroje – KT atlikimas, nurodyta, kad: VKS auditai atliekami kasmet; tikslas – įvertinti NKL VKS ir visų VKS institucijų veikimą ir efektyvumą / veiksmingumą bei atitiktį ES ir LR teisės aktams; audito metu remiamasi tarptautiniais audito standartais; VKS auditas atliekamas kiekvieno ataskaitinių metų audito plane ir programoje nustatytais terminais pagal parengtą audito programą; procedūros metu siekiama įvertinti VKS veiksmingumą ir proporcingumą, siekiant užtikrinti sukčiavimo, korupcijos, interesų konflikto bei dvigubo finansavimo prevenciją, nustatymą ir ištaisymą bei netinkamai išmokėtų lėšų susigrąžinimą;
- audito darbo dokumentavimas ir planavimas aprašytas bendrose IP ir NKL procedūrose: audito darbo planavimas ir audito darbo dokumentavimas;
- MKA (taikoma IP) ir auditų santraukų / ataskaitos (taikoma NKL) rengimo ir teikimo metodika aprašyta šiose procedūrose: MKA rengimas, derinimas ir teikimas AS, EK (IP) ir audito ataskaitos rengimas ir teikimas AS (NKL) procedūrose. Pasirašytą MKA ne vėliau kaip iki vasario 15 d. CVAS vedėjas pateikia EK per SFC2021. NKL naudojamos šios procedūros: auditų santraukos rengimo ir audito ataskaitos rengimo procedūros;
- IP ir NKL veiksmų ir rekomendacijų priežiūros metodika aprašyta šiose procedūrose: rekomendacijų įgyvendinimo priežiūra; audituojamų subjektų apklausos analizė.
- AI, IP ir NKL KT atlikimo procedūros 2 priede - Sukčiavimo, korupcijos, interesų konflikto, dvigubo finansavimo valdymo ir kontrolės sistemos vertinimo klausimyne numatytas tikrinimas ar audituojamasis įgyvendino efektyvias ir proporcingas priemones siekiant išvengti dvigubo finansavimo. Patikrinami šie pagrindiniai kriterijai dėl dvigubo finansavimo:
 - ✓ Ar audituojamasis aiškiai atskyrė naudojamus finansavimo instrumentus;
 - ✓ Ar audituojamasis įgyvendino efektyvias priemones dvigubo finansavimo rizikai nustatyti;
 - ✓ Ar audituojamasis įgyvendino efektyvias priemones dvigubo finansavimo ištaisymui.

Įvertinę aukščiau pateiktą informaciją, manome, kad IP ir NKL AI yra įdiegtos pakankamai tinkamos procedūros atlikti sistemų auditus.

Mažos, vidutinės ar didelės svarbos faktų šiam reikalavimui nenustatėme. Atsižvelgdami į tai, šiam reikalavimui suteikiame **1 kategoriją. Veikia gerai. Tobulinti nereikia arba reikia tik minimaliai patobulinti.**

13 lentelė. 12 pagrindinio reikalavimo vertinimas, pastebėjimai ir rekomendacijos

PR Nr.	Inst.	Pastebėjimas	Vertinimas*		Bendras vertinimas	Rekomendacija
			Kate-gorija	Svertinė vertė		
12.1	AI	Svarbių faktų nenustatėme ir pastebėjimų neteikiame	1	15 proc.	0.15	Rekomendacijų neteikiame

12.2	AI	Svarbių faktų nenustatėme ir pastebėjimų neteikiame	1	25 proc.	0.25	Rekomendacijų neteikiame
12.3	AI	Svarbių faktų nenustatėme ir pastebėjimų neteikiame	1	20 proc.	0.20	Rekomendacijų neteikiame
12.4	AI	Svarbių faktų nenustatėme ir pastebėjimų neteikiame	1	25 proc.	0.25	Rekomendacijų neteikiame
12.5	AI	Svarbių faktų nenustatėme ir pastebėjimų neteikiame	1	15 proc.	0.15	Rekomendacijų neteikiame
Bendra išvada:	Bendra išvada paremta visų 5 kriterijų susumuotu vertinimu ir <u>auditoriaus profesine nuomone</u>		Bendras įvertinimas balais – 1. 1 kategorija. Veikia gerai			Tobulinti nereikia (taikoma IP ir NKL, AI)

2.2.13 13 pagrindinis reikalavimas. Tinkamas veiksmų auditas

13 pagrindinis reikalavimas (taikomas tik IP ir NKL VKS) – tinkamas veiksmų (išlaidų) auditas – yra išskaidytas į 7 dalis, kurios detalios aprašytos šios ataskaitos 1 priede - VKS tikrinimo klausimyno darbalaukyje „Pagrindiniai reikalavimai“, 13.1–13.7 papunkčiuose. Šių papunkčių vertinimo metu buvo dalinai įvertinti NKL finansavimo sutarties su EK 1 priedo 1, 3, 5 punktų ir 11, 12 straipsnių reikalavimai, Sutarties 1 priedo 8.2.16 (tinkamas išlaidų auditas) reikalavimai bei Reglamento (ES) 2021/241 22 straipsnių reikalavimai.

13.1–13.7 reikalavimai. Šių papunkčių reikalavimai apima visą veiksmų audito procesą, dalis procedūrų apima kelis punktus, todėl vertinsime šiuos papunkčius bendrai (išskaidytas vertinimas pateiktas 1 ataskaitos priede). Šie papunkčiai VKS EK gairėse apima BNR 69(6), 77 (1), (2), (3) ir (4), 79, 80, 83 (b), 83(b) straipsnius, todėl atlikus vertinimą šiam reikalavimui vertinimo rezultatai dalinai padengs ir reikalavimus nurodytuose BNR straipsniuose. Tikrindami šių papunkčių reikalavimus, pagrinde rėmėmės AI pateiktomis audito strategijomis ir jų priedais, veiklos procedūrų aprašais bei jų priedais ir kitais aktualiais VKS AI tikrinimui dokumentais bei informacija (detalus tikrintų dokumentų sąrašas pateiktas šios ataskaitos 2 skyriaus 1 dalyje ir 1 priede).

Vertinimo metu buvo patikrinta ši 13.1–13.7 papunkčių reikalavimus atitinkanti informacija:

- pateiktoje IP audito strategijoje detalios aprašyta veiksmų (deklaruotų išlaidų EK) auditų atlikimo metodika, tikslai, uždaviniai, tarptautiniu mastu pripažintų audito standartų laikymasis ir kita aktuali informacija. Strategijoje numatyta patikrinti: EK deklaruotų išlaidų teisėtumą ir tvarkingumą; ar visuose projekto administravimo etapuose užtikrintas sukčiavimo, korupcijos, viešųjų ir privačių interesų konflikto prevencijos, nustatymo ir ištaisymo priemonių įgyvendinimas, dvigubo finansavimo išvengimas; horizontaliųjų principų laikymasis projekto lygmenyje;
- pateiktoje NKL audito strategijoje detalios aprašyta NKL įgyvendinimo auditų atlikimo metodika, tikslai, uždaviniai ir kita aktuali informacija. Strategijoje, NKL auditų metu, numatyta: išanalizuoti ir įvertinti pasiektų kokybinių ir kiekybinių rezultatų tikslumą/teisingumą; išanalizuoti ir įvertinti, ar atlikti taisomieji veiksmai jei buvo nustatytas pažeidimas. NKL audito imtis nustatoma du kartus per metus;
- IP veiksmų auditas atliekamas dviejų skyrių, kuriems buvo pavesta atlikti AI funkcijas – CVAS ir IAS. Šių skyrių nuostatuose numatyta, kad CVAS parenka imties sudarymo metodą ir nustato tikrinamų ataskaitiniais metais EK deklaruotų išlaidų imtį ir šią informaciją pateikia IAS. IAS atlieka veiksmų auditus ir rengia VI ir TI / ADMI pastebėjimus dėl audito metu nustatytų trūkumų, prireikus atlieka fizinius patikrinimus projektų administravimo ir jų veiklų vykdymo vietose. Apibendrintus audito rezultatus IAS teikia CVAS, CVAS įvertinami pateikti veiksmų audito rezultatai ir rengiama MKA, kuri pateikiama EK (MKA rengia kartu CVAS ir IAVDD);
- audito darbo dokumentavimas ir planavimas aprašytas bendrose IP ir NKL taikytinose procedūrose: audito darbo planavimas ir audito darbo dokumentavimas, auditų santraukos rengimas;
- išorės ekspertų pasitelkimas aprašytas šiose IP ir NKL taikytinose procedūrose: išorės ekspertų ir išorės auditorių pritraukimas ir jų teikiamų paslaugų priežiūra;
- IP veiksmų audito atlikimo metodika detalios aprašyta šiose procedūrose: audito atrankos atlikimas; audito reikšmingumo nustatymas; audito patikimumo nustatymas; patikros vietoje atlikimas; pastebėjimų rengimas, derinimas ir teikimas AS;
- NKL įgyvendinimo audito atlikimo metodika detalios aprašyta šiose procedūrose: atrankos atlikimas, audito reikšmingumo nustatymas; audito patikimumo nustatymas, audito programos rengimas, dokumentinio patikrinimo procedūra;
- IAS ir CVAS nuostatuose bei procedūrų aprašuose numatytas tarptautiniu mastu pripažintų audito standartų laikymasis.
- Auditų santraukų / ataskaitos (taikoma NKL) ir MKA (taikoma IP) rengimo ir teikimo metodika aprašyta šiose procedūrose: MKA rengimas, derinimas ir teikimas AS, EK (IP) ir audito ataskaitos rengimas ir teikimas AS (NKL) procedūrose. Pasirašytą MKA ne vėliau kaip iki vasario 15 d. CVAS vedėjas pateikia EK per SFC2021. NKL naudojamos šios procedūros: auditų santraukos rengimo ir audito ataskaitos rengimo procedūros;
- veiksmų ir rekomendacijų priežiūros metodika aprašyta šiose IP ir NKL taikytinose procedūrose: rekomendacijų įgyvendinimo priežiūra; audituojamų subjektų apklausos analizė.

Įvertinę aukščiau pateiktą informaciją, manome, kad IP ir NKL AI yra įdiegtos pakankamai tinkamos procedūros atlikti IP veiksmų ir NKL įgyvendinimo auditus.

Mažos, vidutinės ar didelės svarbos faktų šiam reikalavimui nenustatėme. Atsižvelgdami į tai, šiam reikalavimui suteikiame **1 kategoriją. Veikia gerai. Tobulinti nereikia arba reikia tik minimaliai patobulinti.**

14 lentelė. 13 pagrindinio reikalavimo vertinimas, pastebėjimai ir rekomendacijos

PR Nr.	Inst.	Pastebėjimas	Vertinimas*		Bendras vertinimas	Rekomendacija
			Kategorija	Svertinė vertė		
13.1	AI	Svarbių faktų nenustatėme ir pastebėjimų neteikiame	1	20 proc.	0.20	Rekomendacijų neteikiame
13.2	AI	Svarbių faktų nenustatėme ir pastebėjimų neteikiame	1	10 proc.	0.10	Rekomendacijų neteikiame
13.3	AI	Svarbių faktų nenustatėme ir pastebėjimų neteikiame	1	20 proc.	0.20	Rekomendacijų neteikiame
13.4	AI	Svarbių faktų nenustatėme ir pastebėjimų neteikiame	1	15 proc.	0.15	Rekomendacijų neteikiame
13.5	AI	Svarbių faktų nenustatėme ir pastebėjimų neteikiame	1	15 proc.	0.15	Rekomendacijų neteikiame
13.6	AI	Svarbių faktų nenustatėme ir pastebėjimų neteikiame	1	10 proc.	0.10	Rekomendacijų neteikiame
13.7	AI	Svarbių faktų nenustatėme ir pastebėjimų neteikiame	1	10 proc.	0.10	Rekomendacijų neteikiame
Bendra išvada:		Bendra išvada paremta visų 7 kriterijų susumuotu vertinimu ir <u>auditoriaus profesine nuomone</u>	Bendras įvertinimas balais – 1. 1 kategorija. Veikia gerai			Tobulinti nereikia (taikoma IP, AI)

2.2.14 14 pagrindinis reikalavimas. Tinkamas sąskaitų auditas

14 pagrindinis reikalavimas (taikomas tik IP VKS) – tinkamas sąskaitų auditas – yra išskaidytas į 4 dalis, kurios detalai aprašytos šios ataskaitos 1 priede - VKS tikrinimo klausimyno darbalaukyje „Pagrindiniai reikalavimai“, 14.1–14.4 papunkčiuose. Šių papunkčių vertinimas aprašytas toliau.

14.1–14.4 reikalavimai. Šių papunkčių reikalavimai apima visą SEK audito procesą, dalis procedūrų apima kelis punktus, todėl vertinsime šiuos papunkčius bendrai (išskaidytas vertinimas pateiktas 1 ataskaitos priede). Šie papunkčiai VKS EK gairėse apima BNR 69(6), 77 (1), (3), 78, 98 straipsnius, todėl atlikus vertinimą šiam reikalavimui vertinimo rezultatai dalinai padengs ir reikalavimus nurodytuose BNR straipsniuose. Tikrindami šių papunkčių reikalavimus, pagrinde rėmėmės AI pateiktomis audito strategijomis ir jų priedais, veiklos procedūrų aprašais bei jų priedais ir kitais aktualiais VKS AI tikrinimui dokumentais bei informacija (detalus tikrintų dokumentų sąrašas pateiktas šios ataskaitos 2 skyriaus 1 dalyje ir 1 priede).

Vertinimo metu buvo patikrinta ši 14.1–14.4 papunkčių reikalavimus atitinkanti informacija:

- pateiktoje IP audito strategijoje detalai aprašyta sąskaitų (SEK) auditų atlikimo metodika, tikslai, uždaviniai, tarptautiniu mastu pripažintų audito standartų laikymasis ir kita aktuali informacija.
- sąskaitų auditai atliekami kasmet, detalus grafikas nurodytas 2021–2027 m. programavimo laikotarpio audito plane, ir numatyti visam programavimo laikotarpiui, numatyta galimybė dalinai remtis nepriklausomais audito paslaugų teikėjais;
- audito darbo dokumentavimas ir planavimas aprašytas šiose procedūrose: audito darbo planavimas; dokumentinis patikrinimas; audito darbo dokumentavimas; audito programos rengimas;

- sąskaitų audito atlikimo metodika detalai aprašyta šiose procedūrose: SEKA SEK audito atlikimas, atrankos atlikimas; audito reikšmingumo nustatymas; audito patikimumo nustatymas; patikros vietoje atlikimas; pastebėjimų rengimas, derinimas ir teikimas AS;
- išorės ekspertų pasitelkimas aprašytas šiose procedūrose: išorės ekspertų ir išorės auditorių pritraukimas ir jų teikiamų paslaugų priežiūra; bendradarbiavimo dokumento rengimas, pateikimas ir atnaujinimas;
- IAS ir CVAS nuostatuose bei procedūrų aprašuose numatytas tarptautiniu mastu pripažintų audito standartų laikymasis;
- aprašyta MKA rengimo ir teikimo EK metodika – MKA rengimas, derinimas ir teikimas AS, EK procedūroje. Nurodyti rengimo ir teikimo terminai, sistemų (VKS), veiksmų (deklaruotų EK išlaidų) ir sąskaitų (SEK) auditų rezultatai įforminami MKA. Pasirašytą MKA ir metinę audito nuomonę ne vėliau kaip iki vasario 15 d. CVAS vedėjas pateikia EK per SFC2021;
- išorės ekspertų pasitelkimas aprašytas šiose procedūrose: išorės ekspertų ir išorės auditorių pritraukimas ir jų teikiamų paslaugų priežiūra; bendradarbiavimo dokumento rengimas, pateikimas ir atnaujinimas;
- veiksmų ir rekomendacijų priežiūros metodika aprašyta šiose procedūrose: rekomendacijų įgyvendinimo priežiūra; audituojamų subjektų apklausos analizė.

Įvertinę aukščiau pateiktą informaciją, manome, kad IP AI yra įdiegtos pakankamai tinkamos procedūros atlikti tinkamus sąskaitų EK auditus.

Mažos, vidutinės ar didelės svarbos faktų šiam reikalavimui nenustatėme. Atsižvelgdami į tai, šiam reikalavimui suteikiame **1 kategoriją. Veikia gerai. Tobulinti nereikia arba reikia tik minimaliai patobulinti.**

15 lentelė. 14 pagrindinio reikalavimo vertinimas, pastebėjimai ir rekomendacijos

PR Nr.	Inst.	Pastebėjimas	Vertinimas*		Bendras vertinimas	Rekomendacija
			Kategorija	Svertinė vertė		
14.1	AI	Svarbių faktų nenustatėme ir pastebėjimų neteikiame	1	30 proc.	0.30	Rekomendacijų neteikiame
14.2	AI	Svarbių faktų nenustatėme ir pastebėjimų neteikiame	1	40 proc.	0.40	Rekomendacijų neteikiame
14.3	AI	Svarbių faktų nenustatėme ir pastebėjimų neteikiame	1	15 proc.	0.15	Rekomendacijų neteikiame
14.4	AI	Svarbių faktų nenustatėme ir pastebėjimų neteikiame	1	15 proc.	0.15	Rekomendacijų neteikiame
Bendra išvada:		Bendra išvada paremta visų 4 kriterijų susumuotu vertinimu ir <u>auditoriaus profesine nuomone</u>	Bendras įvertinimas balais – 1. 1 kategorija. Veikia gerai			Tobulinti nereikia (taikoma IP, AI)

2.2.15 15 pagrindinis reikalavimas. Tinkamos patikimos audito nuomonės teikimo ir metinės kontrolės ataskaitos / auditų santraukos rengimo procedūros

15 pagrindinis reikalavimas (taikomas IP ir NKL VKS) – tinkamos patikimos audito nuomonės teikimo ir metinės kontrolės ataskaitos / auditų santraukos rengimo procedūros – yra išskaidytas į 4 dalis, kurios detalios aprašytos šios ataskaitos 1 priede - VKS tikrinimo klausimyno darbalaukyje „Pagrindiniai reikalavimai, 15.1–15.4 papunkčiuose. Šių papunkčių vertinimas aprašytas toliau.

15.1–15.4 reikalavimai. Šių papunkčių reikalavimai apima visą VKS (sistemų) audito procesą, dalis procedūrų apima kelis punktus, todėl vertinsime šiuos papunkčius bendrai (išskaidytas vertinimas pateiktas 1 ataskaitos priede). Šie papunkčiai VKS EK gairėse apima BNR 69(6), 77 (3), 78, 98 (1)(c, d) straipsnius, todėl atlikus vertinimą šiam reikalavimui vertinimo rezultatai dalinai padengs ir reikalavimus nurodytuose BNR straipsniuose. Šių papunkčių vertinimo metu buvo dalinai įvertinti NKL finansavimo sutarties su EK 1 priedo 1, 3, 5 punktų ir 11, 12 straipsnių reikalavimai, bei Reglamento (ES) 2021/241 22 straipsnių reikalavimai.

Tikrindami šių papunkčių reikalavimus, pagrinde rėmėmės AI pateiktomis audito strategijomis ir jų priedais, veiklos procedūrų aprašais bei jų priedais ir kitais aktualiais VKS AI tikrinimui dokumentais bei informacija (detalus tikrintų dokumentų sąrašas pateiktas šios ataskaitos 2 skyriaus 1 dalyje ir 1 priede).

Vertinimo metu buvo patikrinta ši 15.1–15.4 papunkčių reikalavimus atitinkanti informacija:

- pateiktoje IP strategijoje detalios aprašyta: SIA nustatymo metodikos išankstinis vertinimas; sistemų, veiksmų ir sąskaitų auditų atlikimo metodika, tikslai, uždaviniai; VP patikrinimai; tarptautiniu mastu pripažintų auditų standartų laikymasis; bendra audito metodologija; rizikos vertinimas ir kita aktuali informacija;
- pateiktoje NKL strategijoje detalios aprašyta: SIA nustatymo metodikų ex-ante vertinimas; NKL VKS auditų ir NKL įgyvendinimo auditų atlikimo metodika, tikslai, uždaviniai; tarptautiniu mastu pripažintų auditų standartų laikymasis; bendra audito metodologija; rizikos vertinimas ir kita aktuali informacija;
- su IP ir NKL audito strategijomis pateikti detalūs IP ir NKL AI auditų 2021–2027 m. programavimo laikotarpio planai, numatyta galimybė dalinai remtis nepriklausomais audito paslaugų teikėjais;
- IP ir NKL audito darbo dokumentavimas ir planavimas aprašytas šiose procedūrose: audito darbo planavimas; dokumentinis patikrinimas; audito darbo dokumentavimas; audito programos rengimas; kokybės užtikrinimas;
- pateiktos VKS auditų atlikimą aprašančios IP procedūros: KT atlikimas (IP VKS auditas); SEK audito atlikimas; rizikos vertinimas; VKS pokyčių analizė MKA pateikimui; audito atrankos atlikimas; pastebėjimų rengimas, derinimas ir teikimas AS; TAR rengimas ir teikimas AS, EK; MKA rengimas, derinimas ir teikimas AS, EK;
- pateiktos NKL auditų atlikimą aprašančios procedūros: KT atlikimas (NKL VKS auditas); audito atrankos atlikimas; VKS pokyčių analizė auditų santraukos pateikimui; audito programos rengimas; auditų santraukos rengimas; audito ataskaitos rengimas ir teikimas;
- IAVDD ir CVAS nuostatuose bei procedūrų aprašuose numatytas tarptautiniu mastu pripažintų auditų standartų laikymasis;
- nuomonės rengimas aprašytas nuomonės rengimo procedūroje;
- Auditų santraukų / ataskaitos (taikoma NKL) ir MKA (taikoma IP) rengimo ir teikimo metodika aprašyta šiose procedūrose: MKA rengimas, derinimas ir teikimas AS, EK (IP) ir audito ataskaitos rengimas ir teikimas AS (NKL) procedūrose. Pasirašytą MKA ne vėliau kaip iki vasario 15 d. CVAS vedėjas pateikia EK per SFC2021. NKL naudojamos šios procedūros: auditų santraukos rengimo ir audito ataskaitos rengimo procedūros;
- išorės ekspertų pasitelkimas aprašytas šiose procedūrose: išorės ekspertų ir išorės auditorių pritraukimas ir jų teikiamų paslaugų priežiūra; bendradarbiavimo dokumento rengimas, pateikimas ir atnaujinimas;
- veiksmų ir rekomendacijų priežiūros metodika aprašyta šiose IP ir NKL AI procedūrose: rekomendacijų įgyvendinimo priežiūra; audituojamų subjektų apklausos analizė.

Įvertinę aukščiau pateiktą informaciją, manome, kad IP ir NKL AI yra įdiegtos pakankamai tinkamos audito nuomonės teikimo ir metinės kontrolės ataskaitos / auditų santraukos rengimo procedūros.

Mažos, vidutinės ar didelės svarbos faktų šiam reikalavimui nenustatėme. Atsižvelgdami į tai, šiam reikalavimui suteikiame **1 kategoriją. Veikia gerai. Tobulinti nereikia arba reikia tik minimaliai patobulinti.**

16 lentelė. 15 pagrindinio reikalavimo vertinimas, pastebėjimai ir rekomendacijos

PR Nr.	Inst.	Pastebėjimas	Vertinimas*		Bendras vertinimas	Rekomendacija
			Kate-gorija	Svertinė vertė		
15.1	AI	Svarbių faktų nenustatėme ir pastebėjimų neteikiame	1	30 proc.	0.30	Rekomendacijų neteikiame
15.2	AI	Svarbių faktų nenustatėme ir pastebėjimų neteikiame	1	40 proc.	0.40	Rekomendacijų neteikiame
15.3	AI	Svarbių faktų nenustatėme ir pastebėjimų neteikiame	1	15 proc.	0.15	Rekomendacijų neteikiame
15.4	AI	Svarbių faktų nenustatėme ir pastebėjimų neteikiame	1	15 proc.	0.15	Rekomendacijų neteikiame
Bendra išvada:		Bendra išvada paremta visų 4 kriterijų susumuotu vertinimu ir auditoriaus profesine nuomone	Bendras įvertinimas balais – 1. 1 kategorija. Veikia gerai			Tobulinti nereikia arba reikia tik minimaliai patobulinti (taikoma IP ir NKL, AI)

2.3 Pagrindinių VKS reikalavimų bendra išvada

Mūsų vertinimo rezultatas yra grindžiamas atskirais 15 pagrindinių reikalavimų vertinimais ir auditoriaus profesine nuomone (detalus kiekvieno reikalavimo vertinimas pateiktas šios ataskaitos 2.2 punkte). Apibendrintas vertinimas ir bendros išvados pateikiamos lentelėje toliau.

17 lentelė. Pagrindinių reikalavimų apibendrintas vertinimas

Tai-koma	Institu-cija	Pagrindinis reikalavimas	Vertinimas		Bendras vertinimas IP	Bendras vertinimas NKL	Reikalavimo Išvada
			Kate-gorija	Svertinė vertė (IP / NKL)			
IP ir NKL	VI, TI, ADMI	1 pagrindinis reikalavimas. Tinkamas funkcijų atskyrimas ir rašytiniai susitarimai dėl TI deleguojamų ataskaitų teikimo, priežiūros ir stebėsenos užduočių	1	7% / 10%	0.07	0.10	Reikia tik minimaliai patobulinti
IP ir NKL	VI, TI, ADMI	2 pagrindinis reikalavimas. Tinkami veiksmų atrankos kriterijai ir procedūros	1	10% / 12%	0.10	0.12	Reikia tik minimaliai patobulinti
IP ir NKL	VI, TI, ADMI	3 pagrindinis reikalavimas. Tinkamos informacijos apie atrinktų veiksmų paramai taikytinas sąlygas teikimas paramos gavėjams	1	3% / 4%	0.03	0.04	Tobulinti nereikia
IP ir NKL	VI, TI, ADMI	4 pagrindinis reikalavimas. Tinkami valdymo patikrinimai	1	10% / 12%	0.10	0.12	Tobulinti nereikia
IP ir NKL	VI, TI, ADMI	5 pagrindinis reikalavimas. Veiksminga užtikrinimo sistema,	1	10% / 12%	0.10	0.12	Tobulinti nereikia

		kad turimi visi audito sekai reikalingi dokumentai					
IP ir NKL	VI, TI, ADMI	6 pagrindinis reikalavimas. Patikima informacinė sistema, skirta stebėsenos, vertinimo, finansų valdymo, patikrinimų ir audito duomenų įrašymui ir saugojimui	1	10% / 12%	0.10	0.12	Tobulinti nereikia
IP ir NKL	VI, TI, ADMI	7 pagrindinis reikalavimas. Veiksmingas sukčiavimo, korupcijos ir interesų konflikto prevencijos, nustatymo ir ištaisymo priemonių įgyvendinimas	1	5% / 7%	0.05	0.07	Reikia tik minimaliai patobulinti
IP ir NKL	VI, TI, ADMI	8 pagrindinis reikalavimas. Tinkamos VP rengimo procedūros	1	3% / 5%	0.03	0.05	Tobulinti nereikia
IP	VI, TI, ADMI	9 pagrindinis reikalavimas. Tinkamos patvirtinimo procedūros, kad į sąskaitas įtrauktos išlaidos yra teisėtos ir tvarkingos	1	7%	0.07		Tobulinti nereikia
IP	VI, TI, ADMI	10 pagrindinis reikalavimas. Tinkamos mokėjimo paraiškų ir sąskaitų rengimo, tvirtinimo ir pateikimo procedūros	1	3%	0.03		Tobulinti nereikia
IP ir NKL	AI	11 pagrindinis reikalavimas. Tinkamas AI funkcijų atskyrimas ir jų funkcinis tarpusavio nepriklausomumas ir audito darbas atliekamas pagal tarptautiniu mastu pripažintus audito standartus	1	6% / 8%	0.06	0.08	Tobulinti nereikia
IP ir NKL	AI	12 pagrindinis reikalavimas. Tinkamas sistemų auditas	1	7% / 9%	0.07	0.09	Tobulinti nereikia
IP ir NKL	AI	13 pagrindinis reikalavimas. Tinkamas veiksmų auditas	1	7%	0.07		Tobulinti nereikia
IP	AI	14 pagrindinis reikalavimas. Tinkamas sąskaitų auditas	1	5%	0.05		Tobulinti nereikia
IP ir NKL	AI	15 pagrindinis reikalavimas. Tinkamos patikimos audito nuomonės teikimo ir MKA rengimo procedūros	1	7% / 9%	0.07	0.09	Tobulinti nereikia
Bendra IP VKS išvada		Bendra išvada paremta visų 15 pagrindinių kriterijų atskirais vertinimais ir auditoriaus profesine nuomone	Bendras IP VKS vertinimas balais – 1.00. Skiriame 1 kategorija. Veikia gerai				Reikia tik minimaliai patobulinti (taikoma IP VKS: VI, TI, ADMI, AI)
Bendra išvada dėl IP VKS: VI, TI, ADMI			Remdamiesi 1–10 pagrindinių kriterijų atskirais vertinimais ir auditoriaus profesine nuomone skiriame 1 kategorija. Veikia gerai				Reikia tik minimaliai patobulinti (taikoma IP VKS: VI, TI, ADMI)
Bendra išvada dėl IP VKS: AI			Remdamiesi 11–15 pagrindinių kriterijų atskirais vertinimais ir auditoriaus profesine nuomone skiriame 1 kategorija. Veikia gerai				Tobulinti nereikia (taikoma IP VKS: AI)
Bendra NKL VKS išvada:		Bendra išvada paremta visų 15 pagrindinių kriterijų atskirais vertinimais ir auditoriaus profesine nuomone	Bendras NKL VKS vertinimas balais – 1.00. Skiriame 1 kategorija. Veikia gerai				Veikia. Reikia šiek tiek patobulinti (taikoma NKL VKS: VI, TI, ADMI, AI)
Bendra išvada dėl NKL VKS: VI, ADMI			Remdamiesi 1–10 pagrindinių kriterijų atskirais vertinimais ir auditoriaus profesine nuomone skiriame 1 kategorija. Veikia gerai				Reikia tik minimaliai patobulinti (taikoma IP VKS: VI, TI, ADMI)

Bendra išvada dėl NKL VKS: AI

Remdamiesi 11–15 pagrindinių kriterijų atskirais vertinimais ir auditoriaus profesine nuomone skiriame 1 kategoriją. Veikia gerai

Tobulinti nereikia (taikoma NKL VKS: AI)

Vertinimo srities kriterijai

1 kategorija. Veikia gerai. Tobulinti nereikia arba reikia tik minimaliai patobulinti. Trūkumų nėra arba nustatyti tik nedideli trūkumai. Šie trūkumai neturi poveikio arba turi nedidelį poveikį tam, kaip vykdomi vertinami pagrindiniai reikalavimai ir (arba) kaip veikia institucijos ir (arba) sistema.

2 kategorija. Veikia. Reikia šiek tiek patobulinti. Nustatyta tam tikrų trūkumų. Šie trūkumai turi vidutinį poveikį tam, kaip vykdomi vertinami pagrindiniai reikalavimai ir (arba) kaip veikia institucijos ir (arba) sistema. Parengtos rekomendacijos, ką turi įgyvendinti audituojama institucija.

3 kategorija. Veikia iš dalies. Reikia iš esmės tobulinti. Nustatyti dideli trūkumai, dėl kurių fondams kyla pažeidimų rizika. Jie turi didelį poveikį tam, kaip vykdomi pagrindiniai reikalavimai ir (arba) veikia institucijos ir (arba) sistema.

4 kategorija. Iš esmės neveikia. Nustatyta daug didelių ir (arba) plačiai paplitusių trūkumų, dėl kurių fondams kyla pažeidimų rizika. Poveikis tam, kaip veiksmingai vykdomi vertinami pagrindiniai reikalavimai ir (arba) veikia institucijos ir (arba) sistema, yra didelis – jie beveik arba visiškai nevykdomi ir neveikia.

Norime atkreipti dėmesį, kad VI turi užtikrinti tinkamą TI / ADMI VKS funkcijų atlikimą, o TI / ADMI atitinkamai įdiegti tinkamas sistemas bei procedūras joms atlikti. Atsižvelgdami į tai ir į pagrindinių reikalavimų aprašymus bei Sutarties 1 priedo reikalavimus, manome, kad 1–10 pagrindiniai reikalavimai taikytini VI ir TI / ADMI.

Toliau lentelėje teikiame mažos, vidutinės ar didelės svarbos nustatytus faktus vertinant pagrindinius IP ir NKL VKS reikalavimus.

18 lentelė. Nustatyti reikšmingi faktai ir rekomendacijos

Taikoma	Institucija	Reikalavimas	Nustatyti faktai (detaliai aprašyti faktai pateikti ataskaitos 2.2 dalyje)	Rekomendacija	Vertinimas
IP ir NKL	VI, TI, ADMI	1.1	Vidutinės svarbos (V): Neparengtas VI ir TI bendradarbiavimo susitarimas.	Rekomenduojame parengti bendradarbiavimo susitarimus tarp VI ir TI, kuriuose būtų detaliai aprašytos VI funkcijos ir funkcijos, deleguotos TI, bei kiti bendradarbiavimo tarp institucijų nuostatai.	1
IP ir NKL	VI, TI, ADMI	1.4, 1.5	Vidutinės svarbos (V): Neparengtas VI ir TI bendradarbiavimo susitarimas.	Rekomenduojame parengti bendradarbiavimo susitarimus tarp VI ir TI, kuriuose būtų detaliai aprašytos VI funkcijos ir funkcijos, deleguotos TI, bei kiti bendradarbiavimo tarp institucijų nuostatai.	1
IP ir NKL	VI, TI, ADMI	7	Mažos svarbos (M): Šiuo metu nėra naudojama ARACHNE – EK sukurta integruota duomenų gavybos ir duomenų gerinimo IT rizikos vertinimo priemonė įgyvendinant sukčiavimo, korupcijos ir interesų konflikto prevencijos, nustatymo ir ištaisymo priemones.	Rekomenduojame įvertinti ARACHNE įrankio naudojimo tikslingumą ir poreikį prižiūrėti ES lėšomis finansuojamus projektus.	1

Norime atkreipti dėmesį, kad, vadovaujantis EK VKS gairių rekomendacijomis, mes turime vertinti kiekvieną pagrindinį kriterijų atskirai, todėl kai kurie nustatyti faktai kartojasi, nes yra taikytini keliems pagrindiniams reikalavimams.

2.4 BNR reikalavimų bendra išvada

2.2 ir 2.3 ataskaitos dalyse vertindami pagrindinius reikalavimus, nurodytus EK VKS gairėse, Sutarties 1 priedo techninėje specifikacijoje ir BNR XI priede, įvertinome ir taikytinus šiems 15 pagrindinių kriterijų BNR skyrių reikalavimus (taikytini skyriai nurodyti prie kiekvieno pagrindinio kriterijaus vertinimo). Papildomai atlikome taikytinų BNR punktų vertinimą, kurio metu atsižvelgėme ir į pagrindinių kriterijų vertinimus. Toliau pateikiame apibendrintą BNR punktų vertinimo išvadą (detalesnis vertinimas aprašytas ataskaitos 1 priede, pagrindinių reikalavimų ir BNR reikalavimų dalyse, ataskaitos 2.2 dalyje). Vertinimas taikomas tik IP, BNR straipsniai buvo pasirinkti remiantis auditoriaus profesine nuomone ir pagrindinių reikalavimų metu atliktais vertinimais.

19 lentelė. BNR reikalavimų apibendrintas vertinimas

Reg. str.	Aprašymas	Kategorija	Svertinė vertė %	Bendras vertinimas	Išvada
16 str.	Veiklos peržiūros planas	1	1	0.01	Veikia gerai
21 str.	Programų rengimas ir teikimas	1	2	0.02	Veikia gerai
28 str.	Integruotas teritorinis vystymas	1	3	0.03	Veikia gerai
38 str.	SK	1	1	0.01	Veikia gerai
42 str.	Duomenų perdavimas	1	7	0.07	Veikia gerai
43 str.	Galutinė veiklos rezultatų ataskaita	1	2	0.02	Veikia gerai
44 str.	Valstybės narės atliekami vertinimai	1	2	0.02	Veikia gerai
46–47 str.	Fondų paramos matomumas	1	2	0.02	Veikia gerai
48 str.	Už komunikaciją atsakingi pareigūnai ir tinklai	1	1	0.01	Veikia gerai
49 str.	VI funkcijos	1	5	0.05	Veikia gerai
63 str.	Tinkamumas finansuoti	1	7	0.07	Veikia gerai
69 str.	Valstybių narių pareigos	1	7	0.07	Veikia gerai
71 str.	Programos institucijos	1	5	0.05	Veikia gerai

72 str.	VI funkcijos	1	10	0.10	Veikia gerai
73 str.	VI vykdoma veiksmų atranka	1	2	0.02	Veikia gerai
74 str.	VI vykdomas programos valdymas	1	8	0.08	Veikia gerai
75 str.	VI parama SK darbui	1	1	0.01	Veikia gerai
76 str.	Apskaitos funkcija	1	2	0.02	Veikia gerai
77 str.	AI funkcijos	1	7	0.07	Veikia gerai
78 str.	Audito strategija	1	3	0.03	Veikia gerai
80 str.	Vieno audito tvarka	1	2	0.02	Veikia gerai
81 str.	Valdymo patikrinimai ir finansinių priemonių audita	1	10	0.10	Veikia gerai
84 str.	Proporcinesnės tvarkos taikymo sąlygos		Netaikoma		Netaikoma
88 str.	Gražinimas	1	2	0.02	Veikia gerai
89 str.	Mokėjimų rūšys	1	2	0.02	Veikia gerai
91 str.	Mokėjimo paraiškos	1	2	0.02	Veikia gerai
98 str.	Sąskaitų turinys ir pateikimas	1	2	0.02	Veikia gerai
103 str.	Valstybių narių atliekamos finansinės pataisos	1	2	0.02	Veikia gerai
Bendra IP VKS išvada pagal taikytinus reglamento punktus. Bendra išvada paremta visų pirmiau išvardintų BNR straipsnių vertinimais ir auditoriaus profesine nuomone			Bendras IP VKS vertinimas balais – 1.00. Skiriame 1 kategorija. Veikia gerai		
Bendra išvada dėl IP VKS: VI, TI, ADMI			1 kategorija. Veikia gerai		
Bendra išvada dėl IP VKS: AI			1 kategorija. Veikia gerai		

2.5 NKL sutarties su EK ir Reglamento (ES) 2021/241 reikalavimų bendra išvada

2.2 ir 2.3 ataskaitos dalyse vertindami pagrindinius reikalavimus, nurodytus EK VKS gairėse, Sutarties 1 priedo techninėje specifikacijoje ir BNR XI priede, įvertinome ir reikalavimus, nurodytus NKL finansavimo sutartyje su EK bei Reglamento (ES) 2021/241 punktuose. Toliau pateikiame apibendrintas šių vertinimų išvadas (detalesnis vertinimas aprašytas ataskaitos 1 priede, ataskaitos 2.2 dalyje). Vertinimas taikomas tik NKL, finansavimo sutarties bei atitinkamo reglamento straipsniai buvo pasirinkti remiantis auditoriaus profesine nuomone ir pagrindinių reikalavimų metu atliktais vertinimais.

Kadangi pagrindinių reikalavimų vertinimo metu nebuvo detalai įvertinti Sutarties 1 priedo, 8.2.10, 8.2.18 ir 8.2.20 punktai. Jų vertinimą pateikiame žemiau:

Tinkamos mokėjimo prašymų EK rengimo, pateikimo ir patvirtinimo procedūros (tik NKL ADMI) – buvo įvertintos tikrinant atitiktį NKL finansavimo sutarties 6 str. reikalavimams. Dėl tikslumo, pateikiame šio punkto atitikties vertinimą toliau.

- IP ir NKL administravimo taisyklėse, NKL prašymo EK rengimas ir teikimas dalyje, numatyta, kad NKL ADMI – CPVA rengia prašymą EK sumokėti finansinį įnašą ir kartu su šiuo prašymu kiekvienų metų I ir III ketvirčiais (ne dažniau kaip 2 kartus per metus) teikia EK per FENIX Reglamento (ES) 2021/241 22 straipsnio 2 dalies c punkto i ir ii papunkčiuose nurodytus dokumentus – VI parengtą valdymo deklaraciją ir AI parengtą atliktų auditų santrauką.

Prašymų EK rengimo ir teikimo procedūra detalčiau aprašyta IP ir NKL administravimo taisyklių 10 priede:

- ✓ ADMI – CPVA 2 kartus per metus rengia ir teikia prašymus EK;
- ✓ prašymų EK projektai, kartu su informacija (dokumentus ir viešai prieinamas nuorodas) įrodančia rodiklių pasiekimą ir valdymo deklaracijos projektus iki n metų liepos 31 dienos (už ataskaitinį laikotarpį nuo n metų sausio 1 dienos iki n metų birželio 30 dienos) ir iki n + 1 metų sausio 31 dienos (už ataskaitinį laikotarpį nuo n metų liepos 1 dienos iki n metų gruodžio 31 dienos) bus teikiami AI ir VI per INVESTIS;
- ✓ prašymai EK, patikslinti pagal AI ir VI pastabas (jei tokių buvo) iki n metų rugsėjo 30 dienos (už ataskaitinį laikotarpį nuo n metų sausio 1 dienos iki n metų birželio 30 dienos) ir iki n + 1 metų vasario 28 dienos (už ataskaitinį laikotarpį nuo n metų liepos 1 dienos iki n metų gruodžio 31 dienos) teikiami EK per FENIX sistemą;

- ✓ prašymai EK pateikiami pagal Finansinio susitarimo II priede nustatytą formą kartu su dokumentais ir viešai prieinamomis nuorodomis apie rodiklių pasiekimą, Bendradarbiavimo susitarime nustatyta tvarka pateiktus VI parengtą valdymo deklaraciją pagal Finansinio susitarimo III priede nustatytą formą ir AI parengtą auditų santrauką;
 - ✓ VI, suderinusi su NKL ADMI – CPVA, gali nustatyti kitus prašymo EK pateikimo terminus. Apie pakeistus prašymo EK pateikimo terminus VI nedelsdama, ne vėliau kaip kitą darbo dieną, informuoja AI;
- ADMI – CPVA išlaidų deklaravimo, lėšų prognozavimo bei EGADP tarpinių ir siektinių reikšmių pasiekimo procedūroje, EGADP tarpinių ir siektinių reikšmių pasiekimas ir ataskaitų teikimas EK dalyje detalai aprašyta NKL prašymų EK rengimo ir teikimo tvarka.

Įvertinę aukščiau pateiktą informaciją, manome, kad NKL VKS parengtos tinkamos mokėjimo prašymų EK rengimo, pateikimo ir patvirtinimo procedūros.

Tinkami NKL įgyvendinimo auditai (tarpinių ir siektinių reikšmių) (tik NKL AI) – buvo įvertinti tikrinant atitiktį NKL finansavimo sutarties 1 priedo, 5 punkto reikalavimams (tinkami ir nepriklausomi auditai). Dėl tikslumo, pateikiame šio punkto atitikties vertinimą toliau:

- NKL audito strategijoje aprašyta NKL įgyvendinimo auditų metodika: nurodyti tikslai, uždaviniai, tarpinių ir siektinių reikšmių vertinimo kriterijai, atrankos metodika ir kt.;
- kartu su NKL audito strategija buvo pateikti NKL auditų planai visam NKL administravimo laikotarpiui;
- pateiktos NKL auditų atlikimą aprašančios procedūros: KT atlikimas (VKS auditai); audito atrankos atlikimas; VKS pokyčių analizė auditų santraukos pateikimui; audito programos rengimas; auditų santraukos rengimas; audito ataskaitos rengimas ir teikimas;
- audito darbo dokumentavimas ir planavimas aprašytas bendrose IP ir NKL procedūrose: audito darbo planavimas ir audito darbo dokumentavimas.

Įvertinę aukščiau pateiktą informaciją, manome, kad NKL VKS tinkamai atliekami NKL įgyvendinimo auditai.

Tinkama NKL pažangos stebėsenos procedūra (pagal NKL, įgyvendinimo sutartį ir bendrus rodiklius) ir stebėsenos ir įgyvendinimo priemonėse pateikiami išsamūs, tikslūs ir patikimi NKL apibrėžtų rodiklių (tarpinės ir siektinės reikšmės) duomenys (taikoma tik NKL VI) – buvo įvertinta tikrinant atitiktį NKL finansavimo sutarties 1 priedo, 1 punkto reikalavimams. Dėl tikslumo, pateikiame šio punkto atitikties vertinimą toliau:

IP ir NKL administravimo taisyklėse, Projektų įgyvendinimo stebėsenos ir mokėjimai projekto vykdytoji dalyje, numatyta, kad:

- projekto vykdytojas ADMI teikia veiklos ataskaitas;
- už veiklos ataskaitos tikrinimą, išlaidų pagrindimo dokumentų tikrinimą ir tinkamų finansuoti išlaidų nustatymą atsakinga ADMI. Tikrindama veiklos ataskaitą, ADMI tikrina projekto veiklų pažangos pagrindimo dokumentus, projekto išlaidas ir rezultato pasiekimo įrodymo pirminius dokumentus;
- stebėsenos rodiklių nustatymas ir vertinimas.

VI – FM ID, ES investicijų įgyvendinimo priežiūros procedūroje numatyta įgyvendinamų projektų išlaidų patikros, pirkimo dokumentų patikros, JP projektų tinkamumo finansuoti patikros ir patikrų vietose atlikimo atrankinių tvarkų derinimas;

VI – FM ID, stebėsenos rodiklių priežiūros procedūroje nustatyta IP ir NKL stebėsenos rodiklių planavimo ir pasiekimo priežiūros tvarka. Procedūroje numatyta, kad, vykdydami stebėsenos rodiklių pasiekimo priežiūrą, atsakingi darbuotojai analizuoja informaciją apie IP ir NKL stebėsenos rodiklių pasiekimą (numatyta ateityje naudotis INVESTIS duomenimis);

Įvertinę aukščiau pateiktą informaciją, manome, kad NKL VKS parengtos tinkamos pažangos stebėsenos procedūros.

20 lentelė. NKL finansavimo sutarties su EK reikalavimų apibendrintas vertinimas

Eil. Nr.	Aprašymas (pagal NKL finansavimo sutartį su EK)	Kategorija	Svertinė vertė %	Bendras vertinimas	Išvada
----------	---	------------	------------------	--------------------	--------

1	1 priedo 1 reikalavimas: veiksminga ir efektyvi vidaus kontrolės sistema, įskaitant tinkamą funkcijų atskyrimą ir ataskaitų teikimo bei stebėsenos tvarką	1	12	0.12	Veikia gerai
2	1 priedo 2 reikalavimas: kova su sukčiavimu ir korupcija, dvigubas finansavimas	1	10	0.10	Veikia gerai
3	1 priedo 3 reikalavimas: VP / deklaracija ir auditų santrauka	1	8	0.08	Veikia gerai
4	1 priedo 4 reikalavimas: siektinų reikšmių ir tikslų įgyvendinimas bei horizontalių patikimo finansų valdymo principų laikymasis	1	12	0.12	Veikia gerai
5	1 priedo 5 reikalavimas: tinkami ir nepriklausomi auditai	1	8	0.08	Veikia gerai
6	1 priedo 6 reikalavimas: veiksminga sistema, užtikrinanti, kad būtų saugoma visa informacija ir dokumentai, reikalingi audito sekai atlikti	1	12	0.12	Veikia gerai
6 str.	Mokėjimo prašymas, sąlygų patikrinimas ir išmokėjimas: užtikrinimas, kad atitinkamos įmokos etapai ir tikslai buvo patenkinamai įvykdyti	1	8	0.08	Veikia gerai
7 str.	Ex-post ataskaitų apie klimato kaitos tikslus teikimas	1	3	0.03	Veikia gerai
10 str.	Tinkamas informacijos ES paramos viešinimas, informacijos sklaida, matomumas	1	5	0.05	Veikia gerai
11 str.	ES fondų ir finansinių interesų apsauga	1	15	0.15	Veikia gerai
12 str.	Suteikiamos tinkamos sąlygos EK, OLAF, ECA ir EPPO atliekamiems patikrinimams atlikti	1	4	0.04	Veikia gerai
14 str.	Tinkama komunikacija tarp suinteresuotų šalių	1	3	0.03	Veikia gerai
Bendra NKL VKS išvada pagal NKL finansavimo sutarties su EK punktus. Bendra išvada paremta visų pirmiau išvardintų reikalavimų vertinimais ir auditoriaus profesine nuomone.			Bendras NKL VKS vertinimas balais – 1.00. Skiriame <u>1 kategorija. Veikia gerai</u>		
Bendra išvada dėl NKL VKS: VI			1 kategorija. Veikia gerai		
Bendra išvada dėl NKL VKS: ADMI			1 kategorija. Veikia gerai		
Bendra išvada dėl NKL VKS: AI			1 kategorija. Veikia gerai		

21 lentelė. Reglamento (ES) 2021/241 reikalavimų apibendrintas vertinimas

Nr.	Aprašymas (pagal Reglamentą (ES) 2021/241)	Kategorija	Svertinė vertė %	Bendras vertinimas	Išvada
17 str.	Tinkamumas finansuoti	1	15	0.15	Veikia gerai
18 str.	NKL	1	10	0.10	Veikia gerai
22 str.	Sąjungos finansinių interesų apsauga	1	50	0.50	Veikia gerai
27 str.	Valstybių narių per Europos semestrą teikiamos ataskaitos	1	10	0.10	Veikia gerai
34 str.	Informavimas, komunikacija ir viešinimas	1	15	0.15	Veikia gerai
Bendra NKL VKS išvada pagal Reglamento (ES) 2021/241 punktus. Bendra išvada paremta visų pirmiau išvardintų reikalavimų vertinimais ir auditoriaus profesine nuomone.			Bendras NKL VKS vertinimas balais – 1.00. Skiriame <u>1 kategorija. Veikia gerai</u>		
Bendra išvada dėl NKL VKS: VI, ADMI			1 kategorija. Veikia gerai		
Bendra išvada dėl NKL VKS: AI			1 kategorija. Veikia gerai		

Pažymėtina, kad interviu su CVAS atstovais metu detalai paaiškintas procesas dėl *Ex-post* ataskaitų apie klimato kaitos tikslų pasiekimo teikimą EK. Numatyta deklaruoti šias „žaliąsias“ išlaidas per FENIX sistemą, kuri buvo pristatyta interviu metu ir parodyta, kaip ją naudojamosi. Procedūros dėl šio reikalavimo bus atnaujintos, kai bus galutinai suderinti procesai su EK. Pagrindinis šių išlaidų deklaravimo principas, kad reikės atsiskaityti už „žaliąsias“ išlaidas, nurodant realias išlaidas, kurias Lietuva patyrė reformoms, kurios turi šių „žaliųjų“ išlaidų požymių. Bus naudojama FENIX – „Recovery and Resilience Facility“ platforma, „žaliosios“ išlaidos pažymėtos prie taikytinų reformų, duomenis numatoma imti iš INVESTIS.

2.6 Ministerijų funkcijų neįtraukimo į VKS strateginio planavimo kontekste, „skėtinių“ projektų koncepcijos, per CPO vykdomų pirkimų (ne)priežiūros vertinimas

Remdamiesi savo profesine nuomone ir VI komentarais atlikome Sutarties 1 priede, 8.4 punkte aprašyto reikalavimo dėl „ministerijų funkcijų neįtraukimas į VKS strateginio planavimo kontekste, „skėtinių“ projektų koncepcija, per CPO vykdomų pirkimų (ne)priežiūra“ vertinimą.

1. „Skėtinių“ projektų koncepcija. VI patvirtino, kad JP, kaip ir pavienių projektų, atranka, finansavimo ir įgyvendinimo tvarka nustatyta IP ir NKL administravimo taisyklėse, projektams iš esmės taikoma ta pati tvarka. IP ir NKL administravimo taisyklėse yra įtvirtintos papildomos nuostatos dėl JP, pagrinde 1 skyriuje „Projektų finansavimo sąlygų aprašo ir gairių rengimas“, 3–4 skyriuje ir 5 skyriuje „JP projektų atranka, administravimas ir įgyvendinimas“, taip pat 6 priedu patvirtinta paraiškos finansuoti JP projektą forma. Tiek JP projektui, tiek paviniams projektams pagrinde taikomos tos pačios formos ir pavyzdiniai patikros lapai.

TI / ADMI – CPVA procedūrose JP priežiūros procesų metodika pagrinde taikoma kartu su kitų, standartinių projektų metodika, kuri aprašyta bendrose projektų administravimo procedūrose. Papildoma JP priežiūros metodika aprašyta stebėsenos ir mokėjimų procedūrų apraše, kur numatyti šie pagrindiniai JP taikytini kriterijai:

- ✓ patikrinti ar JP vykdytojas pateikė atrinktų JP projektų vykdytojų sąrašą;
- ✓ ar pateikti JP projektai tinkami finansuoti;
- ✓ patvirtinti deklaruojamų JP projektų vykdytojų duomenys;

- ✓ ar parengtas ir paskelbtas Kvietimų teikti paraiškas planas ir ar JP kvietimai paskelbti esinvesticijos.lt.

VI nurodė, kad pagal patvirtintas pažangos priemones, nenumatyta, kad IA 2021-2027 m. finansavimo periodu administruos JP. Patikrinome pažangos priemonių įsakymus skelbiamus Ekonomikos transformacijos ir konkurencingumo plėtros programos, Ekonomikos ir inovacijų ministerijos interneto puslapyje. Patvirtintų pažangos priemonių veiklų suvestinėse – projektų atrankos būdo stulpelyje, nėra priskirta JP, kuriuos turėtų administruoti IA.

Įvertinus aukščiau išvardintus faktus, manome, kad ataskaitos 2 dalyje atliktas IP ir NKL VKS vertinimas apėmė ir JP („skėtinių projektų“) vertinimą ir, kad, JP ir JP projektų vertinimas / administravimas IP ir NKL VKS institucijose atliekamas pakankamai tinkamai.

2. CPO vykdomų pirkimų (ne)prižiūra. Pirkimų prižiūra numatyta IP ir NKL administravimo taisyklėse bei VKS apraše. Atitinkamai manome, kad per CPO vykdomi pirkimai patenka į atliekamus pirkimų vertinimo veiksmus, kurie taikomi bendrai visiems pirkimams:

- CPVA numatytos detalios procedūros, kurios nustato ES (2021–2027 m.) fondų projektų pirkimų prižiūros tvarką ir apima išankstinių ir įvykdytų pirkimų vertinimus. Numatytas atskiras punktas, apimantis pirkimų per CPO vertinimą;
- IA, pirkimų prižiūra numatyta pirkimų vertinimo vidaus tvarkos apraše, kur numatyta išankstinė ir paskesnė pirkimų patikra.
- VI patikslino, kad CPO atliekamų pirkimų patikrinimams atskiros tvarkos (procedūros) nėra nustatomos, nes patikrinimų tvarka ir turinys nepriklauso nuo pirkimą atliekančio subjekto, t. y. tikrinant pirkimus turi būti vadovaujama bendra pirkimų tikrinimo tvarka.
Taip pat, VI, atsižvelgdama į EK atlikto viešųjų pirkimų audito metu pateiktą pastebėjimą, kad viešųjų pirkimų VKS institucijoms neatliekant CPO įvykdytų pirkimų prižiūros, nėra tinkamai užtikrinamas Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 125 straipsnio 4 dalies a) punkte nustatytų reikalavimų laikymasis ir, siekdamą užtikrinti tinkamą viešųjų pirkimų administravimą, atliko šių pirkimų projektų administravimo taisyklių pakeitimus, kuriais viešuosius pirkimus įgyvendinančiosioms institucijoms tokia prievolė yra nustatoma, t. y. panaikinama išimtis, pagal kurią buvo numatyta galimybė netikrinti CPO pirkimų. Kartu, atsižvelgiant į minėtą EK pastebėjimą, inicijuoti atitinkami 2021–2027 metų ES fondų IP ir NKL lėšomis finansuojamų projektų administravimą ir finansavimą nustatančios tvarkos pakeitimai;
- šiuo metu IP ir NKL administravimo taisyklės nėra papildytos VI komentare aprašytais punktais dėl CPO atsižvelgiant į EK pastabas. Tačiau VI pateikė numatomų IP ir NKL administravimo taisyklių punktų pakeitimo projektą, kuriame numatoma papildyti tam tikrus punktus dėl viešųjų pirkimų vertinimo per CPO.

Įvertinę aukščiau pateiktą informaciją, manome, kad IP ir NKL VKS institucijose vykdoma tinkama per CPO vykdomų pirkimų prižiūra.

3. Ministerijų funkcijų neįtraukimas į VKS strateginio planavimo kontekste.

IP ir NKL administravimo taisyklėmis yra numatytos tokios pagrindinės ministerijų IP ir NKL VKS strateginio planavimo funkcijos:

- VI ir ministerijos pateikia 2021–2027 metų Europos Sąjungos fondų investicijų programos stebėsenos komitetui peržiūrėti 2021–2027 metų Europos Sąjungos (toliau – ES) fondų lėšomis finansuojamų projektų bendruosius atrankos kriterijus ir kitus kriterijus, kurie priskirti šio komiteto kompetencijai, ir pritari jiems;
- ministerijos peržiūri 2021–2027 metų ES fondų lėšomis finansuojamų projektų finansavimo sąlygas, įvertindamos, ar jos neprieštarauja IP ir NKL administravimo taisyklių ir Projektų administravimo ir finansavimo taisyklių nuostatomis, ir prireikus patikslina šias sąlygas;
- ministerijos rengia Regioninės pažangos priemonės finansavimo gaires;
- ministerijos arba, kai įgyvendinamos finansinės priemonės, VI rengia projektų finansavimo sąlygų aprašą;
- VI ir ministerijos gali inicijuoti partnerystės sutarties ir (ar) Investicijų programos keitimą;
- VI, gavusi ministerijos prašymą ir įvertinusi jo pagrįstumą, gali kreiptis į EK dėl Sprendimo dėl NKL patvirtinimo pakeitimo;

- VI – FM ID, ES investicijų įgyvendinimo priežiūros procedūroje nurodyta, kad ministerijos pateikia VI derinti specialiuosius ir (arba) prioritetinius projektų atrankos kriterijus, projektų finansavimo sąlygų aprašus.

Atsižvelgiant į aukščiau išvardintus faktus ir įvertinus tai, kad EK VKS gairėse, BNR reglamente, NKL finansavimo sutartyje su EK ir Reglamente (ES) 2021/241 nenumatyti papildomi reikalavimai dėl ministerijų įtraukimo į VKS, manome, kad ministerijų IP ir NKL funkcijos pakankamai atspindėtos IP ir NKL VKS.

Svarbių faktų dėl 1-3 punktuose išvardintų pastebėjimų nenustatėme.

3 Galutinės išvados, rekomendacijos bei nuomonės dėl IP ir NKL VKS

3.1 Galutinės apibendrintos išvados, nustatyti faktai ir rekomendacijos

Toliau pateiktose lentelėse teikiame mūsų atlikto IP ir NKL VKS institucijų pasirengimo administruoti ir audituoti IP ir NKL ES lėšas bei IP ir NKL VKS atitikties ES reglamentams bei kitiems taikytiniams teisės aktams vertinimą. Vertinimo metu taip pat buvo įvertinta, ar sukurta IP ir NKL VKS veikia pakankamai efektyviai ir ar VKS institucijose įdiegtos kontrolės priemonės padės sumažinti klaidų ir neatitikčių tikimybę bei padės jas laiku nustatyti ir ištaisyti.

Teikiame apibendrintas išvadas ir nuomones dėl IP ir NKL VKS (detalus vertinimai atlikti ir aprašyti šios ataskaitos 2 dalyje bei ataskaitos 1 priede).

22 lentelė. Galutinė išvada dėl IP VKS

Nr.	Aprašymas	Kategorija	Svertinė vertė %	Bendras vertinimas	Išvada
1	Bendras IP VKS vertinimas pagal VKS EK gairėse, Sutarties 1 priedo 8 punkte bei BNR XI priede nurodytus pagrindinius reikalavimus. Balais – 1.00. 1 kategorija. Veikia gerai	1	70	0.70	Reikia tik minimaliai patobulinti
2	Bendras IP VKS vertinimas pagal pasirinktus BNR straipsnių reikalavimus. Balais – 1.00. 1 kategorija. Veikia gerai	1	30	0.30	Reikia tik minimaliai patobulinti
Bendra IP VKS išvada. Bendra išvada paremta visų pirmiau išvardintų reikalavimų vertinimais ir auditoriaus profesine nuomone			Bendras IP VKS vertinimas balais – 1.00. 1 kategorija. Veikia gerai		
Bendra išvada dėl IP VKS: VI, TI, ADMI			1 kategorija. Veikia gerai		
Bendra išvada dėl IP VKS: AI			1 kategorija. Veikia gerai		

23 lentelė. Galutinė išvada dėl NKL VKS

Nr.	Aprašymas	Kategorija	Svertinė vertė %	Bendras vertinimas	Išvada
1	Bendras NKL VKS vertinimas pagal VKS EK gairėse, Sutarties 1 priedo 8 punkte nurodytus pagrindinius reikalavimus. Balais – 1.00. 1 kategorija. Veikia gerai	1	50	0.50	Reikia tik minimaliai patobulinti
2	Bendra NKL VKS išvada pagal NKL finansavimo sutarties su EK atsirinktus punktus ir 1 priedo reikalavimus. Balais – 1.00. 1 kategorija. Veikia gerai	1	30	0.30	Tobulinti nereikia
3	Bendra NKL VKS išvada pagal Reglamento (ES) 2021/241 atsirinktus punktus. Balais – 1.00. 1 kategorija. Veikia gerai	1	20	0.20	Tobulinti nereikia
Bendra NKL VKS išvada. Bendra išvada paremta visų pirmiau išvardintų reikalavimų vertinimais ir auditoriaus profesine nuomone			Bendras NKL VKS vertinimas balais – 1.00. <u>1 kategorija. Veikia gerai</u>		
Bendra išvada dėl NKL VKS: VI, ADMI			1 kategorija. Veikia gerai		
Bendra išvada dėl NKL VKS: AI			1 kategorija. Veikia gerai		

Vertinimo srities kriterijai:

1 kategorija. Veikia gerai. Tobulinti nereikia arba reikia tik minimaliai patobulinti. Trūkumų nėra arba nustatyti tik nedideli trūkumai. Šie trūkumai neturi poveikio arba turi nedidelį poveikį tam, kaip vykdomi vertinami pagrindiniai reikalavimai ir (arba) kaip veikia institucijos ir (arba) sistema.

2 kategorija. Veikia. Reikia šiek tiek patobulinti. Nustatyta tam tikrų trūkumų. Šie trūkumai turi vidutinį poveikį tam, kaip vykdomi vertinami pagrindiniai reikalavimai ir (arba) kaip veikia institucijos ir (arba) sistema. Parengtos rekomendacijos, ką turi įgyvendinti audituojama institucija.

3 kategorija. Veikia iš dalies. Reikia iš esmės tobulinti. Nustatyti dideli trūkumai, dėl kurių fondams kyla pažeidimų rizika. Jie turi didelį poveikį tam, kaip vykdomi pagrindiniai reikalavimai ir (arba) veikia institucijos ir (arba) sistema.

4 kategorija. Iš esmės neveikia. Nustatyta daug didelių ir (arba) plačiai paplitusių trūkumų, dėl kurių fondams kyla pažeidimų rizika. Poveikis tam, kaip veiksmingai vykdomi vertinami pagrindiniai reikalavimai ir (arba) veikia institucijos ir (arba) sistema, yra didelis – jie beveik arba visiškai nevykdomi ir neveikia.

Atlikę ataskaitos 2 dalyje išvardintus vertinimus pagal Sutarties 1 priedo 8.4 punkte nurodytus reikalavimus, papildomai įvertinome, ar mūsų atlikti vertinimai apėmė ir reglamentuose (ES) Nr. 2021/1056, (ES) Nr. 2021/1057 ir (ES) Nr. 2021/1058 nurodytus elementus bei procesus, kurie taikytini IP ir NKL VKS:

- Reglamente (ES) Nr. 2021/1056, kuriuo įsteigiamas TPF, nustatomas TPF konkretus tikslas, geografinė aprėptis ir išteklių, paramos aprėptis. Mūsų tikrinama IP apima tik ERPF, ESF+ ir sanglaudos fondus, o TPF neįtrauktas į šią programą bei į NKL. Kadangi pagal Sutarties 1 priedo 8.4 reikalavimą mes turime įvertinti IP ir NKL VKS, manome, kad šio fondo papildomas vertinimas nepatenka į mūsų atliekamo IP ir NKL VKS audito apimtį. NKL atveju, paminėtina, kad yra numatyta „Pereinant prie neutralaus poveikio klimatui ekonomikos, taršių pramonės šakų išmetamą ŠESD kiekį taip pat numatoma mažinti naujojo Teisingos pertvarkos fondo lėšomis“. Reikalavimas dėl neutralaus poveikio klimato rodiklių / išlaidų deklaravimo NKL VKS apimtyje buvo vertintas šios ataskaitos 2.5 dalyje;

- Reglamente (ES) Nr. 2021/1057 (taikytinas tik IP VKS), kuriuo nustatomas ESF+, nustatomi ESF+ tikslai, jo biudžetas 2021–2027 m. laikotarpiu, įgyvendinimo metodai, Sąjungos finansavimo formos ir tokio finansavimo teikimo taisyklės. Peržiūrėję šio reglamento taikytinus mūsų vertinamai VKS elementus ir atsižvelgdami į tai, kad taikytinos bendros nuostatos ir paramos taisyklės šiam fondui aprašytos Reglamente (ES) Nr. 2021/1060, manome, kad šie, mūsų nuomone, taikytini IP VKS elementai buvo tinkamai įvertinti šios ataskaitos 2 dalyje, vertinant pagrindinius VKS reikalavimus ir BNR reikalavimus, ir apėmė taikytinus Reglamento (ES) Nr. 2021/1057 punktus: auditų atlikimas (11 PR), informavimas, komunikacija ir viešinimas (3 PR), Sąjungos finansinių interesų apsauga (1–15 PR), stebėseną ir ataskaitų teikimas (4-6 PR), stebėseną ir ataskaitų teikimas (8-10), reikalavimus atitinkantys subjektai (2 PR), veiksmų ir išlaidų tinkamumas finansuoti (1–15 PR), lyčių lygybė, lygios galimybės ir nediskriminavimas (2 PR);
- Reglamente (ES) Nr. 2021/1058 (taikytinas tik IP VKS) dėl ERPF ir Sanglaudos fondo nustatomi konkretūs ERPF ir Sanglaudos fondo paramos tikslai ir aprėptis. Peržiūrėję šio reglamento taikytinus mūsų vertinami VKS elementus ir atsižvelgdami į tai, kad šis reglamentas pagrįdė aprašo fondo tikslus ir apimtį, bei tai, kad taikytinos bendros nuostatos ir paramos taisyklės šiam fondui aprašytos Reglamente (ES) Nr. 2021/1060, manome, kad šie, mūsų nuomone, taikytini IP VKS elementai buvo tinkamai įvertinti šios ataskaitos 2 dalyje, vertinant pagrindinius VKS reikalavimus ir BNR reikalavimus, ir apėmė taikytinus Reglamento (ES) Nr. 2021/1058 punktus;
- Reglamentas (ES) Nr. 1296/2013, nurodytas Sutarties 1 priedo, 8.4 punkte, nebegalioja, todėl jo papildomas vertinimas nebuvo atliktas (šį reglamentą pakeitė Reglamentas (ES) Nr. 2021/1057).

Toliau pateikiama apibendrinta nustatytų faktų ir rekomendacijų lentelė

24 lentelė. Visi nustatyti reikšmingi faktai ir rekomendacijos

Taikoma	Institucija	Reikalavimas	Nustatyti faktai (detaliai aprašyti faktai pateikti ataskaitos 2.2 dalyje)	Rekomendacija	Vertinimas
IP ir NKL	VI, TI, ADMI	1 (1.1, 1.4, 1.5)	Vidutinės svarbos (V): Neparengtas VI ir TI bendradarbiavimo susitarimas.	Rekomenduojame parengti bendradarbiavimo susitarimus tarp VI ir TI, kuriuose būtų detaliai aprašytos VI funkcijos ir funkcijos, deleguotos TI, bei kiti bendradarbiavimo tarp institucijų nuostatai.	1
IP ir NKL	VI, TI, ADMI	7	Mažos svarbos (M): Šiuo metu nėra naudojama ARACHNE – EK sukurta integruota duomenų gavybos ir duomenų gerinimo IT rizikos vertinimo priemonė įgyvendinant sukčiavimo, korupcijos ir interesų konflikto prevencijos, nustatymo ir ištaisymo priemones.	Rekomenduojame įvertinti ARACHNE įrankio naudojimo tikslingumą ir poreikį prižiūrinti ES lėšomis finansuojamus projektus.	1

4 Ataskaitos priedai

Kartu su ataskaita pateikiami šie priedai:

- 1 priedas, IP ir NKL VKS tikrinimo klausimynas

Susisiekite su mumis

Povilas Akstinas

T +370 686 55452
E pakstinas@kpmg.com

Dainius Pupkevičius

T +370 698 20402
E dpupkevicius@kpmg.com

Darius Paškauskas

T +370 612 64598
E dpaskauskas@kpmg.com

www.kpmg.com/lt

© 2022 „KPMG Baltics“, UAB yra Lietuvos ribotos atsakomybės įmonė ir nepriklausomų KPMG įmonių narių, priklausančių Šveicarijos įmonei KPMG International Cooperative („KPMG International“), tinklo narė. Visos teisės saugomos.

Ši informacija yra bendrojo pobūdžio, ir jos tikslas nėra atkreipti dėmesį į konkretaus asmens ar verslo subjekto veiklos aplinkybes. Nors mes siekiame laiku pateikti tikslią informaciją, tačiau negalime užtikrinti, kad ši informacija išliks tiksli jos gavimo dieną arba ateityje. Nepatariame vadovautis šia informacija nepasitarus su profesionaliais konsultantais ir nuodugnai neišanalizavus konkrečios situacijos.

KPMG vardas ir logotipas yra registruoti prekių ženklai arba „KPMG International“ prekių ženklai.